This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Ga
110
913

Ga 110.913

Harvard College Library

THE GIFT OF

STEPHEN SALISBURY,

OF WORCESTER, MASS.

(Class of 1817.)

11 Dec. 1891.

SCHOLIA

IN

ARISTOPHANIS LYSISTRATAM

EDIDIT

PROLEGOMENA DE FONTIBUS SCHOLIORUM

SCRIPSIT

GUSTAVUS STEIN

PHIL. DR.

GOTTINGAE.

APUD DIETERICH (L. HORSTMANN).

MDCCCXCI.

Gall 0.913

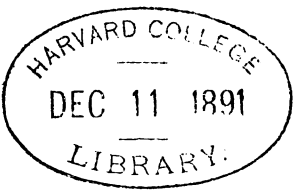

Salisbury fund.

PARENTUM MEMORIAE

S.

DE FONTIBUS SCHOLIORUM IN ARISTOPHANIS LYSISTRATAM COMMENTATIO.

Otto Schneider in dissertatione quam scripsit ‚de veterum in Aristophanem scholiorum fontibus' (Sundiae 1838) demonstravit, ‚*Symmachi* commentarium Aristophaneum praecipuum fuisse nostrorum scholiorum fontem, veterum autem inter ea scholiorum *unicum*'. Symmachi autem nomen quamquam non adnotatur in scholiis in *Lysistratam* conscriptis, tamen hanc fabulam in illius commentario non fuisse neglectam facile efficitur. Primum enim duobus in locis respiciuntur ea, quae ad duas antea tractatas fabulas commentator exposuerat. Sunt schol. 801: *Δύο Μυρωνίδαι ἦσαν, ὡς ἐν Ἐκκλησιαζούσαις δεδήλωται.* Respicitur schol. Eccl. 303, ubi paululum doctrinae Symmachianae adhuc servatum est. Deinde schol. 722: *δεδήλωται δὲ περὶ τούτου καὶ ἐν Ὀλκάσι.* Neque vero fabulam neque scholia in manibus tenemus. Ita autem citandi morem fuisse Symmachi vidit Schneider; et duo hi loci satisfaciunt eius coniecturae.

Accedunt ex scholiis Lysistrateis compluria, quae eodem modo tractant eandem rem, atque ad quosdam ceterarum fabularum locos Symmachus adnotaverat. Etenim conferas:

schol. Lys.	2:	cum scholl.	Nub. 52, Thesm. 130	schol. Lys.	490:	—	Av. 1556
—	58:	—	Vesp. 1223	—	558:	—	Vesp. 9
—	155:	—	Vesp. 714	—	619:	—	Vesp. 502
—	184:	—	Ach. 54	—	643:	—	Plut. 77
—	388:	—	Av. 874. Vesp. 9	—	690:	—	Equ. 41
—	443:	—	Plut. 594. Ran. 1356	—	694:	—	Pac. 130
—	453:	—	Ach. 1074	—	913:	—	Av. 1694. Vesp. 857
—	485:	—	Ran. 78	—	928:	—	Ran. 63. 107
				—	1131:	—	Nub. 623.

Praeterea eaedem inveniuntur *glossae* in scholiis his:

schol. Lys. 17: schol. Nub. 509
— 89: — Ach. 861. 874
— 107: — Ach. 668
— 229: — Nub. 151. Eccl. 319
— 330: — Plut. 330
— 364: — Pac. 63
— 367: — Av. 26
— 376: — Eccl. 126
— 377: — Ach. 17
— 384: — Equ. 114
— 448: — Pac. 63. cf. Lys. 364
schol. Lys. 457: — Plut. 427
— 475: — Equ. 794
— 477: — Vesp. 4
— 549: — Equ. 422. Ach. 49
— 556: — Ach. 625. 720. 750
— 632: — Ran. 765
— 931: — Thesm. 139
— 947: — Ach. 1051
— 1032: — Nub. 157. Av. 245
— 1073: — Vesp. 844
— 1164: — Av. 530.

Haec igitur scholia omnia fluxerunt e Symmachi commentario. Eidem tribuenda sunt scholia vetere doctrina insignia, cum ea quae rerum antiquarum servant memoriam, sive de fabulis, sive de rebus in bello gestis, sive de re publica Attica, sive de personis ab Aristophane derisis agunt, tum quae locos citant ex poetis vel epicis (Homero, Euphorione) vel tragicis (Aeschylo, Sophocle, Euripide) vel comicis (Cratino, Eupoli, Pherecrate aliis), id quod mihi quidem in universum vetustatis testimonium videtur esse. Talia autem non pauca extant in scholiis in Lysistratam, quae ideo habenda sunt vetera. Atque per se consentaneum non est, post Symmachi aetatem (vixit c. a. 100. p. Chr. n.) ad huius commentarium fabulae, quam in Symmachi canone ultimam fuisse Schneider et Wilamowitz[1]) docuerunt, Byzantinos aliosque multa addidisse. Herodiano (cf. schol. Lys. 995) Symmachus certe usus non est[2]); neque scholium 651—53 (cf. editionem) propter errorem, quem postea demonstrabimus, a vetere homine grammatico conscriptum esse censeo. At de reliquis scholiis utrum e veteribus commentariis fluxerint an additamenta posteriora sint habenda, diiudicare non audeo.

Symmachus autem ipse percensuit, compilavit atque in unum congessit varia commentaria, quorum vestigia in scholiis in Lysistratam fere evanuerunt. Commentariorum autem auctores unde doctrinam hauserint inquisivi atque interdum ad lucem pervenisse mihi videor. Iam in has intremus quaestiones atque primum quidem agamus de fontibus scholiorum eorum quae res ad historiae fidem tractant.

[1]) ille p. 42, hic in Heracl. I p. 180.
[2]) cf. Heracl. I p. 180.

I.

In nonnullis scholiis historicis scholiastes ipse quos secutus sit auctores nominat. Atque videmus, ad enarrandas res eas, quae ante bellum Peloponnesiacum gestae sint, exscriptos esse *Herodotum* (619), *Thucydidem* (619), *Aristotelis πολιτείαν Ἀθηναίων* (665 et 666, 1153), *Philochorum* (1138); ad res autem in bello ipso gestas *Philochorum* (173, 1094), *Thucydidem* (1094), denique *Craterum* (313), ubi de decreto agitur. Praeterea laudantur *Βοιωτιακὰ Hellanici;* ex Atthide eiusdem quippe cuius nusquam in scholiis in Lysistratam mentio fiat, nil his inesse censeo; quamquam ad alias commemoratur fabulas, cf. scholl. Ran. 694, 720. Postremo *Neanthis* nomen affertur (808) idque de Timone Misanthropo qui dicitur; et quantum iudicare possum, haec sumpta sunt ex illius libro *περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν.*

Hi nominantur, neque censeo in reliquis scholiis in quibus rerum gestarum narratio fiat exscriptos esse auctores, qui illorum in numero non sint.

Imprimis autem statuendum est, Herodotum et Thucydidem praeter eos quos enumeravi locos nullis esse compilatos. Restant Philochori Atthis, Aristotelis *πολιτεῖαι*, *Crateri ψηφισμάτων συναγωγή.* Qua ex sylloge hausit Didymus (313), quem deinde exscripsit Symmachus. Ultima autem verba scholii 313 cum conferas cum scholii 273:

273:

τῶν δὲ μετὰ Κλεομένους Ἐλευσῖνα καταλαβόντων, Ἀθηναῖοι τὰς οὐσίας ἐδήμευσαν καὶ τὰς οἰκίας κατέσκαψαν, αὐτῶν δὲ θάνατον ἐψηφίσαντο. καὶ ἀναγράψαντες ἐν στήλῃ χαλκῇ ἔστησαν ἐν πόλει παρὰ τὸν ἀρχαῖον νεών

313:

ὥστε ἐψηφίσατο κατ' αὐτοῦ ὁ δῆμος, δημόσια εἶναι τὰ Φρυνίχου χρήματα καὶ τῆς θεοῦ τὸ δέκατον μέρος, καὶ τὴν οἰκίαν κατεσκάφθαι αὐτοῦ. καὶ ἄλλα πολλὰ κατ' αὐτοῦ ἔγραψεν ἐν στήλῃ χαλκῇ,

non dubitabis quin recte Wilamowitz (Kydathen p. 71) iidem illi inscriptionum corpori schol. 273 tribuerit. Praeterea nil est in scholiis in Lysistratam, quod suum vindicet Craterus, compluria autem Philochorus.

Sed praemonendum est unum. Etenim *Ister* commemoratur in scholio 642, quod manifesto genus trahit ex libro eius, quem conscripsit ex omnibus Atthidographorum qui dicuntur de rebus

Atticis operibus. Quorum certe nobilissimus erat Philochorus; atque cum fieri possit, ut illa ipsa de *ἐρσεφορίᾳ* Ister sumpserit e Philochori Atthide, in universum dici necesse est nos ignorare, scholiastes ubicunque Philochoro se uti dicat, utrum ex ipso hauserit Atthidographo an ex Istro. Equidem enim non censeo, Istrum fabulas tantum antiquitatesque Atticas ex illis excerpsisse, propterea quod inter eius *Ἀτθίδων συναγωγῆς* fragmenta nullum exstat historicum; immo prorsus sequor Wellmannum (de Istro Callimachio, Gryphisw. 1886), qui p. 11 quid de hac re iudicandum sit recte exposuit.

Aliquomodo autem haec quam de Philochoro protuli sententia confirmatur scholio 1138: *ταῦτα καὶ οἱ συντεταχότες τὰς Ἀτθίδας ἱστοροῦσιν περὶ τῶν Λακεδαιμονίων· ὁ δὲ Φιλόχορός φησι καὶ τὴν ἡγεμονίαν τοὺς Ἀθηναίους λαβεῖν διὰ τὰς κατασχούσας τὴν Λακεδαίμονα συμφοράς.* Afferuntur omnes Atthidographi, effertur Philochorus; incertum autem est, evolveritne scholiastes vel unum ex eis ipsum, id quod mihi quidem minus probatur, an compilatorem, i. e. Istrum. At haec cum non plane comprobata sit sententia, iis quae Philochori esse puto, huius tamquam fontis nomen subscribam, non Istri. Censeo autem ad eum referenda esse haec.

Conferas

Strab. IX p. 601 (339) = Philoch. fr. 35 M.

οἵ τε τὴν Ἀτθίδα συγγράψαντες πολλὰ διαφωνοῦντες, τοῦτό γε ὁμολογοῦσιν, οἵ γε λόγου ἄξιοι, ὅτι, τῶν Πανδιονιδῶν τεσσάρων ὄντων, Αἰγέως τε καὶ Λύκου καὶ Πάλλαντος καὶ τοῦ τετάρτου Νίσου, καὶ τῆς Ἀττικῆς εἰς τέτταρα μέρη διαιρεθείσης, ὁ Νῖσος τὴν Μεγαρίδα λάχοι καὶ κτίσαι τὴν Νισαίαν. Φιλόχορος μὲν οὖν ἀπὸ Ἰσθμοῦ μέχρι τοῦ Πυθίου διήκειν αὐτοῦ φησι τὴν ἀρχήν, Ἄνδρων δὲ μέχρι Ἐλευσῖνος καὶ τοῦ Θριασίου πεδίου.

schol. Lys. 58:

Ἀλλ' οὐδὲ παράλων: τῶν ἐν παράλῳ οἰκουσῶν. Παραλία γὰρ μοῖρα τῆς Ἀττικῆς. διῄρητο γὰρ εἰς δ' μερίδας τὸ παλαιὸν ἡ Ἀττική. Πανδίων γὰρ διαδεξάμενος τὴν Κέκροπος βασιλείαν, προσκτησάμενος δὲ καὶ τὴν Μεγαρίδα, ἔνειμε τὴν χώραν τοῖς παισὶν εἰς δ' μοίρας. Αἰγεῖ μὲν τὴν παρὰ τὸ ἄστυ μέχρι Πυθίου, Πάλλαντι δὲ τὴν Παραλίαν, Λύκῳ δὲ τὴν Διακρίαν, Νίσῳ δὲ τὴν Μεγαρίδα.

Manifesto scholiastes hausit ex *Philochoro,* idque ex Atthidos libro altero, in quo, ut Boeckh demonstravit, res a Cecrope usque ad Creontem archontem gestae enarrabantur. Mueller

autem (ad Philoch. fr. 35) unde sciat, Pythion situm fuisse in confinibus Atticae, Boeotiae, Megarae, plane nescio. Immo ex collatione Strabonis cum scholio sequitur, templum exstitisse aliquo loco inter Athenas et Eleusina. Pausanias autem I 37, 4 Pythii cuiusdam in via Sacra siti mentionem facit, quod in faucibus fuisse montibus Poecilo et Corydalo contentis eodem loco quo nunc ruinae servantur monasterii quod dicebatur Daphni, homines docti[1]) iamdudum cognoverunt. Quod ad Pythium etiam Philochorum spectasse veri est simillimum.

Ad proximum versum (59) in codice Leidensi leguntur haec: *ἡ γὰρ Σαλαμὶς μοῖρα τῆς Μεγαρίδος.* At quid, obsecro, haec ad rem! Quasi quo comoedia acta est tempore Salamis insula in potestate Atheniensium non fuisset. Tamen autoschediasma scholiastae esse non censuerim illud, quod quomodo ei in mentem venerit nescio. Iam perlustremus, quibus imperiis Salaminii per aetates oboediverint. Scimus autem, saeculo a. Chr. n. sexto per aliquantum temporis insulam in potestate fuisse Megarensium. Tum bello eam receperunt Athenienses, quorum deinde semper fuit exceptis annis 316—229. Vetustissimis autem temporibus quibus reges in Attica traduntur regnasse, manifesto Salamis penes Athenienses erat quoad Megara, i. e. ante invasionem Doriorum. In scholio ad v. 58 de hoc ipso quo reges dominabantur tempore agitur; neque ad aliam aetatem schol. 59 spectare potest. Coniungendum igitur est schol. 59 cum schol. 58 et iidem *Philochoro* dandum. Accedit quod in poetae verbis ne minima quidem continetur necessitudo inter Salaminios et Megarenses. At scholiasta cum legeret in Atthidographo, Nisum accepisse Megaram a Pandione patre, Salamina autem partem fuisse Megaridis, illud ad v. 58 commentario addidit, hoc ad v. 59, in quo insula commemoratur.

Deinde Philochorus laudatur in schol. 1138, in quo agitur de Cimone bello Messeniaco tertio Lacedaemoniis auxilio accurrente. Eandam rem tractat schol. 1144: *Κίμων, μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ιβ' ἔτει ὕστερον. ταῦτα ἦν ἐπὶ Θεαγενίδου. καὶ γὰρ τοῦ*

[1]) cf. L. Stephani, Reise durch einige Gegenden des nördlichen Griechenlands p. 79 sqq.

Ταϋγέτου τι παρερράγη ὑπὸ τῶν σεισμῶν καὶ τὸ ᾠδεῖον καὶ ἱερὰ καὶ οἰκίαι πλεῖσται, καὶ Μεσσήνιοι ἀποστάντες ἐπολέμουν καὶ οἱ εἵλωτες ἐπέστησαν, ἕως Κίμων ἐλθὼν διὰ τὴν ἱκετηρίαν ἔσωσεν αὐτούς. Quae ex eadem *Philochori* narratione hausta esse manifestum est[1]).

Schol. 619. Ad priorem scholii partem conferas

schol. Vesp. 502:

Χαλεπὴ γὰρ ἡ Ἱππίου τυραννὶς ἐδόκει γεγονέναι, πολὺ τῆς τοῦ πατρὸς Πεισιστράτου χείρων. Μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ ἐν Λυσιστράτῃ. Εἰκότως δὲ τεσσάρων ὄντων κατ' ἐνίους τῶν Πεισιστρατιδῶν, τὸν Ἱππίαν (*μόνον* add e schol. Lys.) *παρέλαβεν, πρεσβύτατος γὰρ ἦν οὗτος* [codd. *αὐτός*, corr. Toepffer e schol. Lys.], *καὶ τὴν τυραννίδα εἶχε, καθὰ καὶ Θουκυδίδης φησί. δοκεῖ δὲ ἡ τυραννὶς καταστῆναι, ὥς φησιν Ἐρατοσθένης, ἐπὶ ἔτη ν', τοῦ ἀκριβοῦς διαμαρτάνων, Ἀριστοτέλους μὲν τετταράκοντα καὶ ἓν φήσαντος, Ἡροδότου δὲ ἓξ καὶ τριάκοντα.*

Lys. 619:

Τεσσάρων ὄντων τῶν Πεισιστρατιδῶν, εἰκότως τοῦ Ἱππίου μόνου ἐμνημόνευσεν. πρεσβύτατος γὰρ ἦν οὗτος τῶν ἄλλων καὶ τὴν τυραννίδα ὑπέθετο, καθάπερ Θουκυδίδης [II 55] *φησί.*

κατέσχε δὲ ἡ τυραννὶς ἐπὶ ἔτη γ', οἱ δὲ δ', Ἡρόδοτος δὲ ς'.

Duo haec scholia et schol. Ach. 284 supra diximus ex eodem fluxisse commentario, cuius auctor (Didymus?) aut ipse doctus varios evolvit scriptores aut unum nescio quem compilatorem. Demonstravit autem Toepffer (quaestiones Pisistrateae, Dorpat 1886 p. 130 Adn. 1), in scholio ad Vespas numeros, qui adversus scholium Lys. pugnant, prorsus suis exstare locis. Itaque non dubito, cum Dindorfio (cf. etiam Duebneri adn. ad schol. Vesp. 502) et Toepffero emendare *κατέσχε δὲ ἡ τυραννὶς ἐπὶ ἔτη ν'* (secundum *Eratosthenem*), *οἱ δὲ μά'* (ex *Aristotele*), *Ἡρόδοτος δὲ λς'*. De Eratosthenis opere chronographico, non *περὶ κωμῳδίας* hoc loco cogitandum esse, monuit me Wilamowitz. Aristotelis sine dubio est liber de *πολιτείᾳ Ἀθηναίων* conscriptus, ut in scholl. Ach. 234, Lys. 665 et 666, 1153. Cui fortasse debentur etiam quae in fine scholii extant (*οὗτος τύραννος ἦν, ὃς ἐποίησε τοὺς Ἀθηναίους*

[1]) cf. etiam Holzapfel. Unters. z. griech. Geschichte der Jahre 489—413, p. 169.

κατωνάκας φορεῖν, ὅπως μὴ δυνηθῶσιν προενεγκεῖν τὰς χεῖρας. τοῦτον δὲ κατέλυσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι), cf. 1153[1]); iidem debetur fortasse notities numeri quatuor Pisistratidarum; etenim Thucydides (I 20, II 54) tres tantum filios tyranni commemorat, tres autem et *Ἡγησίστρατον νόθον* Herodotus (V 94).

Iam transeamus ad investigandos fontes scholiorum eorum, quae res in bello ipso gestas tradunt. Atque cum circumspiciamus, quos auctores ipse nominaverit scholiastes, in oculos cadit *Philochorus*, ex quo hausit 173, Archia archonte primum pecuniam desumptam esse ex thesauro illo mille talentorum, Athenae qui vocabatur, in arce servato. Deinde ad versum 1094 scholiasta adhibuit *Philochorum* et *Thucydidem;* praeter hos auctores afferuntur nulli; atque de quibus agimus scholiorum ea, quae nec Thucydidis sunt neque de suo scholiasten conscripsisse manifestum est, nostro iure tribuimus Philochoro; dico autem scholia 421 et 409:

421: *πρόβουλοι πρὸς τοῖς δέκα ἠρέθησαν ἄλλοι κ', εἰσηγησόμενοι τὰ δοκοῦντα τοῖς κ' τοῖς ἐκ τῆς συναρχίας. οὐ γὰρ βέλτιστα τῇ πολιτείᾳ μετὰ τὴν ἐν τῇ ἑστιν εἷς πρόβουλος. Σικελίᾳ συμφοράν.*

409: *τοῖς προβούλοις: τοῖς ἄλλοις δηλονότι*

Quod ad rem attinet, ex Thucydide (VIII 1) comperimus, post cladem Siciliensem decem probulos esse electos (a. 413). Idem autem VIII 67 narrat, antequam quadringenti illi constituerentur, iterum decem conscriptores ad optime administrandam rempublicam creatos esse. Quem locum Harpocratio s. v. *συγγραφεῖς* adfert; corrigit autem Thucydidem, cum pergat: *ἦσαν δὲ οἱ μὲν πάντες συγγραφεῖς λ' οἱ τότε αἱρεθέντες, καθά φησιν Ἀνδροτίων τε καὶ Φιλόχορος, ἑκάτερος ἐν τῇ Ἀτθίδι· ὁ δὲ Θουκυδίδης τῶν ι' ἐμνημόνευσε μόνων τῶν προβούλων.* Haec verba nostram confir-

---

1) Addo eandem rem commemorasse *Theopompum*, cf. Moeridem p. 201, 6 (Bk) v. *κατωνάκη*: *τοῖς εἰς χρόνον φεύγουσιν ἔτε κατίοιεν νάκους τι τοῖς ἱματίοις προσερράπτετο, ὡς καὶ Θεόπομπος „ἠναγκάσθησαν δὲ ὑπὸ τῶν τυράννων, ἵνα μὴ κατίωσιν εἰς ἄστυ, κατωνάκην φορεῖν“*. Ex hoc autem auctore scholium originem ducere non credo.

mant coniecturam prolatam de auctore, quem scholiasta exscripserit[1]).

Omisimus disserere de scholiis 107, 338, 996, 1137, 1152, 1181, 1251; at quae ibi leguntur, ex ipso poeta hausta sunt, neglexitque scholiasta alius advocare doctrinam.

Pauca autem verba facere liceat de scholio 651: *ἐγένετο δὲ ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ψήφισμα, ὥστε ἕκαστον κατὰ δύναμιν συμβάλλεσθαι εἰς τὰ κοινὰ χρήματα, ἅπερ ἔταξεν Ἀριστείδης δοῦναι τοῖς συμμάχοις, εἰ ἐπὶ τοὺς βαρβάρους πολεμοῖεν.*

Scimus omnes tale decretum nunquam esse factum, neque difficulter scholiastae ratio perspicitur. Aristophanis enim quos commentatur scholiasta versus sunt hi (651—655):

τοὐράνου γάρ μοι μέτεστι· καὶ γὰρ ἄνδρας εἰσφέρω,
τοῖς δὲ δυστήνοις γέρουσιν οὐ μέτεσθ' ὑμῖν, ἐπεὶ
τὸν ἔρανον τὸν λεγόμενον παππῷον ἐκ τῶν Μηδικῶν
εἶτ' ἀναλώσαντες οὐκ ἀντεισφέρετε τὰς εἰσφοράς,
ἀλλ' ὑφ' ὑμῶν διαλυθῆναι προσέτι κινδυνεύομεν.

Scholiasta autem sciebat, confecto Persarum bello Aristidem apud socios Atheniensium circumiisse et cuiusque civitatis praefinivisse tributum. Hoc commentator commiscuit cum illo, quod in fabula Lysistrata civibus opprobrio obvertit, et in unum contraxit. Evasit scholium ineptum.

---

[1]) At res tractata est difficillima et ea, de qua homines docti non consentiant. Cf. Schoell. in commentatt. Mommsen. p. 451, qui mendum in scholio 421 egregie correxit (vide editionem), et Gilbert., Beiträge zur inneren Geschichte Athens im Zeitalter des pericleischen Krieges, p. 305, ibique adn. 6 sententias hominum doctorum. Inter quos controversia imprimis de duabus his versatur quaestionibus, primum, num vocibus ‚*ξυγγραφεὺς*' et ‚*πρόβουλος*' idem designetur magistratus, deinde an scholiasta trigintaviros a. 403 electos transtulerit in a. 412, cum mutaret cum decem illis tunc constitutis quos Thucydides (VIII 67) adfert. Huius loci non est rem accuratius tractare; hoc tantum dico: mihi constat, scholiasten ex Philochoro haurire; eodem autem Philochoro et insuper Androtione usus est auctor quem Harpocratio exscripsit quique scholiastes noster quidem esse non videtur. Hunc autem auctorem in eundem quo commentator incidisse errorem cum mirum sit, nil mihi persuadere possum, nisi et Androtionem et Philochorum narrasse, anno 412 triginta conscriptores electos esse. Erraverunt igitur aut hi aut Thucydides. Atque si verum tradidit Philochorus, ex scholio sequitur, ut in trigintavirorum numero fuerint probuli anno 413 creati; aut, id quod mihi quidem minus probatur, scholiasta falso exscripsit Philochorum.

De suo composuit scholiasta etiam 675: *Ἀρτεμισία Λυγδάμιδος θυγάτηρ. αὕτη συνεμάχησε Ξέρξῃ καθ' Ἑλλάδος καὶ ἱκανῶς ἠνδραγάθησεν. ἦν δὲ τὸ γένος Ἐφεσία.* Etenim erravit, cum contendat, Artemisiam esse Ephesiam, pro Halicarnassensi[1]).

Seriem scholiorum historicorum finiat schol. 453:

Παρὰ ταῖς γυναιξὶν ὑπάρχουσι δ' λόχοι. τοῦτο δέ φησιν, ὅτι καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις τέσσαρες ὑπάρχουσι λόχοι, οἷς κέχρηται ὁ βασιλεύς.

Haec pendent a schol. Ach. 1074 (unde Suidas s. v. *λόχος*), cuius auctor numerum quatuor lochorum e Lysistrata sibi finxit. Poetam autem corrigit scholiastes alter, doctior et diligentior, his: *τέσσαρες λόχοι: ἀργότερον τὰ Λακώνων ἔοικεν ἐξειργάσθαι ὁ ποιητής. λόχοι γὰρ οὐκ εἰσι τέσσαρες ἐν Λακεδαιμονίᾳ, ἀλλὰ ε', Ἔδωλος, Σίνις, Ἀρίμας, Πλόας, Μεσσοάγης. ὁ δὲ Θουκυδίδης* (V 68) *ζ' φησί, χωρὶς τῶν Σκιριτῶν.* Quaerendum autem est, unde correxerit.

Leguntur in Hesychii et Photii lexicis haec:

Hes.:	Phot.:
λόχοι: Λακεδαιμονίων φησὶν Ἀριστοφάνης δ'. (οὐκ εὖ)[2]), ε' γάρ εἰσιν, ὡς φησιν Ἀριστοτέλης.	*λόχοι: Λακεδαιμονίων δ', ὡς Ἀριστοφάνης, Θουκυδίδης ε', Ἀριστοτέλης ἑπτά.*

Videmus Hesychium scholiumque Lysistrateum in numeris lochorum definiendis recedere a Photio. Ubinam mendum lateat, facile intelleges, cum respexeris haec. Scholiastes manifesto inspexit Thucydidis V 68; quamquam indiligenter; ex sua autem ratione non errat. Neque errat Hesychius quatuor apud Aristophanem lochos esse referens. His consideratis illis magis confides quam Photio; is autem falso adfert Thucydidis locum, cui *ε'* pro *ζ'* tribuit; itaque in Photio corrigi necesse est *Θουκυδίδης ζ', Ἀριστοτέλης ε'*, in quam emendationem etiam Stehfen[3]) incidit.

Ex Photio igitur et Hesychio colligimus, Aristotelem de quinque tantum Spartanorum lochis verba fecisse. Ab utroque autem lexicographo comparantur Aristophanes Aristoteles Thucydides eodem modo atque in scholio nostro; itaque concludo, utrumque exscripsisse scholiastam, qui ideo numerum quinque

---

[1]) Eum fortasse Dianae Ephesiae nomen decepisse coniecit Wilamowitz.

[2]) vel *οὐκ ὀρθῶς* inseruit M. Schmidt.

[3]) de Spartanorum re militari. Gryphisw. 1881, p. 8.

lochorum eorumque nomina *Aristoteli* debere censendus est idque eius de *πολιτείᾳ Λακεδαιμονίων* libro [1]).

II.

Historicis scholiis tractatis quaestionem movemus, unde fluxerint ea quae *antiquitates Atticas* contineant. Atque iterum proficiscendum est ab iis quae nomen auctoris prae se ferunt. Facit autem ad rem schol. 642:

Ἀρρηφόρουν: οἱ μὲν διὰ τοῦ α′, ἀρρηφορία, ἐπειδὴ τὰ ἄρρητα ἐν κίσταις ἔφερον τῇ θεῷ αἱ παρθένοι. οἱ δὲ διὰ τοῦ ε′, ἐρσεφορία. τῇ γὰρ Ἕρσῃ πομπεύουσι, τῇ Κέκροπος θυγατρί, ὡς ἱστορεῖ Ἴστρος.

Utrumque huius pompae nomen rediisse apud Istrum recte Wellmann l. c. p. 11 dixit.

Ad versum autem qui sequitur (643) scholium conferas cum iis, quae Eustathius in commentario in Odysseam conscripto p. 1885, 13 adnotat:

Eust.:

ὕστερον δὲ ὡς ἐν ῥητορικῷ εὕρηται λεξικῷ, ἀλετρίδες κόραι τινὲς Ἀθήνησιν ἀπεδείκνυντο, ἐφ' ᾧ τὰ εἰς θυσίαν πόπανα πωλεῖν. ἐν ἑτέρῳ δὲ αὖθις

schol. Lys. 643:

---

[1]) Valde igitur Aristoteles differt a Thucydide, ex quo, ut idem Stehfen p. 15 sqq. recte exposuit, illo tempore duodecim apud Spartanos lochos exstitisse colligendum est. Praeterea ab alio Aristotelis fragmento scholium discrepare videtur, quod servavit Harpocratio s. v. *μόραν*: — *συντάγματα Λακωνικὰ οὕτω καλεῖται. διείλεκται δὲ περὶ τούτων Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ. φησὶ δὲ ὥς εἰσι μόραι ἓξ ὠνομασμέναι, καὶ διῄρηνται εἰς τὰς μόρας Λακεδαιμόνιοι πάντες. Ξενοφῶν δὲ ἐν τῇ Λακώνων πολιτείᾳ* (XI 4) *φησὶν „ἑκάστη δὲ τῶν πολιτικῶν μορῶν ἔχει πολέμαρχον ἕνα, λοχαγοὺς δ′, πεντηκοστύας η′, ἐνωμοτάρχας ις′“*. Stehfen igitur adnotavit: ‚Aristotelem quinque lochos sumpsisse, quod ab iis, quae Harpocration eodem auctore memoriae prodit, prorsus abhorret, aut omnino fictum aut verbis eius male intellectis ortum esse necesse est'. At ipse Stehfen exposuit, moras non prius constitutas esse quam exeunte bello Peloponnesiaco. Itaque Harpocratio ad nostrum scholium comparandus omnino non est. Neque scholiastam nomina lochorum adferentem Aristotelem male intellexisse persuadere mihi possum.

δηλοῦται, ὅτι ἀλετρίδες ἔντιμοι καὶ εὐδόκιμοι παρθένοι (γίνονται)[1]), αἱ τὰ εἰς θυσίαν πόπανα ἄγουσαι. ἐφ' οἷς καὶ ἱερούς τινας μύλωνας ἀναγράφουσιν οἱ τὰ Ἀττικὰ συγγεγραφότες. Παυσανίας δὲ λέγει, ὅτι ἀλετρίδες αἱ τὸν ἱερὸν ἀλετὸν ἀλοῦσαι. ἠροῦντο δέ τινες παρθένοι, αἳ τὰ εἰς θυσίαν πόπανα ἤλουν, καὶ ἦσαν ἔντιμοι.

γίνονται δέ τινες τῶν εὖ γεγονυῶν ἀλητρίδες τῇ θεῷ, παρθένοι αἵτινες τὰ εἰς τὴν θυσίαν πόπανα ἀλοῦσιν. καὶ ἔστιν ἔντιμον τοῦτο. εἰσὶ δὲ καὶ ἱεροὶ μύλωνες.

cf. Hesychium s. v. ἀλετρίδες.

Ex scholio corrige in Eustathio v. 4. ἀλεῖν pro πωλεῖν, v. 6 et 7 αἳ — ἀλοῦσι pro αἱ — ἄγουσαι. Initium enuntiati Eustathius ut ipse dicit e lexico aliquo rhetorico, huius autem auctor ex eodem conscripsit fonte quo scholiastes, ut similitudo verborum docet, idque ἐκ τῶν τὰ Ἀττικὰ συγγεγραφότων. His autem verbis subaudiendus est aliquis, qui Atthidographos compilavit et librum ex iis conscripsit. Atque cum consideraverimus, Istrum ex illis composuisse Ἀττικά, eundemque ad versum qui antecedit (642) esse usurpatum, non dubitabimus, etiam schol. 643 tribuere Istro.

Eodem ex Istro fluxisse verisimile est frustulum illud quod schol. 646 legitur: ἐφόρουν δὲ καὶ λοπάδας τινὰς ὁλοχρύσους. schol. 647 autem sumpsit commentator ex Aristophane.

Quo in libro Ister de his rebus egerit dicere non possumus, cum omnino de indole Ἀττικῶν συναγωγῆς nil enucleetur ex perpaucis quae tradita habemus fragmentis.

E quibus unum ad quaestionem nostram facit, quod agit de Clepsydra fonte; extat autem in schol. Av. 1694: κρήνη ἐν ἀκροπόλει ἡ Κλεψύδρα, ἧς Ἴστρος ἐν τῇ ιβ' μέμνηται, τὰ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν ἀναλεγόμενος. οὕτως δὲ ὠνόμασται, ἐπειδὴ ἀρχομένων τῶν ἐτησίων πληροῦται, πανομένων δὲ λήγει, ὁμοίως τῷ Νείλῳ, ὥσπερ καὶ τὴν ἐν Δήλῳ κρήνην ⟨φασί⟩[2]). εἰς ταύτην δέ φησιν ἡ-ματωμένην φιάλην πεσοῦσαν ὀφθῆναι ἐν τῷ Φαληρικῷ ἀπέχοντι σταδίους εἴκοσι. φασὶ δὲ αὐτὴν ἀπέραντον βάθος ἔχειν, τὸ δὲ ὕδωρ ἁλμυρόν.

Quibuscum conferas, quae ad Lysistratae v. 913 legimus. Quaestionem quidem criticam solvit Michaelis (‚Pausaniae descriptio

[1]) Supplevi e schol. Lys.

[2]) Addidi.

arcis Athenarum [2] 1880, p. 36, 16), atque legendum est sic: *ἐν τῇ ἀκροπόλει ἦν κρήνη ἡ Κλεψύδρα, πρότερον Ἐμπεδὼ λεγομένη· ὠνομάσθη δὲ Κλεψύδρα διὰ τὸ ποτὲ μὲν πλημμυρεῖν, ποτὲ δὲ ἐνδεῖν. ἔχει δὲ τὰς ῥύσεις ὑπὸ γῆν φερούσας εἰς τὸν Φαληρέων δῆμον.* cf. Suid. Phot. Hes.

Haec autem duo scholia non ita inter se comparata sunt, ut alterum ex altero fluxisse possit; sed utrumque ab eodem scholiasta eodem ex fonte conscriptum esse in propatulo est. Tertium igitur in scholiis in Lysistratam ex *Istri Ἀτθίδων ξυναγωγῇ* habemus certum fragmentum.

Denique quae de *ἱερομνήμοσι* ad 1131 et Nub. 623 (*λαχὼν Ὑπέρβολος: εἰς τὴν σύνοδον τῶν Ἀμφικτυόνων πεμφθῆναι εἰς τὴν Πυλαίαν. κατὰ πόλιν δ' ἔπεμπον τοὺς θύσοντας, καὶ συνεδρεύσοντας· καὶ ἦσαν οἱ πεμπόμενοι Πυλαγόραι καὶ ἱερομνήμονες. λέγουσι δ' ὅτι Πυλάδης πρῶτος ἐκρίθη ἐπὶ τῷ Κλυταιμνήστρας φόνῳ, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοὔνομα σχεῖν τὸν τόπον. ἀπῆεσαν δὲ εἰς Δελφοὺς ἐπίσκοποι τῶν ἀναλισκομένων ἐν ταῖς θυσίαις.* [*ἱερομνήμονας ἔπεμπον εἰς Πυλαίαν καὶ Πυλαγόρας. . . . . καί εἰσιν οἷον ἱεροὶ γραμματεῖς. μνήμονας γὰρ τούτους ἐκάλουν. . .*][1]) scholiasta prodit, consentiunt cum Theopompo et Harpocratione s. v. *ἱερομνήμονες: . . . . οἱ πεμπόμενοι εἰς τὸ τῶν Ἀμφικτυόνων συνέδριον ἐξ ἑκάστης πόλεως τῶν τοῦ συνεδρίου μετεχουσῶν οὕτω καλοῦνται, ὡς σαφὲς ποιεῖ Θεόπομπος ἐν τῇ λ'.* cf. etiam Suidam s. v. *Πύλαι.*

III.

APOLLODOREA.

Apollodori *περὶ θεῶν* opus inspexit scholiastes, ut ipse testatur, ad v. 447, quod scholium nunc valde mutilatum locupletius servaverunt Suidas et Etymologicum Magnum p. 747, 51:

EM:	S:	schol. Lys.:
Ταυροπόλον: τὴν Ἄρτεμιν, ὅτι ὡς ταῦρος περίεισι πάντα.	*Ταυροπόλον: τὴν Ἄρτεμιν, ὅτι ὡς Ταῦρος περίεισι πάντα, ὡς Ἀπολλόδωρος. Ἴστρος δ' ἐν γ'*	*Ταυροπόλον: οὕτω τὴν Ἄρτεμιν ἐκάλουν. τὴν δὲ αἰτίαν Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ θεῶν ἐκτίθεται.*

[1]) Quae uncis inclusi, desunt in RV et ex parte a Byzantinis ex Harpocratione addita esse videntur.

ἢ ὅτι τὸν ὑπὸ Ποσειδῶνος ἐπιπεμφθέντα Ἱπολύτῳ ταῦρον ἐξοίστρησεν ἐπὶ πᾶσαν γῆν. ἢ ὅτι ἡ Ἰφιγένεια φυγοῦσα ἀπὸ Σκυθίας ἐν Ἀττικῇ ἱδρυσαμένη τὸ ἄγαλμα ταυροπόλον Ἄρτεμιν προσηγόρευσεν, ἐπειδὴ ἐκ τῶν Ταύρων τοῦ ἔθνους ἦλθεν. οἱ δὲ λέγουσιν, ὅτι τῶν Ἑλλήνων βουλομένων ἀνελεῖν τὴν Ἰφιγένειαν ἐν Αὐλίδι, ἡ Ἄρτεμις ἀντέδωκεν ἔλαφον. κατὰ δὲ Φανόδημον ἄρκτον. κατὰ δὲ Νίκανδρον ταῦρον. διὸ καὶ τὴν θεὸν οὐ ταυροπόλον, ἀλλὰ ταυροφόνον ὠνόμασαν.

Ἀτάκτων, ὅτι τὸν ὑπὸ Ποσειδῶνος ἐπιπεμφθέντα Ἱπολύτῳ ταῦρον ἐξοίστρησεν ἐπὶ πᾶσαν γῆν.

οἱ δὲ ὅτι ἔβαλε, διὸ καὶ ταυροβόλον. καὶ Ἀθηνᾶ δὲ ταυροβόλος ἐν Ἄνδρῳ· ὁ γὰρ Ἄνιος δοὺς ταῦρον τοῖς Ἀτρείδαις ἐκέλευσεν, ὅπου ἂν ἐκ τῆς νεὼς ἅλληται, ἱδρύσασθαι Ἀθηνᾶν, καὶ οὕτως εὐπλοήσειν. ὁ δ' ἐν Ἄνδρῳ ἐξήλατο.

ἔστι δ' ὅτε καὶ τὴν Ἀθηνᾶν οὕτω καλοῦσιν· ὡς Ξενομήδης ἱστορεῖ.

Omnem igitur de Diana *Ταυροπόλῳ* quae vocabatur doctrinam debebat scholiasta Apollodori *περὶ θεῶν* operi. Eadem autem *Ταυροπόλος* in arce Atheniensium nomine Brauroniae colebatur[1]), cui caerimoniam agebant Brauroniorum. Huius mentionem faciunt mulieres in v. 645, ibique scholiastes unam ex fabulis de origine huius cultus nobis tradidit. Dividitur autem scholium in partes has:

I. *ἄρκτον μιμούμεναι τὸ μυστήριον ἐξετέλουν. αἱ ἀρκτευόμεναι δὲ τῇ θεῷ κροκωτὸν ἠμφιέννυντο καὶ συνετέλουν τὴν θυσίαν τῇ Βραυρωνίᾳ Ἀρτέμιδι καὶ τῇ Μουνυχίᾳ, ἐπιλεγόμεναι ⟨ἄρκτοι⟩, παρθένοι οὔτε πρεσβύτεραι δέκα ἐτῶν οὔτε ἐλάττους πέντε. ἐπετέλουν δὲ τὴν θυσίαν αἱ κόραι ἐκμειλισσόμεναι τὴν θεόν, ἐπειδὴ λιμῷ περιεπεττώκασιν οἱ Ἀθηναῖοι, ἄρκτον ἡμέραν ἀνῃρηκότες τῇ θεᾷ.*

II. *οἱ δὲ τὰ περὶ τὴν Ἰφιγένειαν ἐν Βραυρῶνί φασιν, οὐκ ἐν Αὐλίδι. Εὐφορίων „Ἀγχίαλον Βραυρῶνα κενήριον Ἰφιγενείας“. δοκεῖ δὲ Ἀγαμέμνων σφαγιάσαι τὴν Ἰφιγένειαν ἐν Βραυρῶνι, οὐκ ἐν Αὐλίδι, καὶ ἄρκτον ἀντ' αὐτῆς οὐκ ἔλαφον δοθῆναι. ὅθεν μυστήριον ἄγουσιν αὐτῇ.*

III. *Ἄλλως. ἄρκτος τις ἐδόθη εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος καὶ ἡμερώθη. ποτὲ οὖν μία τις παρθένος ἔπαιξε πρὸς αὐτὴν καὶ ἐξύστη*

[1]) cf. Preller-Robert, Griech. Mythol. I p. 314.

ἡ ὄψις αὐτῆς ὑπὸ τῆς ἄρκτου. καὶ λυπηθεὶς ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς ἀνεῖλε τὴν ἄρκτον. ἡ δὲ Ἄρτεμις ὀργισθεῖσα ἐκέλευσε πᾶσαν παρθένον μιμήσασθαι τὴν ἄρκτον πρὸ τοῦ γάμου, καὶ περιέπειν τὸ ἱερὸν κροκωτὸν ἱμάτιον φοροῦσαν, καὶ τοῦτο ἀρκτεύεσθαι ἐλέγετο.

IV. οἱ δὲ καὶ λοιμώδη νόσον. τοῖς Ἀθηναίοις ἐμπεσεῖν. καὶ ὁ θεὸς εἶπεν λύσιν τῶν κακῶν ἔσεσθαι, ἐὰν τῆς τελευτησάσης ἄρκτου ποινὰς ἀρκτεύειν τὰς ἑαυτῶν παρθένους ἀναγκάσωσι. δηλωθέντος δὲ τοῦ χρησμοῦ τοῖς Ἀθηναίοις ἐψηφίσαντο μὴ πρότερον συνεκίζεσθαι ἀνδρὶ παρθένον, εἰ μὴ ἀρκτεύσειεν τῇ θεῷ.

Harum partium in quarta narratur, qua de causa irata Artemis Atheniensibus immiserit pestilentiam, cuius in prima parte mentio fit (mutantur λιμὸς et λοιμός, ut saepius fit); itaque duae hae partes coniunctae unam componunt fabulam. A qua pars tertia differt in eo, quod aliter narrat, quomodo ursa interfecta sit. Hanc varietatem sublatam et has tres partes permixtas invenit Suidas, qui ex suo Aristophanis exemplari exscripsit haec:

ἄρκτος ἢ Βραυρωνίοις: ἀρκτευόμεναι γυναῖκες τῇ Ἀρτέμιδι ἑορτὴν ἐτέλουν, κροκωτὸν ἡμφιεσμέναι, οὔτε πρεσβύτεραι ι' ἐτῶν οὔτε ἐλάττους ε', ἀπομειλισσόμεναι τὴν θεόν, ἐπειδὴ ἄρκτος ἀγρία ἐπιφοιτῶσα διέτριβεν ἐν τῷ δήμῳ Φιλαϊδῶν· καὶ ἡμερωθεῖσαν αὐτὴν τοῖς ἀνθρώποις σύντροφον γενέσθαι, παρθένον δέ τινα προσπαίζειν αὐτῇ, καὶ ἀσελγαινούσης τῆς παιδίσκης παροξυνθῆναι τὴν ἄρκτον καὶ καταξέσαι τῆς παρθένου· ἐφ' ᾧ ὀργισθέντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς κατακοντίσαι τὴν ἄρκτον, καὶ διὰ τοῦτο λοιμώδη νόσον τοῖς Ἀθηναίοις ἐμπεσεῖν. χρηστηριαζομένοις δὲ αὐτοῖς ⟨ὁ θεὸς addidi e schol. Lys.⟩ εἶπε λύσιν τῶν κακῶν ἔσεσθαι, εἰ τῆς τελευτησάσης ἄρκτου ποινὰς ἀρκτεύειν τὰς ἑαυτῶν παρθένους ἀναγκάσουσι. καὶ ἐψηφίσαντο οἱ Ἀθηναῖοι μὴ πρότερον συνοικίζεσθαι ἀνδρὶ παρθένον, εἰ μὴ ἀρκτεύσειε τῇ θεῷ.

Denique pars altera scholii prorsus aliter atque ceterae explicat, ἀρκτεύεσθαι inde ortum esse, quod Diana in locum Iphigeniae sacrificandae posuerit ursam. Atque quantum novi scholiastarum modum, haec ex eodem atque partes I, III, IV exscripta sunt auctore, qui multa industria et doctrina de cultibus agebat Atticis. De quo quaerentibus ultro se offert *Apollodorus*, quem iam ad v. 447 scholiasta ut explicaret quid Ταυροπόλος sit exscripserat. Dianam Brauroniam etiam sub nomine Ταυροπόλου in arce cultam

esse supra diximus. Iam accedit, quod ex E° M° comperimus, Apollodoro fabulam de ursa in locum Iphigeniae posita ex Phanodemi Atthide notam fuisse, quamquam incertum est, an Apollodorus hanc de origine mysterii fabulam Phanodemo debuerit[1]).

Schol. 439: *νὴ τὴν Πάνδροσον: θυγατέρες Κέκροπος Πάνδροσος καὶ Ἄγραυλος καὶ Ἕρση. ἐκ τῆς Πανδρόσου δὲ καὶ ἡ Ἀθηνᾶ Πάνδρόσος καλεῖται.*

Agitur de Minerva *Πανδρόσῳ*, quo cognomine ab Atticis solis colebatur; et quantum scio, per omnes litteras Graecas nil nisi uno hoc Lysistratae loco cognomen usurpatur. Tamen Minervae nomina Cecropis filiarum indere Atheniensibus omnino inusitatum non

---

[1]) Ut Harpocratio (s. v. *ἀρκτεῦσαι*: . . . . . *τὸ καθιερωθῆναι πρὸ γάμων τὰς παρθένους τῇ Ἀρτέμιδι τῇ Μουνυχίᾳ ἢ τῇ Βραυρωνίᾳ. τὰ δὲ συντείνοντα εἰς τὸ προκείμενον εὕρηται παρά τε ἄλλοις καὶ Κρατέρῳ ἐν τοῖς ψηφίσμασιν. ὅτι δὲ αἱ ἀρκτευόμεναι παρθένοι ἄρκτοι καλοῦνται, Εὐριπίδης Ὑψιπύλῃ, Ἀριστοφάνης Ληναίαις καὶ Λυσιστράτῃ*) docet, Craterus (*κρατίνῳ* codd; cf. St. B. ed. Meineke, epim. I.) in inscriptionum corpore habebat decretum illud quod de *ἀρκτεῦσαι* Athenienses fecerunt. Macedo certe non omisit, de origine mysterii verba facere. At de hoc auctore cogitari vetat Euphorionis versus laudatus.

Aliam deinde fabulam tradidit Bekkeri lexicographus (an. Gr. 444) s. v. *ἀρκτεῦσαι . . . . Λυσίας τὸ καθιερωθῆναι πρὸ γάμων τὰς παρθένους τῇ Ἀρτέμιδι ἀρκτεύειν ἔλεγε. καὶ γὰρ αἱ ἀρκτευόμεναι παρθένοι ἄρκτοι καλοῦνται, ὡς Εὐριπίδης. καὶ Ἀριστοφάνης. καὶ ἄλλως ἀρκτεῦσαι λέγεται τὸ ὥσπερ ἄρκτον ἀφοσιώσασθαι τῇ Ἀρτέμιδι καὶ θῦσαι. ἐρρήθη δὲ ἐκ τοῦ ἄρκτον ποτὲ φανῆναι, ὡς λόγος, ἐν Πειραιεῖ καὶ πολλοὺς ἀδικεῖν, εἶτα ὑπὸ νέων τινῶν αὐτὴν ἀναιρεθῆναι, καὶ λοιμὸν ἐπιγενέσθαι χρῆσαι τε τὸν θεὸν τιμᾶν τὴν Ἄρτεμιν καὶ θῦσαι κόρην τῇ ἄρκτῳ. τῶν οὖν Ἀθηναίων πράττειν τὸν χρησμὸν μελετώντων, εἷς τις ἀνὴρ οὐκ εἴα, αὐτὸς εἰπὼν καταθύσειν. ἔχων οὖν αἶγα καὶ ὀνομάζων ταύτην θυγατέρα, ἔθυσε λάθρᾳ· καὶ ἐπαύσατο τὸ πάθος· εἶτα τῶν πολιτῶν διαπιστούντων, ἔφη ὁ ἀνὴρ ἐπερωτᾶν τὸν θεόν. τὸν δὲ ἂν εἰπόντα θῦσαι καὶ τὸ λοιπὸν οὕτως ποιεῖν φήσαντος, ἐξεῖπε τὸ λάθρᾳ γεγονός. καὶ ἀπὸ τούτου αἱ κόραι πρὸ τοῦ γάμου ἀρκτεύειν οὐκ ὤκνουν, ὥσπερ ἀφοσιούμεναι τὰ τῆς θηρίας.* Hanc autem fabulam Munychiam pertinere, non Brauronem, me monuit Wilamowitz. Eadem commemoratur a Suida s. v. *ἐμβαρός εἰμι*, Zenobio (Ath. I, 4), Eustathio p. 732 (ex Pausaniae lexico). Inter quos quae ratio sit, statuit Wilamowitz hoc stemmate:

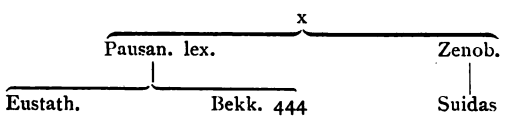

fuisse, permulti extant testes[1]). Rursus autem de Attico cultu sermo est; cumque paulo post (447) scholiasta de rebus Atticis consuluerit Apollodorum, eundem eum ad componendum scholium 439 exscripsisse inverisimile non est.

Inter duo haec scholia medium est 443: *νὴ τὴν Φωσφόρον: οὕτω τὴν Ἄρτεμιν ἐκάλουν, ἐπεὶ δᾳδοῦχος. ἢ αὐτὴ γὰρ τῇ Ἑκάτῃ. — ἢ ἐπὶ καὶ τῇ σελήνῃ ἡ αὐτή.* Fortasse etiam hoc ex Apollodoro originem ducit, cum de cultu Attico agat. Nam colitur in propylaeis *Ἑκάτη*, non Diana[2]); ibi autem chorus per *Φωσφόρον* iurat[3]).

Certiora proferimus de scholiis 388 et 588. Cum illo conferas schol. Av. 874:

schol. Av. 874:

Σαβαζίῳ: τίς δέ ἐστιν οὗτος ὁ θεός, ὁ Ἡρακλεώτης περὶ Ἡρακλείας ἐν τῷ β' φησὶν οὕτως „φαίνεται γὰρ ἐξ ὧν εὑρίσκομεν συλλογιζόμενοι πολλαχόθεν ὅτι Διόνυσος καὶ Σαβάζιος εἷς ἐστι θεός, τυχεῖν δὲ τῆς προσηγορίας ταύτης παρὰ τὸν γινόμενον περὶ αὐτὸν θεασμόν. τὸ γὰρ εὐάζειν οἱ βάρβαροι σαβάζειν φασίν. ὅθεν καὶ τῶν Ἑλλήνων τινὲς ἀκολουθοῦντες τὸν εὐασμὸν σαβασμὸν λέγουσιν".

schol. Lys. 388:

Σαβάζιοι: οἱ ὀργιασμοὶ τοῦ Σαβαζίου, ὃν οἱ μὲν τὸν αὐτὸν τῷ Διονύσῳ ὑπειλήφασι· τυχεῖν δὲ τῆς προσηγορίας ταύτης διὰ τὸν γινόμενον περὶ αὐτὸν εὐασμόν. τὸ γὰρ εὐάζειν οἱ βάρβαροι σαβάζειν ἔλεγον.

cf. etiam schol. Vesp. 9.

Corrige in scholio Av. *εὐασμὸν* pro *θειασμόν*. Scholium Av. excerptum est, id quod Duebnerus vidit, ex *Nymphidis περὶ Ἡρακλείας* libro secundo, unde etiam manavit doctrina in scholio nostro. At ex more scholiastarum ratiocinandum est[4]), eam non ex ipso Nymphidis opere raro a grammaticis laudato scholiastam nobis servasse. Immo cogitari necesse est de locupletiore aliquo a scholiasta exscripto opere, cuius auctor ex Nymphidis libro illud exscripserat. Hoc autem ad inveniendum facit schol. Lys. 558:

Κορύβαντες: ἔνιοι τοὺς Κουρήτας καὶ τοὺς Κορύβαντας τοὺς αὐτοὺς ὑπειλήφασιν. ἦσαν δὲ Διὸς τροφεῖς οὗτοι καὶ φύλακες.

---

[1]) cf. Preller-Robert. p. 200 adn. 2.

[2]) cf. Wilamowitz. in Herma XVIII 259.

[3]) Iurare eum per deos vicinos me monuit Wilamowitz.

[4]) hoc Wilamowitz me monuit.

τινὲς δὲ αὐτοὺς δέκα φασί, ἄλλοι δὲ ἐννέα· ἦσαν δὲ τῆς Ῥέας ὀπαδοί.

Iterum hic comparandum est schol. Vesp. 9: ἐκ Σαβαζίου: — κορυβαντιᾶν τὸ κορύβασι κατέχεσθαι. τελετὴ δέ τις ἦν τῶν Κορυβάντων. ἔνιοι δὲ ὅτι ἀπὸ τῶν δακρύων τοῦ Διὸς ἐγένοντο. πάντες ὁμολογοῦσι τῆς Ῥέας μὲν ὀπαδοὺς αὐτοὺς γεγονέναι, φύλακας δὲ τοῦ Διός. R. Σαβάζιον δὲ τὸν Διόνυσον οἱ Θρᾷκες καλοῦσι, καὶ Σαβοὺς τοὺς ἱεροὺς αὐτῶν. παίζει δὲ, ὡσεὶ ἔλεγε, βάρβαρός τις καὶ σκληρὸς ὕπνος. βουκολεῖς δὲ τρέφεις[1]).

Vides tria haec scholia arte cohaerere et ad communem fontem reducenda esse. Eadem autem, quae hic de Corybantibus Curetibusque comperimus, extabant in Demetrii Scepsii libro inscripto ‚Τρωϊκὸς διάκοσμος'. cf. Strab. pp. 715 A, 718 A, 719, 721, init. cap. 20. Demetrius Scepsius in scholiis in Aristophanem conscriptis nusquam laudatur. Demonstravit autem Niesius (Mus. Rhen. XXXII 267 sqq.), illius Τρωϊκῷ διακόσμῳ usum esse *Apollodorum* in καταλόγῳ νεῶν, quem Strabo per totos libros VIII—X usurpaverit. Hunc igitur ad tria illa scholia componenda excerpserunt grammatici.

De cognominibus deorum agunt etiam scholia 2, 403, 1281, 1300, quorum de fontibus nil certi enucleavi.

Quod attinet ad scholium 2 (Κωλιάδος Ἀφροδίτης ἱερόν ἐστι ἐν τῇ Ἀττικῇ. ὁ δὲ τόπος καλεῖται Κωλιάς· ἔστι γὰρ ἐκκείμενος ⟨καὶ⟩ ὅμοιος ἀνθρώπου κώλῳ· καὶ οἱ ἐνοικοῦντες κώλιοι. ἔνθα ὄστρακα κάλλιστα. καὶ ἡ Γενετυλλὶς δὲ γυναικεία θεὸς περὶ τὴν Ἀφροδίτην ἀπὸ τῆς γενέσεως τῶν παίδων ὠνομασμένη), fieri potest ut sumptum sit ex opere geographico locuplete, in quo satis diligenter res Atticae erant descriptae; tum ex libro mythographico deorum cognomina quid sibi velint atque unde orta sint accurate tractante. Cumque circumspiciamus, perducimur primum ad Eratosthenem et Atthidographos Istrumque, deinde ad Apollodori libros περὶ θεῶν. Stephanus autem Byzantius s. v. Κωλιὰς eadem atque schol. praebet; et quantum hunc novi, non scholium nostrum, sed eundem atque scholiasta exscripsit auctorem; quem cum de rebus Atticis perscrutarer, inveni cum alios tum Apollodorum, Philochorum Androtionemque tamquam fontes allatos. E quibus

[1]) verba Σαβάζιον — fin. desunt in R.

cui scholium tribuam nescio, sed de his tantum atque Eratosthene cogitari posse mihi persuasi. At de hac re iudicabit is, qui quaestiones de fontibus Stephani persolverit. Idem dicendum est de scholio 1281, quocum St. B. s. v. *Δίδυμα* congruit.

De Diana, quae cognomen habuerit *χαλκιοίκου* (1300), quantum scio, nil comperimus; videtur igitur scholiasta errasse.

IV.

Pauca dicenda sunt de scholiis eis, quae de personis quos poeta cavillatur, referunt. Viam autem praemunivit E. Maassius (Philolog. Unters. III p. 130 sqq.), quem prorsus sequendum esse censeo, videri compluria talium scholiorum ex ampliore *περὶ ὁμωνύμων* opere excerpta esse, id quod maxime intellegitur ex scholio Pac. 928, ubi in universum de homonymis verba fiunt. Illius autem libri de auctore quaestio ampliori reservanda est commentationi. Dicendum tantum est ex scholl. Lysistrateis Maassium recte tribuisse illi operi haec:

679. *Ποικίλη στοὰ Ἀθήνησιν οὕτω λεγομένη διὰ τὴν ἐνοῦσαν γραφήν, ἔνθα πεποίηκεν ὁ Μίκων τῶν Ἀμαζόνων τὴν μάχην. ἦν δὲ Φανομάχου υἱὸς Ἀθηναῖος. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος Μίκων, εἰς πενίαν κωμῳδούμενος.*

Sed tunc minus verisimilia mihi videntur esse ea quae Strecker (de Lycophrone, Euphronio, Eratosthene comicorum interpretibus, Gryphisw. 1884, pp. 13 et 72) coniecit. Is enim scholii auctorem putat esse Eratosthenem, cuius *περὶ κωμῳδίας* liber octavus tractationem de Lysistrata continuerit. Namque is, qui *περὶ ὁμωνύμων* scripsit, certe non omisit commemorare picturam illam Miconis alterius nobilissimam. Neque vero persuadere mihi possum, tantum posteriorem scholii partem (*ἦν δὲ Φανομάχου υἱὸς* sqq.) desumptam esse ex incerti illius opere, priorem autem ex Eratosthene.

Deinde scholia 490 et 801. Hoc quod ad Ecclesiazusas (v. 303, quo uno fabulae loco Myronidis nomen adfertur) pertinet, non iam servatur.

Denique scholia de Theagene (62) Eucrate (103) Phormione (804), ut ex Maassii indice (p. 130) apparet.

Scimus autem catalogos extitisse personarum in comoediis illusorum, qualis fuit Herodici Cratetei liber *περὶ κωμῳδουμένων*. Ex tali etiam scholia nostra exscripta sunt. Videtur autem auctor eius solum ex comoediis, non vero e rerum scriptoribus hausisse. Exempli gratia inspice de Clisthene scholia Ach. 118, Equ. 1374, Nub. 355, Vesp. 1187, Av. 831, Thesm. 235 etc.; quos locos cum contuleris cum Aristophanis, videbis nil in scholiis de viro illo effeminato enumerari, quod non poeta ipse luserit.

Confirmant autem opinionem nostram scholia Lysistratea haec:

621. Mulieres in domum Clisthenis convenire narrantur: idem poeta dicit v. 1092. Nomen patris sumpsit ex Ach. 118.

103. Haec de Eucrate unde fluxerint, ex voce *κωμῳδεῖται* patet.

270. Rhodiae nomen Aristophanes non attulit; attulerunt autem certe cum alii comici, tum Eupolis *ἐν Φίλοις* (cf. schol. Plat. p. 332 Bk. fr. 273 Kock.).

397. Demostratum e gente Buzygum ortum esse, Eupolis loco demonstratur.

838. Cinesiae dithyrambi saepissime ab Aristophane illuduntur.

V.

1. DE SCHOLIO 549.

Ἀκαλήφας δὲ λέγουσι μὲν καὶ τὰς θαλασσίας, λέγουσι δὲ καὶ τὰς ⟨χερσαίας⟩ κνίδας Ἀττικοί. καὶ κνίδη μὲν ὅσον ἁπαλή ἐστιν, ἐπὰν δὲ σχῇ τὰς μητέρας, τουτέστι τὰς τοῦ σπέρματος σφαίρας, ἀκαλήφη λέγεται. ἀκαλήφας οὖν τὰς γραίας ἐκάλεσεν, ἐπειδὴ στερραὶ ἦσαν καὶ δριμεῖαι. καὶ γὰρ τὸ φυτάριον δάκνει. ἐπεὶ οὖν εἶπε τηθῶν, εἶπε μητριδίων. μητριδίας δὲ λέγουσι τὰς ἐχούσας τὸ σπέρμα τῆς βοτάνης τῆς ἀκαλήφης· δάκνουσι δὲ αὗται.

Eadem de urtica agitur in schol. Vesp. 884, unde de auctore nil comperimus. Deinde in schol. Equ. 422 Aristotelis historia animalium (IV 5) adfertur, quem librum qui inspexerit, ex Aristotele notitiam illam non fluxisse videbit. Neque ex iis quos in editione

attuli lexicographis scholiastisque auxilium peti potest, praeter lexic. Seguerianum (Bk. 370), unde hausit Suidas s. v. *ἀκαλήφη: κνίδη, καὶ ἡ χερσαία καὶ ἡ θαλαττία. . . . . τὰς δὲ θαλαττίας καὶ Ἀριστοτέλης ἀκαλήφας ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ζώων καὶ Θεόφραστος ἐν ἑβδόμῳ φυτῶν.*

De Aristotele locuti sumus; restat Theophrastus. Hunc comperimus in libro septimo *Φυτικῶν*, i. e. *περὶ φυτῶν ἱστοριῶν* commemorasse *ἀκαλήφην θαλασσίαν*, urticam marinam; at librum illum si evolveris, urticae omnino vix fieri mentionem invenies, nedum generis marinarum; atque hic Suidae locus tribuendus est numero permultorum eorum cum Suidae, tum Athenaei (qui II 62 E, III 90 A de eadem loquitur urtica), tum aliorum, qui in Theophrasto quem nos tenemus non iam leguntur atque docent, temporibus scholiastarum alteram Theophrasti exstitisse recensionem et eam multo locupletiorem nostra.

Ex locupletissimo autem libro, in quo diligenter atque acute agebatur de natura generibusque plantarum, exscripta sunt ea, quae in schol. Lys. de *κνίδῃ*, *ἀκαλήφῃ*, *μητριδίᾳ* legimus. An lexicographi esse censeas? Immo hominis sunt, qui perscrutandis plantis summam dabat operam; alium autem, de quo scholiasta illa sumpserit, nescio nisi Theophrastum. Cuius de plantis opera ab Aristophanis commentatoribus omnino adhibita esse apparet e scholl. Ran. 244, Pac. 168, 199, aliis. Confirmatur autem coniectura nostra eo quod etiam schol. Plut. 720 vir ille Aristotelicus citatur, quem locum in nostris non iam legis editionibus.

Repeto me nil nisi coniecturam proferre voluisse; namque nondum tempus est certius de his rebus dicendi. Dicet autem is, qui accuratius et maiore cum doctrina tractaverit locos apud Suidam et Athenaeum Theophrasteos qui laudantur. De Athenaeo addo, Pamphilum, cui illa quam supra citavi deipnosophistarum pars debetur, fortasse eundem atque scholiastam inspexisse de plantis auctorem.

2.

Variorum quae Symmachus compilavit commentariorum vestigia in scholiis in Lysistratam fere evanuerunt, ut supra diximus.

Quaedam tamen adhuc extant in glossis; atque ad certos auctores glossae referri possunt hae:

722. manavit ex Eratosthenis commentario, ut docet Hesychius, qui s. v. *κατειλυσπωμένην* haec: *Ἐρατοσθένης δὲ . . . . συγκεῖσθαι τὴν λέξιν ἐκ τοῦ εἰλεῖν καὶ σπᾶσθαι.* cf. Strecker. fr. 63 (p. 43).

Erravit autem Strecker de scholio 564 (fr. 61, p. 43), quod propter falsam etymologiam Lycophronis esse censuit. Quae legebantur: *ἰσχαδόπωλιν, ἰσχὺν μὴ ἔχουσαν*, extant nonnisi in cod. L, idque sine lemmate ut glossa interlinearis. Haec autem duplicem continere errorem, colligimus ex cod. R; primum *ἰσχὺν* corruptum est ex *ἵππον*, deinde a scriba indocto adscripta sunt ad vocem *ἰσχαδόπωλιν*, pertinent autem ad *πέλτη*. In editione igitur dedi lectionem codicis R; addo, Aristotelem aliquo in loco *πολιτείας Θεσσάλων* dixisse, *πέλτην* esse *ἀσπίδα, ἵππον μὴ ἔχουσαν* (cf. schol. Plat. legg. VII p. 813), et fieri posse, ut ex illo Stagiritae opere haec glossa manaverit.

Neque Eratosthenis de *σισύρᾳ* glossa[1]) est ea, ut inde schol. Lys. 933 originem ducere potuerit.

Ad schol. 485 confer schol. Ran. 78 et Harp. s. v. *διεκωδώνισε*.

schol. Lys. 485:

ἀκωδώνιστον: ἀπείραστον, ἀβασάνιστον. κωδωνίσαι γὰρ τὸ διαπειραθῆναι. μετῆκται δὲ ἀπὸ τῶν περιπολούντων καὶ κώδωσι διαπειρωμένων, εἰ ἐγρηγόρασιν οἱ ἐπὶ ταῖς φυλακαῖς τεταγμένοι.

οἱ δὲ ὑπομνηματισταὶ ἀπὸ τῶν ὀρτύγων φασὶ μετῆχθαι τὴν λέξιν. τοὺς γὰρ ὑπομείναντας τὸν ἦχον τοῦ κώδωνος ἐπιτηδείως ἔχειν πρὸς μάχην. ἔνιοι δέ φασι καὶ τοὺς ἵππους κώδωσι ἐξετάζεσθαι.

schol. Ran. 78:

ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἵππων τῶν κώδωσι δοκιμαζομένων εἰ θόρυβον ὑπομένειν δύνωνται. Δημήτριος δὲ προσλαμβάνει καὶ ὅτι κατὰ τὰς φυλακὰς εἰ ἐγρηγόρασι κώδωσι διεσήμαινον, ὅπως ἂν φθέγγωνται.

Harp. v. *διεκωδώνισε*: . . . *ἡ δὲ μεταφορὰ ἤτοι ἀπὸ τῶν περιπολούντων σὺν κώδωσι νυκτὸς τὰς φυλακάς. Εὐριπίδης Παλαμήδει. ἢ ἀπὸ τῶν δοκιμαζόντων τοὺς μαχίμους ὄρτυγας τῷ ἤχῳ τοῦ κώδωνος, ὡς Ἀρίσταρχος.*

---

[1]) schol. Plat. p. 466 (Bk) = fr. 125 Strecker. *Σισύραν. Ἐρατοσθένης σισύραν φησὶ στέγαστρον ἐξ αἰγείων δερμάτων τετριχωμένων, σίσυρναν δὲ τὸ ἐκ τῶν κωδίων ῥαπτόμενον ἀμπεχόνιον, ὃ γούνναν φασί.*

Demetrium illum esse Ixionem, vidit Staesche (de Demetrio Ixione gr. Halis Sax. 1883, p. 26), cuius in Aristophanem commentario usus est scholiastes. Frustulum autem Aristarchi manifesto iidem debetur Demetrio, quem multum de eo et adversus eum scripsisse notum est.

Ad schol. 1164 dico, in schol. Av. 530 *βλιμάζειν* item explicari et legi *Καλλίστρατος ἀντὶ τοῦ ψηλαφᾶν. Callistrati* igitur commentario Symmachus usus est.

In scholio 477 etymologia vocis *κνώδαλον* congruit cum *Apionis*, quem exscripsit Apollonius Sophista (p. 101, 15 Bk); etenim conferas

Ap. S.[1]):	schol. Lys.:
Κνώδαλον: ὁ Ἀπίων θηρίον θαλάσσιον, ἀπὸ τοῦ ἐν ἀλὶ κινεῖσθαι· καταχρηστικῶς δὲ λέγουσι καὶ τὰ ἄλλα θηρία κνώδαλα. ὁ μὲν Ὅμηρος ἃ μὲν νοεῖ καὶ Ὅμηρος (ρ 317) ‚κνώδαλον ὅττι θαλάσσια θηρία, οἱ Αἰολεῖς λέγουσι δίοιτο'. κνώδαλα. Ὅμηρος δὲ ἅπαξ πᾶν θηρίον.	*τοῖσι κνωδάλοις: τοῖς θηρίοις. κυρίως δὲ τοῖς θαλαττίοις. κινώδαλα γὰρ τὰ ἀλὶ κινούμενα. καταχρηστικῶς κνώδαλα.*

Hanc etymologiam utrum Apion invenerit, nescimus. Scholiasta partem glossae servavit; totam autem eum novisse, docet schol. Vesp. 4: *κυρίως ἐπὶ τοῦ θαλαττίου θηρίου. εἴρηται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ χέρσαίου κνώδαλον, παρα τὸ κυσὶν ἁλίσκεσθαι*, quocum congruunt EM 522, 38, schol. ρ 317, schol. Aesch. Prom. 462 (om. M.).

[1]) Verba corrupta et nondum sanata sunt.

SCHOLIA
IN ARISTOPHANIS LYSISTRATAM.

Scholia in Aristophanis Lysistratam servaverunt codices hi:

Leidensis-Vossianus (L), bombycinus, fol. 52 (olim Voss. 77 et 191), saeculi XIV. Continet in foliis I—XI Lysistratae versus 1—1032, in foliis XII—XV Avium versus 1492—finem, scholiis utrique fabulae additis. Avium autem fragmentum (et comici versus et scholia) ab eadem manu scriptum est, atque Lysistratae folia I—III (et textus et scholia), i. e. versus 1—356; folia IV—XI ab altera prorsus diversa ab illa. Jam Velsenus in libello, *Über den Codex Urbinas der Lysistrate*[1]) demonstravit, Vossianum nostrum olim partem fuisse codicis Laurentiani Γ qui vocatur, i. e. Laurentianae bibliothecae plut. 31 v. 15, bombycini, saec. XIV. Qui continet in foliis I—LXV Euripidis Hippolytum, Medeam, Alcestem, Andromachen; in folio LXVI nil scriptum est nisi

ἀχαρνεῖς
ἐκκλησιάζουσαι
ἱππεῖς
ὄρνιθες: —
λυσιστράτη
σφῆκες
εἰρήνη,

} ἀριστοφάνους

i. e. index fabularum Aristophanis in sequentibus foliis scriptarum. Quarum in serie deest Lysistrata, desunt etiam Avium versus 1420—fin. At totus Laurentianus ab eadem manu est scriptus, qua Leidensis nostri folia I—III et XII—XV. In codice igitur Laurentiano-Leidensi ante Lysistratam extabant aves, priusquam

[1]) p. 53.

dilaceraretur. Cuius fabulae versus 1420—1491, i. e. unum folium, perierunt[1]).

Leidensis noster in quoque folio 35—37 versus habet; scholiorum plurima in margines picta sunt, quorum lemmata fere nunquam omittuntur, reliqua autem, cum glossas tum breves explicationes, scriba textui comici superscripsit. Scholia intermarginalia nulla adsunt. — In universum scholia minore diligentia scripta sunt quam verba poetae; uterque scriba saepissime se ipsum corrigit[2]). Denique tertia manus (L^2) discernitur, recentior illis, quae compluria menda bene correxit, partim super falsas lectiones scribens suas, partim correcturas in marginibus adnotans, quae inter scholia marginalia et foliorum mucrones relinquuntur[3]).

Codex lacunosus est; omittit enim scholia 61—131, 198—267, 818—889, desinit in schol. 1032. Hae autem lacunae ei communes sunt cum codicibus BC (Parisinis 2715 et 2717), quorum in archetypo perierant folia II, IV, XIII, XVII, XVIII[4]).

Contuli ipse Leidensem, quem intercedente benigne Dziatzkone in hanc urbem summa liberalitate transmiserunt, qui bibliothecae Leidensi praesunt.

---

[1]) cf. Zacher, *‚Die Handschriften und Classen der Aristophanesscholien‘*, in annal. philol. Fleckeisen. suppl. XVI, qui p. 549 sq. pluribus causis Velseni sententiam firmat.

[2]) Has correcturas in adparatu critico adnotare omisimus.

[3]) Correxit L^2 locos hos: in schol. 8: *τοιοῦτον*: *ν* add L^2: *τοιοῦτο* R. — 45: supra *μ* alterum in *κιμμερικὸς* et *κιμμερῖνα* L^2 scripsit *β*: bis *κιμβ.* R. — ib: *ὀρθοστάδια δὲ, οἱ στατοὶ*: *οἱ στ.* om L^1, superne add L^2, habet R. — 139: *ἄλλως* ante *παροιμία* inserendum L^2 in marg. add bene, nam incipit nova interpretatio; om. LR. — ib: *τίκταν* L^1 corr L^2, *τίκτειν* etiam R. — 180: *ἔχει* LR: bene corr in *ἔχοι* L^2. — 282: *ἄλλως* ante *ἐπὶ τάξ.* inserendum L^2 in marg. add bene; nam iterum incipit nova interpretatio; om. LR. — 404: *ὁρῶντες* L^1; corr L^2 (schol. om. R). — 444: *οἰδήμασι* L^2R: *οἰδήμουσι* L^1. — 462: *ἠττήθησαν* L^2 (ex quo, non vidi) R. — 485: *περὶ* (add L^2 in marg.) *παραλούντων* L^1: *περιπολούντων* recte R. — ib: *ἐπὶ ταῖς φυλαξαῖς* L^2R: *ἐπὶ τῆς φυλακῆς* L. — 621: in lemm. (om. R) *ἐς Κλεισθένους* L^1: male *ἐκ Κλ.* L^2. — 735: *λινοκαλάμης* L^2R: *λινομαλ.* L^1. — ib: *ἀλεπίστῳ* L^2 (ex quo, non vidi) R. — 988: in lemm. (schol. om. R) *παλεὸς* L^1: *παλεόῳ* L^2. — ib: *κατὰ τὸ ἐναντῖον* om. L^1, add L^2 in marg. — Vides, fere semper manum recentem bene correxisse, et interdum congruenter cum R.

[4]) cf. Buenger, de Aristophanis Equ. Lys. Thesmoph. apud Suidam reliquiis, diss. Argentor. 1878, p. 54 sq.

Ravennas (R), membranaceus, forma maxima, saeculo XI scriptus. Quem nuper contulit atque accuratissime descripsit Martin *(‚les scolies du manuscript d'Aristophane à Ravenne, Paris 1882')*; contulerat antea Holzinger (cf. Wiener Studien IV p. 1 sqq.). Quos vide et Zacheri l. c. p. 529 sqq.

Ravennas alteram atque Leidensis exhibet recensionem. Primum enim habet scholia, quae ille omittit: 61—131, 198—267, 818—889, 1033—fin.; desunt autem in eo tantum scholia 376—404. Deinde Leidensis locupletior est Ravennate; etenim nonnulla scholia bona et vetera continet, quae in Ravennate omittuntur; quorum e numero adfero haec: 27 (*ἀνερριμμένων* — fin.); 59; 155 (*τὰ δὲ αὐτὰ —Ἰλιάδι*); 159; 173 (*ἤρξαντο* — fin., e Philochoro); 188; 285 (*ἡ γὰρ Μαραθὼν* — fin., nomina oppidorum tetrapoleos); 294; 299; 301; 453 (*ἀργότερον* — fin., nomina lochorum Lacedaemoniorum); 645 (initium — *ἄγουσιν αὐτῇ*); 665; 666 (*εἰς ὃ — πολιτείᾳ* ex Aristotele); 722 (*ἀπὸ τοῦ εἰλεῖν* — fin., fragmentum Aristophanis); 988; deinde complures glossas minorisque momenti scholia, quae enumerare longum est. Tum in R scholia quaedam leguntur, quae L omittit; cf. scholia 146, 157, 312, 323, 353, 472, 509 (*ὡς τὸ ἐνοχλῶ*), 539, 550, 563, 581, 582, 632, 633, 636, 645 (*οἱ δὲ — τῇ θεῷ* bene add.), 651, 677 etc.; vides, excepto scholio 645 omnia esse levia. — Denique duplex recensio comprobatur lectionum differentiis his[1]): 2_7 *ἔστι* R: *ὅτι* L 5_{11} *γὰρ* R: *δὲ* L 33_{11} *Πελοποννησίους* L: *Λακεδαιμονίους* R 152 *παρὰ τὸ* R: *ἤτοι* L 173 *καὶ τὸ — ᾗ* R: *τὸ δὲ — ἣν* L 191_{21} *λευκὸν μὲν — ἵππον δὲ* R: *λευκὸς μὲν — ἵππος δὲ* L ib. *κατὰ* R: *διὰ* L 273_1 *ἐν στήλῃ χαλκῇ* L: *εἰς στήλην χαλκῆν* R 283_{15} *λέγει* R: *λέγων* L 288 *περὶ* R: *τὸ πρὸς* L 419 *καὶ τοῦτο εἰς* R; *πρὸς* L 421_3 *μετὰ* R: *κατὰ* L 447_{17} *δ' ὅτε καὶ* L: *καὶ ὅτε καὶ* R 530_{17} *ἐπειδὴ* L: *ὅτι* R 550_{16} *ἔτι* R: *ὅτ' ἂν* L 556_{20} *τὸ δὲ — τινὲς δὲ* L: *τινὰ δὲ τὸ — τινὰ δὲ* R 588_3 *δὲ ἐννέα* L: *θεοὶ* R 589 vide totum scholium, item 601 609 *ἐστιν εἷς* R: *εἷς ἐστιν ὁ* L 642_{17} *οἱ μὲν* R: *οἶμαι* L 643_{23} *εἰσὶ* L: *ἦσαν* R ib. $_{26}$ *ἢ* R: *ὡς* L 645_{12} *ἐδόθη — καὶ ἡμερώθη* L: *δοθεῖσα — ἡμερώθη* R 685_{15} *τοὺς* R: *καὶ* L 698_1 *καὶ τί* R: *ὅτι* L 762 *τῶν* poster. L: *καὶ* R 983_{30}

[1]) In hac serie lectiones meliores, quas in textum recepi, anteposui deterioribus.

γὰρ R: δὲ L 1000$_{25}$ ὥςπερ L: ἤγουν R etc. Haec exempla satis docent, codicem Leidensem, quem, cum auctior Ravennate sit, in universum secutus sum, saepissime ex illo emendari, interdum etiam suppleri. Additis igitur paucis scholiis e reliquis codicibus et Suida, formavimus e duobis illis libris unum scholiorum Lysistrateorum corpus, quale (fortasse paulo auctius) aliquando extitisse et pro archetypo codicum L et R, varie postea excerpto, habendum esse patet ex causis his. Etenim primum plurima scholia utrique libro, quasi stirps utriusque recensionis, communia sunt. Deinde saepissime in L et R eadem leguntur menda, quae ideo in archetypo fuisse sunt censenda. Vide enim: in scholio 2 *ἐγκείμενος ὅμοιος* 8 *κυανέοισιν* 20 *ἀναγκαῖα* 148 *δήμητραν* 150 *θηρία* 183 *ὁμόσωμεν* 270 *τὴν ῥοδίαν* 421 *πρὸς τοῖσδε* 439 *Πάνδροσος καὶ Ἀγραύλη* 475 *βλήττειν* 530 *κυριεύουσιν* 601 *ἡ μελιττοῦτα* 619 numeri *γ′—δ′—ϛ′* 679 *Φανόχου* 729 *κακά* 734 *χρῄζεις* etc. etc. Denique in utroque libro complures glossae comici versibus superscriptae sunt, velut scholia 80, 84, 140, 422, 549 (*ὁριμυτάτων*), 586, 633 alia. Hunc autem archetypum, omissis Byzantinorum additamentis, multo extenuatius fuisse corpore Symmachiano, docet schol. 447, quod locupletius servavit EM 747, 51 sqq.

Tertium adfero Suidam (S), qui prorsus codicis instar habendus est. De quo cum accurate tractaverit G. Buenger (l. c.), brevem me esse liceat. Suidas paulo locupletius quam nos in manibus tenebat scholiorum corpus, quod diligenter excerpsit. Nostrum igitur compluribus auget scholiis. Sed ut lexicum suum instituit, non semper statui potest, ubicumque a nostris differt scholiis vel additamenta exhibet, e scholiisne haurierit, an aliunde. Buenger pp. 82 et 83 enumeravit, quaecunque nostris e Suida addenda esse censet; quorum plurima recepi, nonnulla quae dubia mihi videbantur omisi, pauca denique addidi. Ceterum quae ratio intercedat inter Suidam et codices, recte exposuit vir doctus, cum dicat p. 85: *‚atque in Lysistratae scholiis Suidam cum codicibus L et B, ex quibus primus scholia in Lysistratam edidit Kusterus, praeter levissimas immutationes et lacunas nonnullas, quae facile ita ortae esse possunt, ut necessitudinem inter Suidam et eos codices statuere*

vix oporteat, consentientem non reperies; . . . . praeter glossas . . . interlineares . . . raro Suidas auctiorem formam quam R suppeditat.' Equidem autem eam Suidae rationem habui, ut quaecunque lectiones eius codices L et R corrigere mihi videbantur, in editionem reciperem, ceterarum autem differentiarum graviores ponerem in adnotationem, leviores, quae nullius essent momenti, omnino omitterem. Inter testes invenies, qua voce quodque exscripserit scholium.

P, i. e. exemplar editionis Aristophanis Frobenianae, cuius marginibus Claudius Puteanus scholia asscripsit. Contulit Duebner, qui recte iudicat, codicem ex libro optimo et Ravennati simillimo scriptum esse. Satis autem multa habet additamenta, quae novitias glossas esse Duebner iterum recte dicit. Quorum nonnulla e Suida originem ducunt[1]). Reliqua autem nullum veteris doctrinae signum ferunt. Neque enim poetas[2]) neque rerum scriptores laudant; deinde continent Atticarum neque fabularum neque antiquitatum insignem notitiam; immo permulta temere adnotata et supervacanea sunt. Tunc sermo in universum est hominum posteriorum aetatum. Denique commemoratur in scholio 1087 Andreas novitius grammaticus, de quo cf. Duebneri adn. ad sch. 1087. En inspice ipse additamenta Puteani ad scholia 866—897:

866. *ἤγουν σὺν ἡμῖν ταῖς γυναιξί.*

869. *ἀντὶ τοῦ ἔστυξα· ἐβδελυξάμην τὰ βρώματα. στύζω γὰρ καὶ στύγω τὸ μισῶ. ἢ ἀνατεταμένον ἔχω τὸ αἰδοῖον.*

871. (ad *μὴ κάλει*) *πρὸς Λυσιστράτην ἡ Μυρρίνη ταῦτα λέγει. τούτῳ ἤγουν ἕνεκα τούτου τοῦ ἐμοῦ ἀνδρὸς Κισησίου.*

872. *ἤγουν τί με ἀποφεύγεις καὶ οὐκ ἔρχῃ ἐνταῦθα;*

873. *τὸ πλῆρες αὐτόσε, ἀντὶ τοῦ αὐτόσε ἔνθα σὺ εἶ. οὐ καταβήσομαι ἐκ τῆς ἀκροπόλεως, ἀλλ᾽ ἄπιθι χαίρων.*

875. *οὐ καταβήσομαι. καὶ γὰρ εἰ μὴ χρείαν μου εἶχες, οὐκ ἂν ἐκάλεις ἐμέ. οὕτως οἶμαι. ἢ οὕτως· χρείαν ἐμοῦ οὐκ ἔχων, εἰς μηδὲν καλεῖς. διὰ τοῦτο οὐκ ἔρχομαι.*

---

[1]) Quae ex Suida hausit, enumeravit Buenger p. 83 adn. 3; sunt scholia ad vv. 221, 538, 983.

[2]) Excepto scholio ad v. 1110, ubi P addit *κακίας. καὶ Θεόκριτος*, id quod hominibus cuiusque aetatis notum erat.

877. *ἀντὶ τοῦ ἕνεκα τοῦ παιδός.*

887. *χαλεπαίνει. μέγα φρονεῖ, ἀποσεμνύνεται.*

894. *τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ γάρ*[1]).

895. *ἀντὶ τοῦ κάκιστα.*

897. *ἐμοὶ νὴ Δία οὐ περὶ κρόκης μέλει· ἀλλὰ τὰ τῆς Ἀφροδίτης ἱερά, ἃ ἐστιν ἀνοργίαστα, ἤγουν ἀτελέστατα ὑπὸ σοῦ καὶ ἀνεόρταστα, καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ οὐκ ὠργίασας καὶ οὐκ ἑώρτασας*[2]).

Ceterum Ravennati est simillimus; raro autem congruit cum Leidensi, ut 279 *ἀκόσμητος* PL: *ἄκοσμος* R 313_3 *τοῖς θεοῖς* PL: *τῆς θεοῦ* bene R 336 *σπέρχεσθαι* PL: *ἐπέρχεσθαι* R 349 *ἐσβεννύειν* PL: *συσβ.* R 610 *βεβρεγμένος* PL: — *μένον* bene R 665 *ὑπεράνω Πάρνηθος* PL: *περὶ τῆς Π.* R etc. Hi loci docent, eum ex R ipso non fluxisse. Denique scholia 376—404 ut R omisisse videtur; nam ad ea Duebner adnotat tantum haec:

379. *ὀπτήσω. σταθεύω τὸ ὀπτῶ.*

381. *Ἀκαρνάνων ποταμὸς ὁ Ἀχελῷος.*

388. *ἤγουν αἱ ἑορταὶ τοῦ Διονύσου πυκναὶ καὶ συνεχεῖς. Σαβάζιος δὲ ὁ Διόνυσος.*

389. *ἤγουν τὸ τὸν Ἄδωνιν καλεῖν ἢ θρηνεῖν.*

403. *πάσχομεν. ἀλυκὸν ἐν ἄλλῃ βίβλῳ. ἤγουν δριμύν.*

Haec enim Byzantinorum sunt. Omisi autem lectiones Pi apparatui critico addere; recepi tamen perpaucas eius emendationes.

Codex Lysistratae Oxoniensis bibliothecae Bodleianae Baroccianus 38 (B). Ex L et B codicibus Ludolphus Kusterus (K) in editione Aristophanis (Amstelodami 1710) scholia in Lysistratam edidit, neutro satis diligenter usus. Baroccianum accuratius contulit Joh. Alberti in observationibus Amstelodamensibus[3]), quamquam non ex ipso codice, sed ex apographo eius quodam anno 1697

---

[1]) Hoc sermone imprimis noscitur grammaticus novitius; veteres enim dicebant *ὁ δὲ* (sc. *συνδεσμός*) pro *τὸ δέ*.

[2]) Profitendum tamen est, scholia 871 et 875 e vetere commentario fluere potuisse; in reliquis autem Puteani additamentis nil inveni, quod veteribus grammaticis tribuam.

[3]) vol. VII p. 125 sqq.

facto. Huius codicis in adnotatione critica rationem habui fere nullam. Etenim primum lectiones, quas Alberti apographum dat, praeter nonnullas, quas scribarum errores esse patet, aut cum R aut cum L congruunt; deinde Kusteri lectiones tantum ab his differunt et tam sunt viles, ut in universum neglegendae videantur. Kusteri autem ratio, utrum sequatur codices an corrigat ipse, nunquam est perspicua. Certas autem codicis B lectiones habemus tantum eas, quas Alberti dat; itaque de hoc libro nil nisi coniecturas proferre possumus.

Hoc autem ex Kustero exque Alberti silentio intellegitur, codicem B lacunosum esse. Exhibet quidem scholia 1—815, omittit autem 818—889, ut Leidensis, i. e. folium XIII archetypi codicum LBC, 1099—1228, i. e. folia XVII et XVIII. Quae cum consideres, videtur B in posteriore quidem parte, inde a v. 818 (vel 889) Leidensis recensionem secutus esse. Iam ex Alberti lectionibus, quas ex hac dat parte, quid iudicandum sit, videamus. Sunt hae: 903 *ἀντὶ τοῦ ὁρκ.* B, ut LR, *τοῦ* male omittit K. — 907: *πλείονος* B, ut LR, *πλειόνως* ex coniectura K. — 973: *ξύλου* B, *ξύλα* LK, *ξύλων* R, certe B in codice ex quo hausit, non invenit lectionem R^{is}, fortasse ipse ex *ξύλα* correxit. — 983: *κυρσὸς δὲ* BL: *κυρσὸς γὰρ* RS (v. *κυρσάνιε*); sequitur igitur recensionem Leidensis. — 988: *ἠλαιός, ἀλαιός, παλαιός* B: semper *—εος* L; fortasse scriba correxit, cum in textu Aristophanis inveniret *παλαιόρ* (ut Parisinus 2712); sed nobis satisfacit, B omnino schol. 988 exhibere, quod RS omittunt. — 1000: *ὑσπλαγίδος* in lemmate ut L; R om. lemma, habet autem in textu *ὑσπλάτιδος*. — 1032 *Τρικορίνθιος* B *Τρικορύσιος* LR; cum antea ut LR *ἐν Τρικορίνθῳ* exhibere videatur, manifesto inde mutavit.

Haec autem scholl. 918—1032 mihi quidem docere videntur, B in his eiusdem recensionis esse qua L. 1032 desinit L; reliqua igitur scholia ex solo B Kusterus edidit, quem deinde in novem locis Albertus corrigit. Quorum cum R congruunt hi: 1038 *ὦ δημόται* om K, habent BR. — 1092 *παῖς* om K, habent BR. — 1237 *ἄσῃ* BR: *ἄδῃ* K. — 1242 *ἀπίθανον* BR: *ἐκπίθανον* K; *εἰς Λακοδαίμονα* BR: om. K. — 1257 post *ἀφρὸς βορῆς* (sic BK) in K lacuna, quam B explet *ν. ἐρρυηκότα*, ut R. — Differunt autem a R lectiones hae: 1037$_{17}$ *δὲ* om. B; 1080 *λεγέτω* B: *ἀγέτω* R;

1089 *οἱ δὲ* B: *οἱ γὰρ* R; 1260 *ἐνεφιέντας* B: *ἐναφ.* R; 1274 *τοὺς τὰ* B: *ταῦτο* R; *τοὺς νομοφύλους* B: *τοὺς ὁμοφύλους* R. Hae discrepantiae satis comprobant diversam recensionem; lectionibus illis consentientibus cum R nil efficitur[1]).

Etiam K. saepius discrepat a R et ita, ut inde a scholio 1033 neglegendus non sit. Ut supra diximus, usus est in hac parte solo codice B. Discedit a R locis his: scholl. 1033 et 1037 om. — 1038 *λέγουσι* K: *ἔλεγον* R, *οἰκεῖν* om. K, *ἀμφαγαπῶντες* (ut codd. Hesiodi, ex quibus fortasse correxit): *ἀμφαγαπάζων* R. 1043 bene *ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ* K: *τοῦ* om R. 1048 *τὴν* om. K 1049, 53, 56, 57 om. K. 1058 et 73 continuantur in K. 1078 *ἐπίτασιν* K: *ἔντασιν* bene R. 1079 *τὸ αἰδοῖον* K: *τὸ* om R. 1080 *ὅπου θέλεις: ἀντὶ του* (om. R) *πάντα — εἰρήνην. — ἑλσών: ἀντὶ τοῦ ἑλθών.* 1080 male *ἀφιστᾷν* K: *ἀφιστάναι* R. 1083 *οἱ γὰρ — ἑαυτῶν* (omisso *παῖδες*) initio scholii. 1085 *ἀντὶ τοῦ μέγα* om. 1087, 88, 90 om. 1093 *προσελθεῖν* K: *εἰσελθεῖν* R. 1094 add *πρὸ ἐτῶν — Ἑρμῆν* (fragmentum Philochori). 1237, 22 *ἐκ* K: *ἀπὸ* R, *οὐ* K: *δεῖ* R. 1242 *Βοιωτῶν* K: *Βοιωτὸν* R, *Λάκωνες* K: *Λάκωνας* R. ib. *τοὺς αὐλοὺς — φυσᾶν* om. 1243 versum Cratini om. 1245 om. 1247 *ἰάδι* KR (mendum vetustum), ib. *φυσᾶν τοὺς αὐλούς* K: *τ. αὐλ. φ.* R. 1316 *ἅ* add K etc. Vides, K non prorsus abiiciendum esse. Interdum ex eo R correxi vel supplevi; praeterea quae digna videbantur, in apparatum criticum posui. Certe autem compluria non sibi finxit, sed ex B edidit, quem in scholiis 889—fin. Leidensis recensionem sequi me demonstrasse censeo.

Accedamus ad argumenta et scholia 1—818 atque iterum ab Alberto proficiscamur. In argumentis Kusterus eum non adhibuit. Albertus ad arg. I adnotat v. 3 *ὁμῶσα: ὀμόσαι* R, v. 5 *ἐμπριλὰς* ut R; nil ad arg. II. Verba *ἐκλήθη — στρατόν* versibus iambicis subicit. In scholiis certa sunt haec: 8 *οὐδὲ προσώπων μέτωπον: προσώπων* om LR, deinde bene *κυανέῃσιν* (*-οισιν* LR). 17 lacunose exhibet; post Sophronis verba addit *σημαίνει δὲ ἡ λέξις καὶ τὸ διακύπτειν καὶ στρατεύειν:* supra *ἐστράτευσεν* L, *ἐστράγευσεν* corr R. 25 *εἶναι* habent BR: om. L, *καθὼς* BR: *καθ' ὃν* L. 27 *νοεῖν* LR: *ποιεῖν* B; *ἀνερίμμ.* — fin om. BR. 36$_{17}$ *καὶ* om. B;

[1]) Mirum est tantum, *ἐρρυηκότα* in utroque codice esse; manifesto vetustum habemus mendum, ex archetypo codicum LRB transscriptum.

in fine add B *ὅθεν καὶ οἱ λεγόμενοι — Ἐγχελεῖς:* L om. *ᾧκουν — Ἐγχελεῖς.* 45 *ὀρθοστάδια καλοῦνται* om BR; *λαβών* om. B. 48 *φαίνεσθαι* male B. 56 *ἀκριβῶς* BR: om. L; *οἷον* LR: *ἤ* B. 60 *μικροῦ* et *δὲ* om., post *γυμνός* habet: *διὰ τοῦτο ἐπήγαγον ἀκάτιον*, ex v. 62. 138 *σκάφην* BR: *σκάφη* L. 139 *ἔστι δὲ παροιμία* B *ἔστι καὶ π.* R: *παροιμία ἐστίν* L. 145 *μόνη δυναμένη* BR: *ἡ ἐξ ἐκ τούτων δυναμένη* L. 146 *τὸ ἀπέχεσθαι — συνουσίας* om. L: *δηλονότι τῆς συν. ἀνδρῶν* B. 152 *παρὰ τὸ πλέκεσθαι* B. 155 mire *ἡ ἱστορία παρ' Ἰβύκῳ καὶ Εὐριπίδῃ, ἀλλ' ἐσεῖδε μαστὸν εἰσβαλὼν ξίφος φίλη παρενιδών.* 158 *ἀπολαβεῖν* B: *ἀποδέρειν* LR. 166 *ἁρμόζηται* BR: *ἁρμόζει* L. 171 *μὴ παραφρονεῖν* om. BR. 173 *ἄγοιεν* BR: *ἄγοιμεν* L. Jam ex his efficitur, codicem B etiam in hac parte multa errata continere. Recensionem autem exhibet eandem quam R. Jam omittam propria eius errata enumerare, quae nil doceant, nisi scholia 1—818 non ex ipso R esse transscripta.

273_{28} ordo verborum idem atque R. 282_{12} *ὥστε* BR: *ὡς τὸ* L. 283 *λέγει* BR: *λέγων* L. 320 *τινες* BR: om. L. 364 post *ῥοιῶν* addit e v. 367 *ἐξανύσω:* ibi *ἐξώσω* L. 511 *βουλευσαμένους* corr B ex *βουλευσομένους* (R): *βουλευομένους* L. 618_{23} bene addit *οἱ*, ut Suidas.

Cum L congruit in locis his: 294 *τοῦτο παρεπιγραφή* habet, quamquam ad v. 296. 413 *τον βάλανον* BL, *ψελλίου* BL: *ψελίου* R. 453 altera pars scholii, quam om R, in B legitur; nam Albertus lectionem *ἀλλὰ ε'* (*ϛ' K*) testatur. 673 *προσεχῶς* BL: *προσεχοῦς* bene R. 735 *κάρπαθον* BL: *καρπόν* R. 798 *κλαύσῃ* BL: *κλαύσει* R. Haec cum L congruentes lectiones extabant in communi codicum LBR archetypo; correctae sunt ab R, vel ab eius fonte.

Omisimus disserere de scholiis 62—126 et 198—267, quae L omittit et ideo Kusterus ex solo B sumpsit. Neque ea pugnant adversus sententiam nostram; compluria vel scholia vel verba omittit K; quae supra R^{em} habet, nugae sunt; differentiae nullius momenti.

Scholia 376—404 omittit R; in iis Albertus has dat lectiones: 376 *σταθμεύειν* ut L, 378 *κρήτῃ* ut L, 385 *ἀπὸ* ut L: *ἐπὶ* K; 388_{18} *Ζακυνθίων ὁπλίτας* Dind: *Ζακυνθίων πάντας* L, *Ζακύνθια πάντα* B;

ib. 21 *ἐουσῶν* BL; 389 *ἐπιγράφουσιν* L: male *ὑπογρ.* B; 396 *ἐπὶ τοῖς δώμασιν* Wil(amowitz): *ἐν τοῖς δ.* BL. Haec lectionum, imprimis malarum congruentia satis docet, in scholiis 376—404 codicem B sequi recensionem Leidensis. Scriba codicis B ea fortasse postquam scholia 1—372 et 407—816 e libro Ravennati simili sumpsit, ex codice alterius recensionis inseruit.

Denique B inter scholia continet malas varias lectiones ad textum Comici, quae fortasse interpolatoris sunt: ad vs. 20 *γράφεται καὶ οὕτως*; 29 *γρ. λεπτόν ἐσθ' ὡς*; 37 *γρ. Ἀθηναίων*; 60 *τὸ δὲ ὀρθρίαι γρ. καὶ ὄρθια*; 146 *γρ. δὴ σύ*; 170 *γρ. ἄμες*; 186 *γρ. τομεῖα.*

E prioribus scholiorum editionibus praeter Kusteri usus sum Dindorfiana et Duebneriana; neque neglexi Engerum et Blaydesium, qui in Lysistratae editionibus apparatui critico scholia Graeca addiderunt.

Addidi praeterea editioni ex grammaticis scholiastisque Graecis locos eos, quicunque vel ex scholiis nostris hauserunt, vel cum eis aliquomodo conjungendi sunt[1]). Qui in universum confirmant lectiones nostras, interdum aliam dant recensionem, interdum etiam corrigunt. Atque cum pertineant ad editionem Symmachianam, vel ad vetustiores quibus Symmachus certe usus est, etiam per eos interdum accedimus ad illius scholiorum corpus, unde scholia in archetypum codicum nostrorum extenuata manaverunt[2]).

Ceterum de ratione editionis adnotamus haec. Ut diximus, in adparatum criticum ad scholia in universum recepimus lectiones tantum codicum L et R, ad argumenta praeterea codicum BPN (Monacensis 492)[3]), ut quae necessitudo inter eos sit, quasi exemplo

---

[1]) Eorum plerosque evolverat M. Haupt atque in marginem enotaverat libri sui, quem comiter U. de Wilamowitz mihi in usum dedit.

[2]) cf. Wilamowitz, Heracl. I pp. 180 et 82.

[3]) Monacensem ex R ductum esse ostenderunt Enger et de Velsen.

illustremus. E Suida autem graviores tantum dedimus discrepantias. Scholia quae marginalia, quae interlinearia sint, id quod nullius momenti videatur, non diximus; interdum scholium interlineare esse adnotavimus, ut demonstremus, id ea de causa lemma praefixum non habere. — Ad textum dico, ubicunque compluria scholia ad eundem Comici versum vel vocabulum pertineant, ea nos brevi spatio distinxisse. Scholiis iis, quae in uno tantum servantur codice, huius signum postposuimus.

Conspectus siglorum.

L = cod. Leidensis Lysistratae
R = cod. Ravennas
S = Suidas
P = apographum scholiorum in Lysistratam et Thesmophoriazusas a Claudio Puteano factum
B = cod. Baroccianus 38
K = Kusteri editio
Dind. = Dindorfius
Duebn. = Duebnerus
Bl. = Blaydesius
Wil. = U. de Wilamowitz
interl. = schol. interlineare.

Scholiorum in textu quae a L et R absunt, parentheseos signis ⟨ ⟩ includimus; quae delenda videbantur, conclusi sunt uncis his: [ ].

Numeri testibus adpositi referunt ad scholia, iidem in adparatu critico ad versus.

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ.

I.

Λυσιστράτη τις Ἀθήνησιν τῶν πολιτίδων καὶ τῶν Πελοποννησίων ἔτι δὲ καὶ Βοιωτίων γυναικῶν σύλλογον ἐποιήσατο, διαλλαγὰς μηχανωμένη τοῖς Ἕλλησιν· ὁμόσαι δέ ἀναπείσασα μὴ πρότερον τοῖς ἀνδράσι συνουσιάσειν, πρὶν ἂν πολεμοῦντες ἀλλήλοις παύσωνται, τὰς μὲν † ἐξωπίους ἐμπριλὰς καταλιποῦσα † ὀπίσω, αὐτὴ δὲ πρὸς τὰς κατειληφυίας τὴν ἀκρόπολιν μετὰ τῶν οἰκείων ἀπαντᾷ. συνδραμόντων δὲ πρεσβυτῶν πολιτῶν μετὰ λαμπάδων καὶ πυρὸς πρὸς τὰς πύλας, τὴν ἀναστολὴν ποιεῖται ἐξελθοῦσα, καὶ προβούλου τινὸς μετ' ὀλίγον παραβιάσασθαι μετὰ τοξοτῶν ὁρμήσαντος, εἶτα δὲ ἀποκρουσθέντος καὶ διαπυνθανομένου, τί βουλόμεναι ταῦτα δεδράκασιν, τὸ μὲν πρῶτόν φησιν, ὅτι ἐγκρατεῖς γενόμεναι τοῦ ἀργυρίου μὴ ἐπιτρέψουσι τοῖς ἀνδράσιν ἀπὸ τούτου πολεμεῖν· δεύτερον δέ, ὅτι πολὺ ἄμεινον ταμιεύσονται καὶ τὸν παρόντα πόλεμον τάχιστα καταπαίσουσιν. οὗτος μὲν οὖν καταπλαγεὶς τὸ θράσος ὡς τοὺς συμπροβούλους οἴχεται, ταῦτα μὴ παύσας· οἱ δὲ γέροντες ὑπο-

Codices: R P B N (codex bibl. Monac. 492)*). K (qui codice Palatino-Vaticano videtur usus esse).
Argumenta om L.

ADN. CRIT. 1 *Πελοποννησίων* R 3 *ὁμοιῶσαι* Kusteri cod *ὁμῶσα* B *μὴ*] *μὲν* Kusteri cod 4 *συνουσιάζειν* codd corr Bl(aydes) *ἀλλήλων* RPNK corr Brunck. 5 *ἐμπριλάς* RBN: *ἐμπρίλας* P. Dindorf.: *ἐν πύλαις* Bothius: *ἐμπεδάς* Duebn. (prob. Bergk): *τὰς μὲν ἔξω ἀπιούσας εἰς πατρίδας* Wil: fere *τὰς μὲν ἔξω ἀφίησιν ὁμήρους τινὰς καταλειπούσας ὀπίσω*, coll. v. 244 *αὕτη* N *πρὸς τὰς* bis scr. R 8 *τὴν ἀναστολὴν*] *τούτων ἀναστολὴν*? Wil 9 *ὀλίγων* K *τοξευτῶν* K 11 *φασιν* codd corr Wil 12 *ἐπιτρέπουσι* codd corr Brunck. ‚malim *οὐ μὴ ἐπιτρέψωσι* vel *οὐκέτι ἐπιτρέψουσι*' Bl 13 *ταμιεύονται* PK 14 *καταπαύσωσιν* RNP *τοῦ θράσους* N

*) Codicis N collationem debeo liberalitati Iohannis Schnorrii de Carolsfeld, viri doctissimi.

μένοντες ταῖς γυναιξὶν λοιδοροῦνται. μετὰ ταῦτα αὐτῶν τινες αὐτομολοῦσαι μάλα γελοίως δι' ἀκρασίαν ὡς τοὺς ἄνδρας ἁλίσκονται· ἐγκαρτεροῦσι δὲ Λυσιστράτης ἱκετευούσης. Κινησίας τις τῶν πολιτῶν, ἀκρατῶς ἔχων τῆς γυναικός, παραγίνεται· ἡ δὲ χυτροτομοῦσα αὐτὸν ἐπαγγέλλεται μέν, τὰ περὶ τῶν διαλλαγῶν δὲ σπουδάζει. ἀφικνοῦνται δὲ καὶ παρὰ Λακεδαιμονίων περὶ σπονδῶν κήρυκες, ἐμφανίζοντες ἅμα καὶ τὰ περὶ τὰς γυναῖκας. συνταχθέντες δὲ σφίσιν πρέσβεις αὐτοκράτορας ἀποστέλλουσιν. οἱ μὲν ⟨οὖν⟩ γέροντες εἰς ταὐτὸν ταῖς γυναιξὶν ἀποκαταστάντες ἕνα χορὸν ἐκ τῆς διχορίας ἀποτελοῦσιν καὶ Λυσιστράτῃ τοὺς παραγενομένους πρὸς αὐτὴν ἐκ Λακεδαίμονος πρέσβεις καὶ ⟨τοὺς Ἀθηναίους⟩ ὀργῶντας [διαλλάττεσθαι] προσέλκει· καὶ ἑκατέρους ἀναμνήσασα παλαιᾶς εἰς ἀλλήλους γενομένης ⟨φιλίας⟩ διαλλάττει ἐν φανερῷ, καὶ ξενίσασα κοινῇ παραδίδωσι τὰς γυναῖκας ἑκάστοις ἄγεσθαι. ἐδιδάχθη ἐπὶ Καλλίου ἄρχοντος τοῦ μετὰ Κλεόκριτον [ἄρξαντος]. εἰσῆκται δὲ διὰ Καλλιστράτου.

Ἐκλήθη Λυσιστράτη παρὰ τὸ λῦσαι τὸν στρατόν.

II.

Λυσιστράτη καλέσασα τὰς πολιτίδας
ὑπέθετο φεύγειν μηδὲ μίγνυσθ' ἅρρεσιν,
ὅπως γενομένης νῦν στάσεως ἐμφυλίου
τὸν πρὸς Λάκωνας πόλεμον αἴρωσιν λόγῳ
μένωσί τ' οἶκοι πάντες. ὡς δὲ συνέθετο,
τινὲς μὲν αὐτῶν τὴν ἀκρόπολιν διεκράτουν,
τινὲς δ' ἀπεχώρουν. αἵ τ' ἀπὸ Σπάρτης πάλιν
ταὐτὸν διεβουλεύοντο. κῆρυξ ἔρχεται
λέγων περὶ τούτων. τῆς δ' ὁμονοίας γενομένης
σπονδὰς θέμενοι τὸν πόλεμον ἐξέρρησαν. †

3 ἐγκαρτεροῦ PK 4 χυτροτομοῦσα] κερτομοῦσα Brunck. καιροτηροῦσα Bothius ἡ δὲ ψευδοστομοῦσα συνεῖναι αὐτῷ Bergk. 5 ἀπαγγέλλεται P σπουδάζειν P 7 καὶ τὰς προτέρας γυναῖκας codd corr Wil καὶ τὰ περὶ τὰς προτ. γυναῖκας Duebn. Voluit K συντ. δὲ σφ. ⟨οἱ Ἀθηναῖοι⟩ πρ. etc. at συντασσ. = ‚sich verabschieden' 8 οὖν add Wil 10 ἀποστέλλουσι codd corr Bergk. 11 πρέσβεις ὀργῶντας K πρ. καὶ ὀργ. R πρέσβεις . . ὀργῶντας N corr Wil coll. v. 1112 διαλλάττεσθαι del. Wil 12 ἀναμνήσασθαι cod Kusteri παλαιὰς RP 13 γενομένας RP φιλίας add K 14 ἑκάστους K 15 Λεώκριτον K ἄρξαντος del Wil 17 ἐκλήθη — στρατόν habet L in principio scholl.

II. Dindorf. inscripsit: Ἀριστοφάνους γραμματικοῦ 2 μίγνυσθ' R 4 αἴρωσιν Bl 7 ἀπεκράτουν R corr ipse 10 θέμενοι codd: τιθέμενοι Brunck. Enger. γε θέμενοι Both. ἐξέρρησαν codd: ἐξώρισαν Brunck. ἐξερράβδισαν Bergk.

SCHOLIA.

1. *ἀλλ' εἴ τις ἐς Βακχεῖον: καὶ γὰρ πολλὰς ἑορτὰς αἱ γυναῖκες ἔξω τῶν δημοτελῶν ἦγον ἰδίᾳ συνερχόμεναι.*

2. *ἢ 'ς Πανός: ὅτι Πανὶ ὠργίαζον αἱ γυναῖκες μετὰ κραυγῆς. καὶ Μένανδρος ἐν Δυσκόλῳ* (134 K.) „*σιωπῇ φασι τούτῳ τῷ θεῷ οὐ δεῖν προσιέναι*“.

ἢ 'πὶ Κωλιάδ': Κωλιάδος Ἀφροδίτης ἱερόν ἐστι ἐν τῇ Ἀττικῇ. ὁ δὲ τόπος καλεῖται Κωλιάς· ἔστι γὰρ ἐκκείμενος ⟨καὶ⟩ ὅμοιος ἀνθρώπου κώλῳ· καὶ οἱ ἐνοικοῦντες Κώλιοι. ἔνθα ὄστρακα κάλλιστα. καὶ ἡ Γενετυλλὶς δὲ γυναικεία θεὸς περὶ τὴν Ἀφροδίτην ἀπὸ τῆς γενέσεως τῶν παίδων ὠνομασμένη.

5. *κωμῆτις: ἀντὶ τοῦ γείτων. κῶμαι γὰρ τὰ ἄμφοδα. ὅθεν καὶ τὸ „ἐπικωμάσας“* (Ach. 982).

8. *τοξοποιεῖν: ἀντὶ τοῦ ἐσκυθρωπακέναι. ἀπὸ τοῦ παρακολουθοῦντος. τοιοῦτον γὰρ τὸ πρόσωπον τῶν ἐν μερίμνῃ ὄντων. Ὅμηρος* (O 102) „*οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι κυανέῃσιν Ἰάνθη*“. *καὶ Σοφοκλῆς* (816 N.) „*ὡς ἂν Διὸς μέτωπον ἐκταθῇ χαρᾷ*“.

13. *ἀντὶ τοῦ εἰρημένου. Ἀττικῶς.* L.

14. *φαύλου πράγματος: ἀντὶ τοῦ εὐτελοῦς.*

17. *ἐκύπτασεν: ἀντὶ τοῦ ἐστραγγεύσατο. κυπτάζειν ἐστὶ τὸ περί τι πονεῖσθαι καὶ διατρίβειν. κομψῶς δὲ τῇ ἀμφιβολίᾳ καὶ χαριέντως ἐχρήσατο, καθὰ καὶ Σώφρων* (44 Botz.) „*ἐνθάδε κυπτάζουσι πλεῖσται γυναῖκες*“.

19. *ἐψώμισεν: ἔθρεψεν.* S. 20. *ἀναγκαιότερα.*

TEST. 2,3 S *Παικῷ δείματι* 2,6 S *Κωλιάδος κεραμῆες* Hes(ychius) Harpocr. EM 550, 41 Eust(athius) ad Dion. P. 591 Steph. Byz. v *κωλιάς* = Herod. I 58, 22 Bk(Bekkeri anecd. Gr.) 275 2,9 S *Γενετυλλίς* Hes. sch. Nub. 52, Thesm. 130 5 S *κωμῆτις* Phot(ius) Hes. EM 311,26 Pollux IX 36 8 S *τοξότης* Phot. EM 762, 8 13 S *εἰρημένον* 14 S *εἰρημένον* Phot. *φαῦλος* Bachm(anni anecd. Gr.) I 404 17 S *κυπτάζειν* Bachm. II 379 schol. Nub. 509 20 cf S *προὐργιαίτερα*

ADN. CRIT. 1 lemm om R 3 lemm om R *ὅτι* om L *αἱ γυν.* — *κραυγῆς* om R 4 *φησι* L *φασιν* R 5 *δεῖ* L 6 lemm om R *ἐστι* om R 7 *ἔστι* R: *ὅτι* L *καὶ* addidi e St. B. *ἐγκείμενος ὅμοιος* LRS *ἐκκείμενος ὅμοιος* Hes. 8 *καὶ οἱ μὲν οἰκοῦντες* L 11 *κομῆτις* R *γὰρ* RSPhot. Hes.: *δὲ* L 12 *ἐπικωμάσαι* LR corr Wil; nam Ach. 982 de rusticis agitur; schol.: *ἐφ' ἡμᾶς τοὺς γεωργούς* 14 *τοιοῦτον*: *ν* add L^{a} *τοιοῦτο* R 15 *κυανέοισιν* LR *καὶ — χαρᾷ* om R 16 *μέτωπον Διὸς* L *Δ. μ.* schol. Hom. *ἐκτανθῇ* L 18 *εὐτελοῦς* L interl. 19 lemm om R *ἐστράτευσεν* L *ἐστράγευσεν* R *ἐστράγγευσεν* Bergler. correxi e schol. Nub. Phot. Bachm. 20 *πονεῖσθαι* RS: *πονεῖν* L 21 *χάριτες* L *ἐχρήσατο* om L 23 *ἀναγκαῖα* LR correxi

22. *συνήγαγες.* 23. *ὡς πρὸς τὸ αἰδοῖον.*

25. *οὐχ οὗτος ὁ τρόπος: ἀντὶ τοῦ οὐ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον λέγω τὸ πρᾶγμα εἶναι μέγα καὶ παχύ, καθ' ὃν σὺ ὑπονοεῖς.*

27. *ἐρριπτασμένον: γεγυμνασμένον καὶ ἐρριμμένον. ὥστε μεριμνῶσάν με ῥιπτάζεσθαι καὶ στρέφεσθαι· τοιοῦτοι γὰρ οἱ μεριμνῶντες. βέλτιον δὲ ἀπὸ τῶν κύβων τὴν μεταφορὰν νοεῖν ἀνερριμμένων, ἕως εὖ ἔλθῃ. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν κύβων ἀναβάλλομεν, μέχρις ἂν ἔλθῃ τὸ προκείμενον βληθῆναι.*

31. *ἐπ' ὀλίγου γὰρ εἴχετο: ἀντὶ τοῦ μικρὰν ἔχουσι τὴν ἀφορμὴν τῆς σωτηρίας.*

33. *ἢ μηκέτ' εἶναι μηδὲ Πελοποννησίους: μὴ πεισθέντας ἡμῖν. μήτε τοὺς Ἀθηναίους μήτε τοὺς Πελοποννησίους. ὡς φιλόπατρις δὲ ἀπεσιώπησε τοὺς Ἀθηναίους.*

34. *μηκέτ' εἶναι νὴ Δία: πρὸς τὸ Λακεδαιμονίους ἀπήντησε.*

36. *ἀλλ' ἄφελε τὰς ἐγχέλεις: ἐν γὰρ τῇ Κωπαΐδι λίμνῃ μέγισταί εἰσιν ἐγχέλεις, ᾧκουν τε τὴν Βοιωτίαν καὶ οἱ λεγόμενοι Ἐγχελεῖς, περὶ ὧν καὶ Ἑλλάνικος ἐν τοῖς Βοιωτιακοῖς φησιν. Ἄλλως. ἐπειδὴ ἀπὸ Κωπαΐδος λίμνης Βοιωτίας φέρονται ἐγχέλεις Ἀθήναζε.*

37. *οὐκ ἐπιγλωττήσομαι: οὐ φλυαρήσω. οὐ βλασφημήσω.*

38. *ὑπονόησον σύ μοι: ὅτι ἀπολοῦνται δηλονότι.*

41. *αἱ Ἀττικαί.*

43. *ἐξηνθισμέναι: ἄνθη φοροῦσαι. τοῖς ἄνθεσι κεκοσμημέναι, οἷον ψιμυθίῳ καὶ φύκει καὶ τοῖς ὁμοίοις.*

45. *καὶ Κιμβερίκ' ὀρθοστάδια: Κιμβερικά, ἢ Κιμβερῖνα ὡς Ταραντῖνα, εἶδος ἐνδύματος, ἀπὸ τόπου. ὀρθοστάδια δὲ, οἱ στατοὶ χιτῶνες ὀρθοστάδια καλοῦνται, οἱ δὲ συρόμενοι συρτοί.*

22 S *συγκαλεῖς* 27 S *ἐρριπτασμένον* 37 S *ἐπιγλωττήσομαι* et *οὐκ ἐπιγλωττήσομαι* Phot. *οὐκ ἐπιγλ.* Hes. *ἐπιγλ.* et *οὐκ ἐπιγλ.* Diogenian. VII 3 43 S *ἐξηνθισμέναι* 45, 24 S cf ad 52 45, 25 S *ὀρθοστάδια* Hes. Phryn. ecl. p. 238 Eust. 1166, 56

---

1 *αἱ αἰδοῖον* R 2 lemm et *ἀντὶ τοῦ* om R 3 *εἶναι* om L *καθὼς σὺ* R 4 *ἐρρημένον* L *ηὐρημένον* RS corr Gaisf. 5 *στρεφάσθαι* L 6 *ἀνερριμμ.* — fin om R *ἀνερριμμένον* L 7 *ὅπως ἂν ἔλθοι* L *ὅπως ἂν εὖ ἔλθῃ* S corr Duebn. 9 lemm om R 11 lemm om R 11—12 continuantur in L R dist. Wil 11 *μήτε* prius L: *τε* R *Πελ.* L: *Λακεδαιμονίους* R 14 lemm om R 15 lemm om R 16 *ᾧκουν — Ἐγχελεῖς* om L 17 *ἄλλως* om R 21 lemm om L 23 *ἐξηνθισμέναι* R 24 *ψιμυθίῳ* L R 25 lemm om R *κιμμερικός* L; L^2 *β* suprascr. *ἢ κιμμερινά* L corr L^2 *κιμβερίνα* R 26 *ταραντινά* L *ὀρθοστάδια δὲ οἱ στατοὶ* (L^2 superne addidit) *οἱ ὀρθοὶ χιτῶνες ὀρθ. καλ.* L 27 *ὀρθοστάδια καλοῦνται* om R

περιβαρίδας: εἶδος ὑποδήματος αἱ περιβαρίδες, ὡς Θεόπομπος ἐν Σειρῆσιν (52 K.) „ὑποδοῦ λαβὼν τὰς περιβαρίδας".

46. ταῦτ' αὐτὰ γάρ τοι: ταῦτα γάρ ἐστι τὰ ὑποδήματα καὶ τὰ ἐνδύματα, ἃ σώσειν ἡμᾶς προσδοκῶ.

48. χἤγχουσα: τὸ πλῆρες καὶ ἡ ἄγχουσα. ἔστι δὲ βοτάνη, ἧς ἡ ῥίζα ἐρυθρά, ᾗ ἐρυθραίνουσι τὰ πρόσωπα αἱ γυναῖκες.

τὰ διαφανῆ χιτώνια: οὐ τὰ λαμπρά, ἀλλὰ τὰ ἰσχνά, δι' ὧν διαφαίνεται τὰ σώματα τῶν γυναικῶν.

51. κροκωτὸν ἄρα: εἰ ἄρα οὕτως ἔχει, καλλωπισθήσομαι καὶ γραῦς οὖσα. L.

52. ὄνομα ἱματίου ἀπο τόπου. L.

53. εἶδος ὑποδήματος. L.

55. οὐ γὰρ μὰ Δί' ἀλλὰ πετομένας: οὐ μὰ Δία μετὰ βραδυτῆτος ἥκειν ἔδει, ἀλλὰ πετομένας.

56. ὄψει τοι σφόδρ' αὐτὰς Ἀττικάς: ὡς τῶν Ἀθηναίων ἀεὶ μελλόντων. καὶ τὰς γυναῖκας γοῦν ὄψει Ἀττικὰς ἀκριβῶς, οἷον μελλούσας ἐν τῷ πράγματι.

58. ἀλλ' οὐδὲ παράλων: τῶν ἐν παράλῳ οἰκουσῶν. Παραλία γὰρ μοῖρα τῆς Ἀττικῆς. διῄρητο γὰρ εἰς δ' μερίδας τὸ παλαιὸν ἡ Ἀττική. Πανδίων γὰρ διαδεξάμενος τὴν Κέκροπος βασιλείαν, προσκτησάμενος δὲ καὶ τὴν Μεγαρίδα, ἔνειμε τὴν χώραν τοῖς παισὶν εἰς δ' μοίρας. Αἰγεῖ μὲν τὴν παρὰ τὸ ἄστυ μέχρι Πυθίου, Πάλλαντι δὲ τὴν Παραλίαν, Λύκῳ δὲ τὴν Διακρίαν, Νίσῳ δὲ τὴν Μεγαρίδα.

59. ἡ Σαλαμὶς μοῖρα τῆς Μεγαρίδος. L.

60. ἐπὶ τῶν κελήτων: κέλης εἶδος πλοιαρίου μικροῦ. καὶ ἵππος δὲ κέλης ὁ γυμνός. λέγει οὖν ὅτι ἐν πλοίῳ εἰσὶν ἐρχόμεναι. ἀφ' οὗ νῦν κακεμφάτως ἐπὶ τῶν Σαλαμινίων τὸ αἰδοῖόν φησι.

ναυτικοὶ δὲ οἱ Σαλαμίνιοι, ἐπεὶ καὶ νησιῶται.

45 S περίβαρα Phot. Hes. Bachm I 337 48 S ἄγχουσα et διαφανῆ Hes. ἔγχ. EM 313, 30 52 S κιμβερικόν 56 S Ἀττικάς 58 S Παράλων schol. Vesp. 1223 60 S κέλης Eust. 884, 14; 1539, 19 EM 502, 36; 608, 33 E. Gud. 414, 16

---

1 lemm om R ὑποδήματος εἶδος R 2 σιρησιν R τὰς del Enger. 3 lemm om R 4 τὰ om R σώζειν LR corr Bl. 7 τὰ et χιτώνια om L 11 ὄνομα L: εἶδος S 13 lemm et μὰ Δία om R 15 lemm om R 16 γοῦν om R ἀκριβῶς om L schol. 58 in R iterum post 68 18—19 τῶν ἐν π. — Ἀττικῆς et γὰρ om RS 19 διῃρεῖτο L 21 δὲ om L 22 μέχρι Πυθίου L^2 in marg. add πάλαντι I. 26 lemm om R 27 λέγεται R 29 ναυτικὸς δὲ ὁ Σαλαμίνιος R ἐπεὶ καὶ νησιῶται om R

62. *τὰς Ἀχαρνέων: εἰκότως, ἐπεὶ πολεμικοὶ ⟨οἱ⟩ Ἀχαρνεῖς. εἰκότως, ἐπεὶ ὁ δῆμος τῶν Ἀχαρνέων ἐτετίμητο, διὰ τοῦτο τὰς ἐκεῖθεν προσδοκᾷ γυναῖκας. ὁ δὲ Θεογένης κομπαστὴς Ἀχαρνεύς. ἐπειδὴ δὲ κέλητα εἶπεν, ἐπήγαγεν ἀκάτιον.*

64. *Ἑκάτειον: τὸ Ἑκάτης ξόανον.*

67. *δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ Ἀναγύρου ἥρως.*

68. *παρὰ τὴν παροιμίαν, κινήσω τὸν ἀνάγυρον. ἔστι δὲ πόα δυσώδης.*

71. *ἀντὶ τοῦ μεγάλου.* 73. *ἀντὶ τοῦ δέει.*

74. *ἀντὶ τοῦ πρὸς βραχὺν χρόνον.*

80. *εἰσωματεῖς.* *εὐσθενεῖ.*

81. *εἰς ἐκεῖνο τείνει ὅτι εἰημέρουν τότε οἱ Λάκωνες. ὡς αἱ Ἀττικαὶ νὴ τὼ θεώ. λέγει δὲ τοὺς Διὸς κούρους. Λακωνικῶς φθέγγεται.*

82. *ἐν γὰρ τῷ γυμνάζεσθαι πηδᾶν εἰώθασι, καὶ οἱ πόδες τοῦ πηδῶντος ἅπτονται τῆς πυγῆς.*

84. *ὡς ἐκείνης ἁψαμένης αὐτῆς. τὰ γὰρ ἱερεῖα μέλλοντες θύειν ψηλαφῶσιν, εἰ λιπαρά ἐστι.*

ὥσπερ. *ὑποψαλάσσετε ψηλαφᾶτε.*

87. *ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ πρὸς ὑμᾶς.*

88. *λέγεται γὰρ ἡ Βοιωτία εὐπεδιὰς εἶναι.*

89. *κομψῶς ἔχουσα τὸ αἰδοῖον. ἁπτομένη δὲ αὐτοῦ τοῦτό φησι. τὴν λεγομένην γλήχωνα. παίζει δὲ εἰς τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον αἰνιττομένη. Ἀττικοὶ δὲ διὰ τοῦ β λέγουσι τὴν βληχώ.*

90. *χαΐα: ἀντὶ τοῦ ἀγαθὴ μέν, Κορινθία δέ. παίζει δὲ παρὰ τὸ κεχηνέναι.*

91. *Κορινθία: πόρνη, διὰ τὴν Λαΐδα.*

ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ ἀγαθὴ μέν, οὐ σώφρων δέ, ἐπεὶ ἡ Κόρινθος πληθύει ταῖς πόρναις.

67 et 68 S *Ἀναγυράσιος* Harp. Hes. cf. schol. Vesp. 804 (unde S s. v.) Bk 210 Zenob. II 55 (I 75 Mill.) 73 Bachm. I 189 E. Gud. 136, 49 80 S *σφριγῶν* et *εὐχροεῖς* EM 739, 5 82 S *πυγή* 84 S *ψαλάσσετε* 89, 23 cf. S *βλήχων* Hes. Bk 30 scholl. Ach. 861, 874 90 et 91 S *χαΐα* Hes.

62—126 scholia nulla in L 1 *οἱ* add ex K 2—4 in R post 68 3 *κοπποστης* R 5 *ἀκάτιον τὸ ἐκ τῆς Ἑκάτης ξ.* R corr Dind. 7 *κινήσω* R: *κινεῖς* S et paroemm. 10 *βραχὺ* R 13—14 B: *ναὶ σιώ: τοὺς Διοσκόρους λέγει. Λακωνικῶς δὲ φθέγγεται, ὡς αἱ Ἀττικαὶ νὴ τὼ θεώ, ἤτοι τὴν Κόρην καὶ τὴν Δήμητρα* (e schol. 148) 15 Sic S: *καὶ οἱ ποδ. ἅπτ. τ. πυγ. τοῦ πηδ.* R 20 *τοῦ* om R 28 *τοῦ* supplevi *ἐπληθύνετο* S

92. *τἀντευθενί: ἁπτομένη τῶν δύο φύσεων ταὐτά φησι.*

93. *συνήθροισεν.* 94. *λεγέτω, τί θέλει, ⟨πρὸς⟩ ἡμᾶς.*

101. *ἀντὶ τοῦ διὰ τὸν πόλεμον οὐδεὶς πάρεστιν.*

103. *Εὐκράτης στρατηγὸς Ἀθηναίων. ὡς δωροδόκος δὲ καὶ προδότης καὶ ξένος κωμῳδεῖται, ὃς ἀπώλετο ὑπὸ τῶν τριάκοντα· οἱ δὲ ὡς πιὼν κώνειον.*

105. *ἐκ τῆς τάξεως.*

106. *οἷον περονησάμενος. ἀντὶ τοῦ ἀναλαβων την ἀσπίδα. ἀντὶ τοῦ ἅμα τῷ παρεῖναι ἄπεισιν.*

107. *σκώπτει δὲ συνεχῶς Μιλησίους καὶ κωμῳδεῖ ὡς μοιχοὺς. ἐπειδὴ ἀπέστησαν τῶν Ἀθηναίων καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν νησιωτῶν.*

οἷον ζωπύρημα καὶ σπινθήρ.

109. *αἰδοῖον δερμάτινον. καὶ τοῦτο εἰς τὰς Μιλησίας. παίζει δὲ ὡς τοῖς ὀλίσβοις χρωμένων.*

110. *παρὰ τὴν παροιμίαν, συκίνη ἐπικουρία, ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν. ὁ δὲ εἰς τὴν σκυτίνην μετέβαλεν, σκίτινοι γὰρ οἱ ὄλισβοι.. εἰσὶ δὲ δερμάτινα αἰδοῖα, οἷς χρῶνται αἱ χῆραι γυναῖκες.*

113. *τὸ περιβόλαιον, τὸ ζωνάριον.*

114. *παρ᾽ ὑπόνοιαν δέον εἰπεῖν μάχεσθαι ἐκπιεῖν εἶπεν.*

115. *ὄρνεόν ἐστι τετμημένον κατὰ τὸ μέσον, ὡς οἱ σφῆκες. λέγει οὖν ὅτι κἂν συμβῇ τέμνεσθαι τὸ ἥμισύ μου, βούλομαι.*

117. *ὄρος Λακωνικῆς τὸ Ταΰγετον.*

118. *τὸ σ ἀντὶ τοῦ θ· ἔλθοιμι. ὡς δυσχεροῦς ὄντος τοῦ τόπου.*

125. *ὡς ἀηδισθεισῶν αὐτῶν καὶ μεταστραφεισῶν ἐπὶ τῷ λόγῳ.*

126. *ὥσπερ μύες καταδύεσθε καὶ σκαρδαμύττετε ἢ μύλλετε ἢ μυκτηρίζετε. μυᾶν γάρ ἐστι τὸ τὰ χείλη πρὸς ἄλληλα συνάγειν.*

132. *παρατεμεῖν θῆμισυ: πρὸς τὸ παρ᾽ αὐτῆς εἰρημένον.*

93 EM 611, 40 103 S ἄπεστιν Eust. 1650, 60 106 S ἀλλ᾽ ἐμός 107 S σφέψαλος cf schol. Ach. 668, unde pendent lexicogr. 109 S ὄλισβος 110 S ὄλισβος et σύκινον Eust. 1572, 60; 1964, 1 113 S ἔγκυκλον 115 S ψῆττα 117 St. B Ταΰγετον 126 S μυᾶτε Hes. et Phot. μυᾶτε et μοιμυᾶν Hes. μοιμύλλειν Poll. II 90

---

2 πρὸς add Wil 5 ὃς — fin addidi e S, qui 4: Ἀθηναίων, ὁ καλούμενος Στύππαξ, fortasse e schol. Equ. 254 8 ἀπολαβὼν RS corr Wil 9 ἄπεστιν S, qui addit εἰς τὸν πόλεμον καὶ οὐκ ἂν ἀπέλθοι τῆς μάχης 11 Legebatur Ἀθηναίων, καὶ corr Wil 12 R addit: ἀπέστησαν γὰρ τῶν Ἀθηναίων 15 χρωμέναις R corr Wil 18 αἷς R 25 ἀηδισθῶν R 27 ἐστι vidit Holzinger 132 Incipit L 28 lemm om R

133. *ἄλλ' ἄλλ' ὅτι βούλει: ἄλλο κέλευε, μὴ μέντοι δίχα συνουσίας ἡμᾶς εἶναι.*

135. *οὐδὲν γὰρ οἷον: ἀντὶ τοῦ κωλῦον, οὕτως Ἀττικοί.*

138. *οὐκ ἐτὸς ἀφ' ἡμῶν εἰσιν: ἀντὶ τοῦ οὐ ματαίως, ἀλλὰ δικαίως. εἰς τὴν Σοφοκλέους δὲ Τυρὼ* (591 N.) *ταῦτα συντείνει ἐκθεῖσαν τὰ τέκνα ἐν σκάφῃ.*

139. *οὐδὲν γάρ ἐσμεν πλὴν Ποσειδῶν: ἀντὶ τοῦ πλὴν τῷ βουλομένῳ μίγνυσθαι. ὁ γὰρ Ποσειδῶν κατά τινας λαβὼν εἰς σκάφος Μελανίππην συνῆλθε. παροιμία ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἐγκαλινδουμένων τῷ αὐτῷ πράγματι, ἄλλο δὲ μηδὲν νοεῖν ἀνεχομένων. ὁ δὲ νοῦς· οὐδέν ἐσμεν, εἰ μὴ συνουσιάζειν καὶ τίκτειν. ὁ γὰρ Ποσειδῶν ἐμίγη ⟨τῇ⟩ Τυροῖ καὶ ἐγέννησε Νηλέα καὶ Πελίαν.*

140. *σὺ γὰρ ἐὰν γένῃ: τῇ Λαμπιτοῖ λέγει.*

143. *γυναῖκας ὑπνῶν: κοιμᾶσθαι. Ἀττικὸν τὸ ὑπνῶν· τὸ γὰρ κοινὸν ὕπνον.*

145. *μόνη τούτων γυνή: ἐκ τούτων μόνη δυναμένη μηχανὴν εὑρεῖν.*

146. *εἰ δ' ὡς μάλιστ' ἀπεχοίμεθα: εἰ δ' ἀπεχοίμεθα τοῦ πέους, διὰ τοῦτο εἰρήνη γενήσεται; τὸ ἀπέχεσθαι τῆς τῶν ἀνδρῶν συνουσίας.*

148. *νὴ τὼ θεώ: τὴν Κόρην καὶ Δήμητρα λέγει, ὡς Ἀττική.*

149. *ἐντετριμμέναι: καλλωπισθεῖσαι, τὰς ὄψεις τριβεῖσαι.* L.

150. *τοῖς ἀμοργίνοις: οἱ μὲν χρώματος εἶδος τὴν ἀμόργην, οἱ δὲ ἀπὸ νήσου Ἀμοργοῦ τοὺς Ἀμοργίνους χιτῶνας, ὡς τὰ Θηραῖα ἀπὸ Θήρας νήσου.*

151. *δέλτα: ἀντὶ τοῦ τὸ αἰδοῖον τὸ γυναικεῖον. τοιοῦτον γὰρ τὸ σχῆμα.*

135 S *οὐδὲν γὰρ οἷον* 138 S *οὐκ ἐτός* 150 S *ἀμόργεια* Herodian. I 184, 14; II 888, 26 EM 129, 16 cf. etiam Poll. VII 74 St. B. s. v. E. Gud. 71, 34 151 S *δέλτα* Eust. 1539, 33

---

1 lemm om R 3 sch. interl. in L *ἀντὶ τὸ* R *Ἀττικοὶ* om L 4 lemm et *ἀντὶ τοῦ* om R 6 *εἰς σκάφη* L *εἰς σκάφην* R corr Nauck. 7 lemm et *ἀντὶ τοῦ* om R 8 *κατά τινας* om L 9 Post *συνῆλθε* L add: *εἰς τὴν Τυρὼ δὲ Σοφοκλέους αἰνίττεται, καθεῖσαν τὰ τέκνα εἰς σκάφος. ἄλλως* add L^2 in marg. *ἔστι δὲ καὶ παρ.* R 10 *καλινδουμένων* R S correxi 11 *ὁ δὲ νοῦς* — fin om R *τίκταν* L^1 corr L^2 12 *τῇ* add Dind. e Suida 13 *πρὸς τὴν Λαμπίτω* R (interl.) 14 lemm om R *κοιμᾶσθαι* om L 16 lemm om R *λέξις ἡ ἐξ ἐκ τούτων δυναμ.* L *μόνη γυνὴ* R corr Wil 17 lemm om R 18 *τὸ ἀπέχεσθαι* — fin om L 20 lemm om R *δήμητραν* LR 22 lemm om R *ἀμόργιν* R 23 *ἀμουργοῦντος* et *ἀμουργίνους* L *Ἀμοργοῦντος* RS corr Dind. 23 *θηρία* LR *θήρεια* S corr Pierson. ad Moerin p. 44 ex EM 85 cf. Eust. 1872, 45 et St. B. s. v. 25 lemm om R *ἀντὶ τοῦ* om L *τὸ αἰδοῖον* bis in L *τοιοῦτο* R

152. *πλεκοῦν: συνουσιάζειν, παρὰ τὸ πλέκεσθαι.*

155. *ὅγ' ὢν Μενέλαος: ἡ ἱστορία παρ' Ἰβύκῳ. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ Λέσχης ὁ Πυρραῖος ἐν τῇ μικρᾷ Ἰλιάδι* (16 Kink.) *καὶ Εὐριπίδης* (Androm. 628) *„ἀλλ' ὡς ἐσεῖδες μαστὸν ἐκβαλὼν ξίφος Φίλημ' ἐδέξω".*

μᾶλα πᾶ: τοὺς μαστοὺς μῆλά φησιν.

157. *ἐὰν παρίδωσιν οἱ ἄνδρες.* R.

158. *τὸ τοῦ Φερεκράτους: ἐὰν ἡμᾶς παρίδωσιν οἱ ἄνδρες, τότε πάλιν ἐξέσται ὀλίσβοις χρήσασθαι, καὶ ἀποδέρειν τὰ ἀποδεδαρμένα σκύτη. Φερεκράτης ἐν δράματι εἶπε τοῦτο* (179 K.), *ἔνθεν τάσσεται ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἄλλο πασχόντων ⟨αὖθις⟩ ἐφ' οἷς πεπόνθασιν.* L.

κύνα δέρειν: σχῆμά ἐστιν ἀκόλαστον. εἰς τὸ αἰδοῖον. ἐν δὲ τοῖς σωζομένοις Φερεκράτους τοῦ κωμικοῦ τοῦτο οὐχ εὑρίσκεται.

159. *τὰ μεμιμημένα: ἐπεὶ τῷ ὀλίσβῳ χρῶνται ἀντὶ τοῦ αἰδοίου. φλυαρία, φησί, τὰ ἀπὸ τῶν ἄλλων. λέγει δὲ τὰ εἰρημένα Φερεκράτους.* L.

160. *εἰς τὸ κοιτώνιον.*

162. *παρέχειν χρή: συνουσιάζειν δηλονότι. τοντέστιν οὐκ ἐκ προαιρέσεως, ἀλλ' ἄνευ ἡδονῆς.*

165. *ἀπεροῦσιν: ἀπαγορεύσουσιν καὶ παύσονται τοῦ πολέμου.*

166. *ἀντὶ τοῦ ἁρμόζῃ.*

170. *Ἀθηναίων. τὸν θόρυβον καὶ συρφετόν.*

171. *μὴ πλαδδιῆν: μὴ παραφρονεῖν.* L. *μὴ πολεμεῖν. μὴ πλησιάζειν.*

173. *οὐχ ἅς σποδᾶς: οὐκ ἂν ἄγοιεν εἰρήνην οἱ Ἀθηναῖοι, ἕως ἂν θαλαττοκρατῶσιν καὶ τὸ ἀργύριον τὸ ἄβυσσον ᾖ παρὰ τῇ θεῷ*

152 S *πλεκοῦν* 155 schol. Vesp. 714 155, 6 S *μῆλα* 158 S *κύνα δέρειν δεδαρμένην.* — Hinc Ps. Diogen. V 85 cf. Greg. Cypr. Mosqu. III 17 = S *ἐκδεδαρμένον δέρος* 165 S *ἀπεροῦντα* 170 S *ῥυάχετον* Phot. Hes. 171 S *πλαδδιῆν* 173 S *ἄβυσσος*

---

1 lemm om R *παρὰ τὸ* R: *ἤτοι* L 2 lemm om R *τὰ δὲ* — (3) *Ἰλιάδι* om R 3 *λέσχος πυραῖος* L Post *Ἰλιάδι* L add: *τὸ τοῦ Φερεκράτους* 4 *ἀλλ'* om L *εἶδε* L *εσίδες* R *Φίλημ' ἐδέξω* om L 6 lemm om R, qui *τοὺς* — *φησιν* ante *ἡ ἱστορία* (2) *μάσθους* R(S) 11 *ἄλλο* S: *ἄλλως* L *ἄλλα* Bergk. *αὖθις* add Dind. e Suida 12 lemm om R *ἐν δὲ τοῖς* — *εὑρίσκεται* L: *τὰ ἀπὸ τῶν ἄλλων λέγειν διὰ τὸ εἰρημένον Φερεκράτους· ἐν γὰρ τοῖς* — *εὑρίσκεται* R, omisso *Φερεκράτους* 14 *ὀλέσβω* L 18 lemm om R *δῆλόν ἐστι* L 20 lemm om R 21 *ἀντὶ τοῦ* om R *ἁρμόζει* L *ἁρμόζηται* R corr Wil 22 *τὸν* om L 25 lemm om R *ἄγοιμεν* L 26 *θαλαττοκροτῶσιν* L *θαλασσοκρατῶσιν* R *καὶ τὸ* — *ᾖ* R: *τὸ δὲ* — *ἦν* L

ἐν τῇ ἀκροπόλει. καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀπέκειτο χίλια τάλαντα. ἤρξαντο οὖν κινεῖν αὐτὰ ἐπὶ Καλλίου ἄρχοντος, ἐφ' οὗ εἰσήχθη τὸ δρᾶμα, ὥς φησι Φιλόχορος ἐν Ἀτθίδι (FHG I 116).

ἀντὶ τοῦ σπουδῆς.

175. *ἀλλ' ἔστι καὶ τοῦτ' εὖ παρεσκευασμένον: τὸ λαβεῖν τὸ ἀργύριον ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τῆς θεοῦ.*

179. *θύειν δοκούσαις: προσποιουμέναις θύειν.*

180. *πάντα γ' ἔχοι: πάντ' ἂν ἔχοι καλῶς. καὶ τάδε γὰρ ἃ λέγεις καλῶς ἔχει.*

183. *ὡς ὀμιώμεθα: ἀντὶ τοῦ ὅπως ὀμόσομεν.*

184. *Σκύθαινα: τὴν ὑπηρέτιν λέγει. Σκύθας γὰρ καὶ τοξότας ἐκάλουν τοὺς δημοσίους ὑπηρέτας ἀπὸ τῆς ἀρχαίας χρήσεως.*

188. *ὥσπερ φασὶν Αἰσχύλος ποτέ: παρὰ τὰ Αἰσχύλου ἐν Ἑπτ' ἐπὶ Θήβαις* (42)

„*ἄνδρες γὰρ ἑπτὰ θούριοι λοχαγέται.*
ταυροσφαγοῦντες εἰς μελάνδετον σάκος". L.

189. *μηλοσφαγούσας: ἀντὶ τοῦ ταυροσφαγούσας μηλοσφαγούσας εἶπεν, εἰ μὴ ἄρα μῆλα πάντα τὰ τετράποδα.*

191. *εἰ λευκόν ποθεν ἵππον: πρὸς τὸ αἰδοῖον παίζει τὸ λευκὸν ἵππον. λευκὸν μέν, ὅτι φάλης τὸ αἰδοῖον λέγεται, φάλιον δὲ τὸ λευκόν· ἵππον δέ, ἐπεὶ καὶ κέλης λέγεται. ἢ παίζει κατὰ τὸν τύπον τῶν Ἀμαζόνων. γυναῖκες γὰρ οὖσαι λευκοὺς ἵππους ἔθυον.*

195. *κύλικα μεγάλην ἱππίαν: παίζει. ἐπεὶ καὶ ἡ ἀσπὶς ὑπτία τίθεται.*

196. *Θάσιον οἴνου σταμνίον: ἐπιεικῶς λέγουσιν οἱ Ἀττικοὶ τὰ Θάσια κεράμια σταμνία.*

197. *μὴ πιχεῖν ὕδωρ: δέον εἰπεῖν, μὴ λύειν τὴν εἰρήνην, εἶπε μὴ ἐπιχεῖν ὕδωρ, ἀλλ' ἄκρατον πιεῖν, εἰς μέθην κωμῳδῶν τὰς γυναῖκας.*

198. *ἀντὶ τοῦ αφάτως.*

184 S *Σκύθαινα* EM 761, 43 schol. Ach. 54 196 Phot. *σταμνία* Poll. X 72

---

1 *ἀπέκειντο* L *ἤρξαντο* — fin om R 2 *ἀπὸ* L 4 *τοῦ* om R 5 lemm om R 7 lemm om R 8 lemm om R *πάντα καλῶς ἔχει* (L² suprascr. *οι*) L *πάντα δ' ἔχει κ.* R corr Wil *ἃ* om R 9 *ἔχειν* R 10 lemm et *ἀντὶ τοῦ* om R *ὀμόσωμεν* LR corr Wil 11 lemm om R 13 *ἐν Αἰσχύλῳ* L corr Wil 17 lemm om R 19 lemm om R *πόνθεν* L *τὸ λευκὸν ἵππον* om L 20 *λευκὸς μὲν* — (21) *ἵππος δὲ* L 21 *κατὰ* R: *διὰ* L 23 lemm om R 24 *ἐτίθετο* L 25 lemm om R 26 *κεραμεία* L 27 lemm om R *εἶπεν* R 198—267 nulla scholia in L

200. *ὡς μεγάλης οὔσης τῆς κύλικος παίζει.*

201. *ἡσθείη: χαρήσεται.* S.

202. *ἀντὶ τοῦ αἰδοίου. ἐπειδὴ οἱ ὀμνύοντες εἰώθασιν ἐφάπτεσθαι τοῦ ἱερείου.*

205. *ἀπορρεῖ. ταῦτα δὲ λέγει μιμουμένη τοὺς θυοσκόους. ταῦτα γὰρ ἐπέλεγον τοῖς θύμασιν εὐφημίας χάριν.*

206. *ἡδὺ προσόζει.*

207. *ἐπεὶ ἡ ὀμνύουσα πρώτη ἔμελλεν καὶ πρώτη πιεῖν, τοῦτό φησιν.*

208. *δηλονότι κλήρῳ.*

209. *πᾶσαι: αἱ Λάκαιναι.*

211. *ἐμπεδώσατε: ἀσφαλίσατε.*

213. *ταῦτά φησιν μία τις ὀμνύουσα, τῆς Λυσιστράτης προβαλλομένης τὸν ὅρκον.*

216. *εἰρηκυῖα τὸν ἕνα στίχον ἐπιμνησθεῖσα, ὅτι χωρίζεται τοῦ ἀνδρός, λέγει τὸ „ὑπολύεταί μου τὰ γόνατα“.*

217. *οἷον ἀγνὴ καὶ ἄμικτος. ταῦρον γὰρ τὸ αἰδοῖον ⟨τοῦ ἀνδρὸς⟩ λέγουσι. ἢ ἄζευκτος γάμου καὶ ἀζυγής. καὶ βοῶπις ἡ Ἥρα ὡς Ζυγία καὶ Γαμηλία. ἐπεὶ οἱ ταῦροι κατωφερεῖς.*

221. *ἐπικαυθῇ καὶ πυρωθῇ ἐπ' ἐμοί.*

227. *συνουσιάσαι αὐτῷ δηλονότι. οὐ συντερφθήσομαι.*

229. *εἶδος ὑποδήματος. ἐκ δὲ τούτου τοὺς πόδας οὐκ ἀνατενῶ ἐν τῇ στέγῃ συνουσιάζουσα.*

231. *ἀντὶ τοῦ ὡς λέαινα, σχῆμα δέ ἐστιν ἀκόλαστον καὶ ἑταιρικόν. τυρόκνηστις δὲ μάχαιρα. ἐπὶ δὲ ταῖς λαβαῖς τῶν μαχαιρῶν ἐλεφάντινοι λέοντες γλύφονται ὀκλάζοντες, ὅπως μὴ ἀποθραύοιντο αὐτῶν οἱ πόδες, εἰ ὀρθοὶ ἑστῶτες γλύφοιντο. λέγει οὖν, ὅτι οὐκ ἐπ' ἀνδρὶ στήσομαι πορνεύουσα, ὡς λέαινα ἐπὶ τυροκνήστιδος.*

233. *ἀντὶ τοῦ ἀσφαλῶς φυλάττουσα.*

200 S *ἠσθείη* 202 S *κάπρος* 217 S *ταῦρος* et *ἀταυρώτη* Eust. 1554, 29 221 S et Hes. *ἐπιτυφῇ* Bachm. I 232 227 S *προυσκινήσομαι* 229 schol. Nub. 151 231 S *λέαινα* et *τυρόκνηστις* Phot. *λέαινα* et *τυροκν.* Hes. *λέαινα* E M 772, 9

---

1 *τὴν κύλικά φησιν, ἐπεὶ μεγάλη ἦν καὶ πλέα* S 3 *κάπρος: τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρὸς* S 5 *μιμημένη* R 8—11 Continuantur in R corr Wil 10 *ὅτι* R corr Duebn. 12 *ἐμπεδώσετε* R in textu 15 *εἰρηκῦα* R *ἐνμνησθεῖσα* R ut Martino videtur (213) in R post 216 corr Wil 17 *τοῦ ἀνδρὸς* addidi e Suida 18 *ἄγευστος* Valkenaer. anim. ad Amm. p. 41 19 *καὶ Ζυγία* RS corr Wil 20 *ἐν ἐμοί* R corr Dind. cf. S 23 *ἐς τὴν στέγην* Bl. ,sed Byzantini *ἐν* et *εἰς* promiscue usurpant' Wil 27 *ἵνα μὴ* S (*λέαινα*).

237. ἐρωτηματικῶς λέγει. 238. οἷον καύσω, καθιερώσω. κατάλειψόν μοι μέρος, ὅπως ἡ φιλία ἐντεῦθεν ἄρξηται.

240. ὀλολυξασῶν τῶν ἐν ἀκροπόλει γυναικῶν.

244. τὰ ἐν συνθέσει διδόμενα ἐνέχυρα ὁμήρους ἐκάλουν.

τὰς θεραπαίνας φησί. 245. τῇ ἀκροπόλει φησί.

246. συνέλθωμεν αὐταῖς, ὥστε τοὺς μοχλοὺς τοῦ ναοῦ ἐμβαλεῖν.

247. ἀντὶ τοῦ καθ' ἡμῶν. 251. ἐπὶ τῷ ποιῆσαι εἰρήνην.

252. ἀντὶ τοῦ μάτην. 253. ἀκαταμάχητοι καὶ δειναί.

254. χορὸς γερόντων ἢ Στρυμόδωρος.

256. ἄελπτα: ἀνέλπιστα, ἀπροσδόκητα. S(ἄελπτον).

262. κατέχειν τὸ ἅγιον βρέτας τῆς Ἀθηνᾶς.

263. ἀντὶ τοῦ καταλαβεῖν. 265. κλείειν, ἀσφαλίζεσθαι.

266. ἐὰν ᾖ Φιλοῦργε ὡς πανοῦργε, ὄνομα κύριον· ἐὰν δὲ ὀξυτόνως, ἐπίθετον.

267. τὰ στελέχη τῶν ξύλων.

268. ⟨ἀντὶ τοῦ⟩ ἔκριναν ποιῆσαι. 269. σωρεύσαντες.

270. ὑπὸ ψήφου μιᾶς: ἀπὸ μιᾶς γνώμης καὶ κρίσεως.

τὴν Λύκωνος: [τὴν] Ῥοδίαν λέγει οὕτω καλουμένην, τὴν Αὐτολύκου μὲν μητέρα, γυναῖκα δὲ Λύκωνος, ἐπ' αἰσχροῖς κωμῳδουμένην. Εὔπολις Πόλεσιν (215 K.) „ὥσπερ ἐπὶ τὴν Λύκωνος ἔρρει πᾶς ἀνήρ".

272. ἐπεγγελάσουσι.

273. Κλεομένης: Λακεδαιμόνιος ὢν στρατηγος ἐπιστρατεύσας τῇ Ἀττικῇ μετά τινων Ἀθηναίων ἐπὶ τυραννίδι τὴν ἀκρόπολιν κατέσχε. πολιορκηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀφεθεὶς ὑπόσπονδος, ἀπιὼν οἴκαδε πάλιν Ἐλευσῖνα κατέσχε. τῶν δὲ μετὰ Κλεομένους Ἐλευσῖνα καταλαβόντων Ἀθηναῖοι τὰς οὐσίας ἐδήμευσαν καὶ τὰς οἰκίας κατέσκαψαν, αὐτῶν δὲ θάνατον κατεψηφίσαντο καὶ

238 S καθαγίσω Phot. Hes. 247 S ἐφ' ἡμᾶς 252 cf EM 68, 37 E. Gud. 38, 34 Eust. 1293, 22 253 Hes. ἄμαχον 254 EM 20, 23 265 S πακτοῦν Eust. 742, 43; 1532, 58 267 Hes. πρέμνον Tim. 222 EM 686, 34 E. Gud. 478, 39 Bk 293 Bachm. I 346 268 S ἐνιστήσαντο 269 EM 604, 57 Bachm I 308 270 S ὑπὸ ψ. μ.

---

1 Phot. add συντελέσω 4 ὅμηρον R 6 βαλεῖν R corr P 15 fortasse hinc S πρέμνον: στέλεχος δένδρων 16 Incipit L ἀντὶ τοῦ addidi e Suida 17 lemm om R ὑπὸ L 18 lemm om R τὴν del Wil 19 μὲν om R 20 συνέρρει L 22 ἐπεγγελάσωσιν R 27 καταχόντων R 28 τὰς οἰκ. κατ. καὶ τὰς οὐσ. ἐδ. R ἐψηφίσαντο codd corr Bl

ἀναγράψαντες ἐν στήλῃ χαλκῇ ἔστησαν ἐν πόλει παρὰ τὸν ἀρχαῖον νεών.

275. *ἀπαθής, ἀτιμώρητος. — ἀψάλακτον γὰρ τὸ ἄθικτον. οὕτω Κράτης.* S.

276. *ἰσχυρόν. ἢ τὰ Λακώνων φρονῶν.*

277. *⟨ἀντὶ τοῦ⟩ τῷ δήμῳ τὰ ὅπλα παραδούς.*

279. *ἀντὶ τοῦ δασὺς καὶ ἀκόσμητος τὰς τρίχας.*

ἄλουτος: χωρὶς τοῦ σ'. Ἀττικὴ σύνταξις. S (*ἐξέτει*).

282. *ἐφ' ἑπτακαίδεκ' ἀσπίδας: ὅτι τὰς τάξεις ἀσπίδας ἔλεγον, καὶ αὐτὸς πάλιν Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις* (66 K.) „*ἵστασθ' ἐφεξῆς πάντες ἐπὶ τρεῖς ἀσπίδας*". *ἐπὶ τάξεσιν ἑπτακαίδεκα καθεύδων, ὥστε τὸ βάθος τῆς φρουρᾶς ἑπτακαίδεκα κατέχειν ἀσπίδας.*

283. *τασδὶ δὲ τὰς Εὐριπίδη: τὰς γυναῖκας. μισογύνης γὰρ ὁ Εὐριπίδης καὶ πολλὰ κατ' αὐτῶν λέγει.*

284. *τολμήματος: ἐκείνου περιεγενόμην, τῶν δὲ γυναικῶν τοῦ τολμήματος οὐ περιγίνομαι;*

285. *μή νυν: παροξυτόνως ἀντὶ τοῦ μὴ δή. τρόπαιον δὲ τὸ ἐν Μαραθῶνι τὸ κατὰ Περσῶν. ἡ γὰρ Μαραθὼν τῆς Τετραπόλεως μέρος. τὰ δὲ λοιπὰ Οἰνόη, Προβάλινθος, Τρικόρυθος.*

286. *ἀλλ' αὐτὸ γάρ μοι τῆς ὁδοῦ: ἀντὶ τοῦ πλησίον γεγόναμεν τῆς ἀκροπόλεως. καὶ οὗτός ἐστιν ὁ μεταξὺ ὀλίγος τόπος ὁ λειπόμενος.*

288. *τὸ σιμὸν, οἱ σπουδὴν ἔχω: τὸ πρὸς τὴν ἀκρόπολιν. τὸ σιμὸν ὄνομα χωρίου περὶ τὴν ἀκρόπολιν. τὸ σιμὸν ἀντὶ τοῦ πρόσαντες. καὶ ἐν Βαβυλωνίοις* (74 K.) „*μέσην ἔρειδε πρὸς τὸ σιμόν*". *καὶ Πλάτων ἐν Νίκαις* (79 K.) „*τουτὶ προσαναβῆναι τὸ σιμὸν δεῖ*".

275 S *ἀψάλακτος* et *διαψαλάττεσθαι* cf Bk 475 Hes. 276 S *Λακωνικὸν πνέων* 279 S *ἀπαράτιλτος* 288 S *σιμός* Phot. Hes. EM 125, 51 Bachm. I 364

---

1 *εἰς στήλην χαλκῆν* R 6 *ἀντὶ τοῦ* addidi e Suida 7 *ἄκοσμος* RS schol. in R ante *ἐπὶ τάξ.* (11) *τρύχας* L 9 lemm om R 10 *πάλιν* om R 11 *ἄλλως* L^2 in marg. add *ιζ'* R 12 *ὡς τὸ β.* L 13 R addit: *καὶ γὰρ τὰς τάξεις ἀσπίδας ἔλεγον* 14 lemm et *τὰς γυν.* om R 15 *λέγων* L 16 lemm om R 17 *περιγένωμαι* L 18 *παροξυτόνως* et *τοῦ* om R 19 *ἡ γὰρ M.* — fin om R 20 *Προβύλινθος* L corr Dind. cf St. B. pp. 535, 618 *Τρικόρινθος* L corr Dind. cf St. B. 21 lemm et *ἀντὶ τοῦ* om R 22 *ἐστιν* om L *ὀλίγος* bis in L 24—27 R: *ἀντὶ πρόσαντες ἦν ὄνομα χωρίου* (interl.). *σιμὸν ὄνομα χωρίου περὶ τὴν ἀκρόπολιν*, rel om 25 *περὶ* R: *τὸ πρὸς* L 26 *πλαιὺ* L corr Elmsl. 27 *ἀεί* L corr Elmsl.

289. *ἐξαμπρεύσομεν: τὸ τῷ ἕλκοντι ζεύγει βοηθεῖν ἀμπρεύειν λέγεται. καὶ ἄμπρον τὸ διῆκον σχοινίον.*

290. *κανθηλίου: ἕλξομεν τὸ ξύλον τοῦτο ἄνευ ὄνου.*

291. *ἐξεπιώκατον: θλίβουσιν, ἢ ἐθλίψατον. τὼ ξύλω δὲ δυϊκῶς.*

293. *φυσητέον: ἐν χύτρᾳ πῦρ εἶχον δι' ἀνθράκων.*

294. *μὴ μετὰ τὸ διελθεῖν τὴν ὁδὸν σβεσθῇ.*

φυσᾷ τῷ στόματι. τοῦτο δὲ παρεπιγραφή.

298. *τὼ ᾽φθαλμὼ δάκνει: δάκνει μου τοὺς ὀφθαλμοὺς ὥσπερ κύων. παρὰ τὰς λήμας δὲ τὸ Λήμνιον πέπαιχεν. ἔστι δὲ παρὰ τὴν παροιμίαν, Λήμνιον κακόν, παρὰ τὰς Λημνιάδας γυναῖκας.*

299. *Λήμνιον τὸ πῦρ: ἀντὶ τοῦ πάνυ γενναῖον, ἢ ἀπὸ τῶν Λημνίων γυναικῶν, πορνῶν οὐσῶν, ἢ ἀπὸ τῶν καμίνων τοῦ Ἡφαίστου.* L.

300. *πάσῃ μηχανῇ: ἀντὶ τοῦ κατὰ πάντα τρόπον.*

301. *ἔβρυκε τὰς λήμας: λήμας νῦν τοὺς ὀφθαλμούς. ἔστι δὲ κυρίως ἡ τῶν ὀφθαλμῶν ἀκαθαρσία.* L.

302. *ὡς πρός τινα λέγει.* 304. *φυσᾷ πάλιν.*

307. *εἰ τὼ μὲν ξύλω: δυϊκῶς πάλιν τὼ ξύλω. λέγει δὲ ἃ ἐβάσταζε ξύλα.*

308. *τὸν φανὸν ἐγκαθέντες: φανὸν μὲν πᾶν τὸ φαῖνον ἐκάλουν. ἐκ δὲ τῶν ἀμπελίνων τὰς λαμπάδας κατεσκεύαζον εἰς ἔξαψιν, ὡς καὶ ἐν Λημνίαις* (375 K.) *φησί.*

309. *κριηδὸν: δίκην κριοῦ. κριὸς γὰρ χαλκοῦν μηχάνημα, ᾧ τοῖς τείχεσι προσφέρουσιν οἱ βάρβαροι. — τραχέως.* L.

312. *θώμεθα: τὰ ξύλα δηλονότι.* R.

φεῦ τοῦ καπνοῦ: ὑπὸ τοῦ καπνοῦ ἀδικούμενος τοῦτό φησιν.

313. *τῶν ἐν Σάμῳ στρατηγῶν: Δίδυμος* (Schm. p. 258) *καὶ Κρατερός* (FHG. II 11) *φασι ταῦτα αἰνίττεσθαι εἰς Φρύνιχον τὸν*

289—90 S *ἀμπρεύοντες* EM 86, 29 Eust. 623, 38 291 S *ἐξεπιώκατον* 298 Zenob. IV 91 (I 19 Mill.) 299 Eust. 158, 12; 980, 61 300 S *πάσῃ μηχανῇ* 301 Hes. *λήμη* cf. schol. Plut. 581 308 Hes. 313 cf. Cobet. Mnemos. NS I p. 125.

---

1 lemm om R 2 *ἄμπρος* L *σχοινίου* L 3 sch. in L interl. 4 *ὁδοῦ θλίβουσι* R *ἢ ἐθλ.* om R *δὲ* om L 5 lemm om R 7 *τοῦτο δὲ παρεπ.* om R 8 lemm om R 9 *δὲ* prius om R *λίμνας* L *πέπαιχας* L 10 *κακὸν Λήμνιον* L 14 lemm et *ἀντὶ τ.* om R *κατὰ παντὸς τρόπου* S 18 lemm et *δὲ ἃ* om R 20 lemm om R *φαινόμενον* L 22 S addit *διὸ λέγεται φανὸς ἀμπέλου* 23 lemm om R *κριὸν γὰρ* R *χαλκοῦ* L *ὃ* om R 24 *προφέρουσιν* L 25 in R post 26 26 lemm om R 28 *κάρτερος* LR *κράτερος* B *ταῦτὰ φασι ταῦτα* L *φησι ταῦτα* R corr Dind.

Στρατωνίδου. ἐκακοηθεύσατο γὰρ πρὸς τὸν δῆμον ἐν Σάμῳ στρατηγῶν· ὥστε ἐψηφίσατο κατ' αὐτοῦ ὁ δῆμος δημόσια εἶναι τὰ Φρυνίχου χρήματα καὶ τῆς θεοῦ τὸ δέκατον μέρος, καὶ τὴν οἰκίαν κατεσκάφθαι αὐτοῦ. καὶ ἄλλα πολλὰ κατ' αὐτοῦ ἔγραψεν ἐν στήλῃ χαλκῇ. καὶ ἐν Βατράχοις (689)

„κεἴ τις ἥμαρτε σφαλείς τι Φρυνίχου παλαίσμασιν".

Ἄλλως. οἱ ἐν Σάμῳ στρατηγοῦντες ἐδυστύχησαν πάνυ. λέγει οὖν, τίς ἐκείνων συλλάβοιτο τοῦ ξύλου, ἵνα πλέον δυστυχήσῃ.

314. *ὡς ἀποθέμενος λέγει τὰ ξύλα.*

317. *σύνελθε. ἐν τῇ ἀκροπόλει.* 318. *κατὰ τῶν γυναικῶν.*

320. *ὥσπερ πυρὸς καομένου: γυναῖκές τινες ὑδροφοροῦσαι παρακελεύονται ἀλλήλαις. αἱ δὲ λοιπαί εἰσιν ἐν τῇ ἀκροπόλει.*

321. *πέτου πέτου: νῦν ἐστιν ἡμιχόριον τὸ λέγον ἐκ γυναικῶν εἰσερχομένων ἄνωθεν, ἵνα καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῶν καταχέωσιν ἄνωθεν. τὸ δὲ ἄλλο ἡμιχόριον ἐξ ἀνδρῶν κάτωθεν ἐπερχομένων ταῖς ἐν τῇ ἀκροπόλει εἰς πολιορκίαν.*

ὀνόματα γυναικῶν τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει.

323. *λείπει πυρί.* R.

326. *μῶν ὑστερόπους: μὴ ὕστερον τοῦ καιροῦ ἦλθον εἰς τὸ βοηθῆσαι.*

327. *ἀρτίως.*

κνεφαία: ὀρθρία. ἢ ἀόρατος. ἢ ἑσπερία.

329. *καὶ πατάγου χυτρείου: ἀντὶ τοῦ κεραμέου ἐκ μέρους τὸ πᾶν· οὐ γὰρ χύτραις βάπτουσι. συντρίβεται δὲ τὰ κεράμια παρὰ ταῖς κρήναις.*

330. *ὠστιζομένη: ὠθουμένη, στενοχωρουμένη. στιγματίαις δὲ δυύλαις. ἀπὸ τοῦ στίζεσθαι.*

332. *ἀραμένη: ⟨ἀντὶ τοῦ⟩ ἐπάρασα τὴν ὑδρίαν.*

335. *τετυφωμένους γέροντας.* 336. *ἐπέρχεσθαι. ξύλα.*

317 S *ξυγγενοῦ* 326 S *μῶν* 327 S *νῦν δή: ἀρτίως ἢ μικρὸν ἔμπροσθεν* id. *κνεφαῖος: σκοτεινός, ἀόρατος, ὀρθρία, ἑωθινή* Eust. 174, 4 329 S *πατάγου χυτρείου* 330 S *ὠστιζομένη* Hes. schol. Ach. 330 332 S *ἀράμενοι* 335 S *τυφογέρων* EM 772, 56 Bk 66

---

3 *τοῖς θεοῖς* L 4 *κατακεκάφθαι* L *κατ' αὐτοῦ* om L 6 *τι* R:*τε* L 8 *πλεῖον* L 11 *τινες* om L *ὑδροφοροῦσα* L 12 *ἀλλήλας* R 13 lemm om R *ἔσται* R 17 *ὄνομα* R 19 lemm om R *ὕστερος* L 22 lemm om R, qui ante *ὀρθρία* ins. *ὑδρίαν* 23 lemm om R 24 *οὐ γὰρ χύτρας βάπτουσι* in fin. schol. RS 26 lemm om R *στιγμ. δὲ* om R 28 *ἐπάρα* L *ἀντὶ τοῦ* addidi e S 28 *ὑπερήραγος, τετυφωμένος γέρων* S *σπέρχεσθαι* L

ἀντὶ τοῦ ἥκουσα ἐπέρχεσθαι ξύλα φέροντας. S. (*ἔρρει*).

337. *ὥσπερ βαλανεῖον ὑποκαύσοντας.*

338. *εἰς τὴν ἀκρόπολιν.* *ὡς τριῶν ταλάντων βάρος.*

341. *πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν εὔχεται.* *κατὰ κοινοῦ τὸ ἴδοιμι.*

345. *τὸν ναόν σου κατέλαβον.*

349. *ἀντὶ τοῦ ἐπικουρεῖν ἡμῖν καὶ συσβεννύειν.*

350. *μοχθηροί.* 353. ⟨*ἀντὶ τοῦ*⟩ *μάχεται.* RS.

354. *τί εἰτελίζετε. ἢ φοβεῖσθε καὶ τρέμετε.*

357. *περικατάξαι αὐταῖς τὸ ξύλον.*

360. *εἰ νὴ Δία: εἴ τις ἠπείλησε τύπτειν καθάπερ Ἱππῶναξ τὸν Βούπαλον.* L.

364. *ἐκκοκκιῶ: οἷον αἱματώσω, ἐκβαλῶ· ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ῥοιῶν. — ὡς πρὸς τὰς γραίας ὁ τῶν γερόντων χορός.* R.

365. *ἀντ' ἐμοῦ.* 367. *ἐσθίουσα, δάκνουσα.*

οἷον ἐξοίσω ἐξώσω.

368. *οὐκ ἔστ' ἀνὴρ Εὐριπίδου: ὅτι κατὰ γυναικῶν εἶπε. φησὶ γὰρ* (Med. 409) „*κακῶν δὲ πάντων τέκτονες σοφώταται*“.

370. *ἵνα σβέσωμεν τὸ πῦρ.*

372. *ὦ τύμβε: ὡς πρὸς γέροντα εἶπεν. ἀντὶ τοῦ ὦ ταφῆναι ἄξιε.*

376. *οὐκ οἶδά σ' εἰ τῇδ' ὡς ἔχω: οὐκ οἶδα ἐγὼ, εἰ ταύτῃ σε τῇ λαμπάδι ὀπτήσω. κυρίως δὲ σταθεύειν τὸ μὴ λίαν κατοπτᾶν, ἀλλὰ τῷ πυρὶ ἡσύχως χλιαίνειν τὸ κρέας. καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσι* (1041) „*τὰς σηπίας σταθεύσω*“. *τὸ παρὰ μικρὸν οὖν καίειν σταθεύειν λέγεται.*

377. *ῥύμμα: τὸ παρ' ἡμῖν σμῆγμα ἢ νίτρον. ἢ ῥύμμα ἀντὶ τοῦ ῥύπον.*

378. *καὶ ταῦτα νυμφικόν: περὶ γαμηλίων λουτρῶν Μένανδρος ἐν Κρητί* (57 K.) *φησι καὶ ἐν Ὑποβολιμαίῳ* (496 K.). *ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου εἰς γέροντα εἶπε νυμφικόν.*

338 S *τριτάλαντον βάρος* Eust. 1967, 33 354 S *βδύλλετε* 364 cf. sch. 448 schol. Pac. 63 (unde S) 367 S *βρύκουσα* EM 215, 47 E. Gud. 116, 49 sch. Av. 26 Bk. 30 Hes. 367, 15 S *ἐξαμήσω* 376 *σταθεύειν* Phot. Hes. schol. Eccl. 126 377 Hes. Bachm. I 360 Moer. 208, 27 (Bk) Tim. 229 sch. Ach. 17

---

2 *ὑποκαύσαντες* R 3 *ὡς* om RS *τριῶν ταλ. βαρ.* in R ante *εἰς τ. ἀ.* 4 *τὸ* om R 5 post *κατέλ.* add *του* L 6 *ἐσβεννύειν* L 7 *ἀντὶ τοῦ* addidi e Suida 10 *Ἱππάναξ* L 12 lemm et *οἷον αἱματώσω* om R *ἐκβαλλῶ* L 14 *δάκνουσα ἐσθίουσα* R 15 *οἷον* om L *ἐξανύσω ἐξοίσω* RS 16 lemm om R 18 *σκευάσωμεν* L 19 lemm om R *ὦ* om R 376—404 scholia nulla in R 21 semper *σταθμεύειν* L 23 *τὸ γὰρ μικρὸν* L corr Wil 26 *ἢ νίτ* L, in marg. L² *ἢ νίτρου* 28 *Κρήτη* L corr Albertus

379. *πρὸς ἑταῖρον αὐτοῦ.*

380. *ἡλιάξεις: δικάσεις. καὶ Ὅμηρος* (A 232) „*νῦν ὕστατα λωβήσαιο*“. *φονεύσω γάρ σε.*

381. *σὸν ἔργον ὤχελῷε: τὸ ὕδωρ ἅμα καταχέουσι· ταῖς κάλπισι δὲ παρακελεύονται.*

382. *μῶν θερμὸν ἦν: καταχέουσα αὐτοῦ τὸ ὕδωρ λέγει.*

384. *ἄρδω σ᾽ ὅπως: ποτίζω σε, ἵνα νεάσῃς, ἐπεὶ γέρων ἦν. τὸ γὰρ ὕδωρ αὔξει τὰ φυτά.*

385. *ἀλλ᾽ αὐός εἰμι: ἀπὸ τοῦ ὕδατος δηλονότι τρέμει ὁ γέρων.*

386. *θερμανεῖς.*

387. *ἐξέλαμψεν: ἐφανερώθη ἡ ἀταξία καὶ ἡ κακία τῶν γυναικῶν. πρόβουλοι δὲ τάγμα ἐν Ἀθήναις. εἷς οὖν αὐτῶν ἔρχεται.*

388. *χὠ τυμπανισμός: ὃ βούλεται δηλῶσαι τοῦτό ἐστιν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τυμπανισμὸς καὶ ὁ Ἀδωνισμός, οὗ ἤκουον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. τοῦτο δὲ ἔλεγεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὁ Δημόστρατος, πλεῖν εἰς Σικελίαν. ἐν δὲ τῷ αὐτὸν λέγειν γυνή τις τὸν Ἄδωνιν ὀρχουμένη αἰ αἰ φησιν ὑμνοῦσα. αὐτῆς δὲ ὀρχουμένης ὁ Δημόστρατος, ἔτι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὑπάρχων, ἔλεγε καταλέγειν Ζακυνθίων ὁπλίτας. πάλιν δὲ ἡ γυνὴ ἐν γειτόνων ἐπὶ τοῦ τέγους πεπωκυῖα ἔλεγε „κόπτεσθε τὸν Ἄδωνιν“. ὁ δὲ Δημόστρατος ἐβιάζετο ἐξ αὐτῶν θρυλουσῶν καὶ μὴ ἐωσῶν αὐτὸν δημηγορεῖν.*

Σαβάζιοι: οἱ ὀργιασμοὶ τοῦ Σαβαζίου, ὃν οἱ μὲν τὸν αὐτὸν τῷ Διονύσῳ ὑπειλήφασι· τυχεῖν δὲ τῆς προσηγορίας ταύτης διὰ τὸν γινόμενον περὶ αὐτὸν εὐασμόν. τὸ γὰρ εὐάζειν οἱ βάρβαροι σαβάζειν ἔλεγον. ὅτι δὲ εἷς ἐστιν [ὁ] *θεὸς Σαβάζιος καὶ Διόνυσος πολλοὶ μαρτυροῦσι κωμικοί.*

389. *ὅ τ᾽ Ἀδωνιασμός: ἑορτὴν γὰρ ἐπετέλουν τῷ Ἀδώνιδι αἱ γυναῖκες καὶ κήπους τινὰς εἰς τὰ δώματα ἀνέφερον. τινὲς δὲ ἐκ τούτου τὸ δρᾶμα Ἀδωνιαζούσας ἐπιγράφουσιν οὐ καλῶς. παρὰ πολλοῖς δὲ ὀργιάζονται αἱ γυναῖκες θυσίας οὐ δημοτελεῖς οὐδὲ τεταγμένας.*

384 Etym. Gud. 74, 45 sch. Equ. 114 386 EM 812, 26 388, 25 cf. Hes. *Σαβάζιος* EM 707, 14 schol. Av. 874 sch. Vesp. 9

---

6 *ἡ ἐπιχέουσα* L corr Wil 12 *προβούλευμα* L corr Wil 15 *τοῦτο*] f. *τότε* Enger, *τοῦτο δὲ ἐκκλησίᾳ ποτέ, ἐπεὶ* Bl 18 *πάντας* L corr Dind. ex v. 394 19 *πεπτωκεῖα* L corr Duebn. *κόπτεσθαι* L corr Wil 21 *ἐουσῶν* L 25ὁ del Bl 27 *ἀδωνισμός* L 30 *θεοὺς — τεταγμένους* L corr Meineke fr. Com. I 472

392. *ὡς Σικελίας πολεμούσης αὐτοῖς.* *ἡ ἐν γειτόνων.*

394. *Ζακυνθίων: ἔθνος περὶ τὴν Κεφαληνίαν, σύμμαχον Ἀθηναίων.*

395. *ἡ δ' ὑποπεπωκυῖα: ὁ μὲν κατέλεγεν στρατιώτας εἰς πόλεμον, ἡ δὲ ἐπόρνευε.*

396. *ὁ δ' ἐβιάζετο: ὑπὸ τῶν γυναικῶν. ἐξηνάγκαζε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, ὥστε ἐξακουσθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τοσούτου ὄντος ψόφου τῶν γυναικῶν ἐπὶ τοῖς δώμασιν.*

397. *Χολοζύγης: Δημόστρατος Βουζύγης ἐλέγετο, ὃν Χολοζύγην εἶπε διὰ τὸ μελαγχολᾶν. καὶ Εὔπολις δὲ ἐν Δήμοις* (97 K.) *ὡς μανιώδη αὐτὸν εἰσάγει „τί κέκραγας ὥσπερ Βουζύγης ἀδικούμενος;“ καὶ ἄλλοι.*

402. *ἵνα ἀποβάλωνται τὸ ὕδωρ.*

403. *τὸν ἁλυκόν: τὸν θαλάσσιον. τινὲς δὲ ὑπονοοῦσιν ἀπὸ πόλεως Πελοποννησίων Ἁλύκου, ἔνθα τιμᾶται ὁ Ποσειδῶν.*

404. *ξυμπονηρευώμεθα: ὁρῶντες αὐτὰς πονηρὰ πραττούσας ἀνεχώμεθα.*

407. *οἵτινες ἡμεῖς.* *εἰς τὰ τῶν δημιουργῶν.*

408. *ἀντὶ τοῦ „⟨τοῦ⟩ ὅρμου“ Ἀττικῶς. ὡς πρός τινα ἀπό τινος.*

410. *βάλανος: ἡ περόνη. ταῦτα δὲ πάντα εἰς τὸ κακέμφατον λαμβάνεται.*

412. *παντὶ τρόπῳ.*

413. *τὴν βάλανον: δύο ἐννοίας ἔχει, τοῦ αἰδοίου καὶ τοῦ ψελίου.*

417. *τὸ δακτυλίδιον πιέζει τὸν ζυγόν: μέρος τοῦ σανδαλίου. ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ζυγοῦ ὁ δάκτυλος ἀπαλὸς ὢν πιέζεται θλιβόμενος. νῦν δὲ ἀμφιβόλως εἴρηκεν. ζυγὸς δὲ καλεῖται ὁ περικείμενος τοῖς γυναικείοις σανδαλίοις ἱμὰς κατὰ τοὺς δακτύλους πρὸς τὸ συνέχειν ἐζυγωμένον τὸν πόδα.*

419. *καὶ τοῦτο εἰς τὸ κακέμφατον.* 420. *εἰς τὰς νῦν ὕβρεις.*

403 EM 70, 43 412 S *πάσῃ μηχανῇ* Phot. 413 S *βάλανον* 417 S *ζυγός* Phot. Hes. Poll. VII 81 Eust. 956, 4

---

2 *σύμμαχος* L 4 *ὑποπεπτωκυῖα* L 6 post *γυναικῶν* interpunxit Wil 8 *ἐν τοῖς δ.* L corr Wil 9 *Φιλόστρατος* L¹; L² suprascr. *δημο* 10 *μελαγχαλᾶν* L *δήμῳ* L 11 *αὐτὸς λέγει* L corr Meineke fr. C. II 474 15 *ἁλυκοῦς* L corr Dind. e St. B. v. *Ἅλυκος* (cf. Moeris 189, 1; Bk. 383) 16 *ὁρῶντας* L¹ corr L² 17 *ἀνεχόμεθα* L corr Enger. 18 incipit R 19 *τοῦ* add Wil 20 lemm om R 22 *ἐκ παντὸς τρόπου* S Phot. 23 lemm om R *τὸν* L corr P *ψελλίου* L 24 lemm om R 25 *τοῦ* posterius add L² 26 *ζυγὸς γὰρ* L 28 *ἐξαγόμενον* L 29 *καὶ τοῦτο εἰς* R: *πρὸς* L

421. *ἐκπορίσας: συλλέξας. πρόβουλοι πρὸς τοῖς οὖσι δέκα ἠρέθησαν ἄλλοι κ', εἰσηγησόμενοι τὰ δοκοῦντα βέλτιστα τῇ πολιτείᾳ μετὰ τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ συμφοράν.*

422. *κωπηλάται.* L. *ἀντὶ τοῦ δέοντος.*

426. *πρός τινα λέγει τῶν δημοσίων ὑπηρετῶν.*

427. *ὡς μεθύσῳ λέγει.* 434. *ἀντὶ τοῦ δῆσον.*

437. *ὡς τοῦ δημοσίου φεύγοντος.*

439. *νὴ τὴν Πάνδροσον: θυγατέρες Κέκροπος Πάνδροσος καὶ Ἄγραυλος καὶ Ἕρση. ἐκ τῆς Πανδρόσου δὲ καὶ ἡ Ἀθηνᾶ Πάνδροσος καλεῖται. — τῇ Λυσιστράτῃ.* L.

443. *νὴ τὴν Φωσφόρον: τὴν Ἄρτεμιν οὕτως ἐκάλουν, ἐπεὶ δᾳδοῦχος. ἡ αὐτὴ γὰρ τῇ Ἑκάτῃ. — ἢ ἐπεὶ καὶ τῇ σελήνῃ ἡ αὐτή.* R.

444. *κύαθον αἰτήσεις: ἵνα προσθῇς ταῖς γνάθοις· οὕτως ὑπωπιασθήσῃ ὑφ' ἡμῶν. γεμίζουσι γὰρ κύαθον θερμοῦ, καὶ προσκολλῶσι τοῖς οἰδήμασι καὶ θεραπεύεται.*

447. *νὴ τὴν Ταυροπόλον: οὕτω τὴν Ἄρτεμιν ἐκάλουν. τὴν δὲ αἰτίαν Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ θεῶν ἐκτίθεται. ἔστι δ' ὅτε καὶ τὴν Ἀθηνᾶν οὕτω καλοῦσιν, ὡς Ξενομήδης ἱστορεῖ* (FHG II 43).

Ταυροπόλον: τὴν Ἄρτεμιν, ὅτι ὡς ταῦρος περίεισι πάντα, ὡς Ἀπολλόδωρος. Ἴστρος δ' ἐν γ' Ἀτάκτων, ὅτι τὸν ὑπὸ Ποσειδῶνος ἐπιπεμφθέντα Ἱππολύτῳ ταῦρον ἐξοίστρησεν ἐπὶ πᾶσαν γῆν. οἳ δὲ ὅτι ἔβαλε, διὸ καὶ ταυροβόλον. καὶ Ἀθηνᾶ δὲ ταυροβόλος ἐν Ἄνδρῳ· ὁ γὰρ Ἄνιος δοὺς ταῦρον τοῖς Ἀτρείδαις ἐκέλευσεν, ὅπου ἂν ἐκ τῆς νεὼς ἅλληται, ἱδρύσασθαι Ἀθηνᾶν, καὶ οὕτως εὐπλοήσειν. ὁ δ' ἐν Ἄνδρῳ ἐξήλατο. S.

Ταυροπόλον: τὴν Ἄρτεμιν, ὅτι ὡς ταῦρος περίεισι πάντα· ἢ ὅτι τὸν ὑπὸ Ποσειδῶνος ἐπιπεμφθέντα Ἱππολύτῳ ταῦρον ἐξοίστρισεν ἐπὶ πᾶσαν γῆν· ἢ ὅτι ἡ Ἰφιγένεια φυγοῦσα ἀπὸ Σκυθίας ἐν Ἀττικῇ ἱδρυσαμένη τὸ ἄγαλμα ταυροπόλον Ἄρτεμιν προσηγόρευσεν, ἐπειδὴ

421 S *ἐκπορίσας* et *πρόβουλοι* Harpocr. *συγγραφεῖς* 434 S *δεῖ* 443 schol. Plut. 594 444 S *κύαθος* 447 Phot. cf. Preller-Robert, Griech. Myth. I 313

---

1 *συλλ.* interl. in R *πρόβ. δὲ πρὸς* L *πρὸς τοῖσδε* LR *πρὸς τοῖς οὖσι* S corr Schoell. in Comm. Momms. 467 2 *διηρέθησαν* R *βέλτιστα* om R S 3 *μετὰ* R: *κατὰ* L, ex quo, non vidi *τῇ* om R S 4 *ἀντὶ τοῦ* om R 5 *λέγει* om R 6 *ἀντὶ ὡς* R *τοῦ* om R 8 lemm om R *Πάνδρ. κ. Ἄγρ. κ. Ἕ.*: *Πάνδροσος καὶ Ἀγραύλη* LR corr Bl cf. schol. Thesm. 533; *Π. κ. Ἄγλαυρος* Brunck. 9 *καὶ* om R 11 lemm om R 12 *γὰρ* om L 13 lemm om R *προσθήσης τοῖς* L *οὕτως — ἡμῶν* om L 14 *ὑποπιασθήσηι* R *ὑπωπιασθήσῃ καὶ τυφθήσῃ* S 15 *οἰδήμουσι* L^1 corr L^2 *θεραπεύουσι* S 16 lemm om R *οὕτω* L: *Ταυροπόλον* R 17 *δ' ὅτε καὶ* L: *καὶ ὅτε καὶ* R

ἐκ τῶν Ταύρων τοῦ ἔθνους ἦλθεν. οἱ δὲ λέγουσιν, ὅτι τῶν Ἑλλήνων βουλομένων ἀνελεῖν τὴν Ἰφιγένειαν ἐν Αὐλίδι, ἡ Ἄρτεμις ἀντέδωκεν ἔλαφον· κατὰ δὲ Φανόδημον ἄρκτον· κατὰ δὲ Νίκανδρον ταῦρον· διὸ καὶ τὴν θεὸν οὐ ταυροπόλον, ἀλλὰ ταυροφόνον ὠνόμασαν. EM 747, 51.

448. *ἐκκοκκιῶ: ἐκτιλῶ, ἀνασπάσω ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ῥοιῶν. στενοκωκύτους δὲ ἐφ᾽ αἷς στενάξεις τιλλόμενος.*

451. *ὦ ὑπηρέται.*

453. *ὅτι καὶ παρ᾽ ἡμῖν εἰσι: παρὰ ταῖς γυναιξὶν ὑπάρχουσι ⟨δ᾽⟩ λόχοι. τοῦτο δέ φησιν, ὅτι καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις τέσσαρες ὑπάρχουσιν λόχοι, οἷς κέχρηται ὁ βασιλεύς.*

τέτταρες λόχοι: ἀργότερον τὰ Λακώνων ἔοικεν ἐξειργάσθαι ὁ ποιητής. λόχοι γὰρ οὐκ εἰσι τέτταρες ἐν Λακεδαιμονίᾳ, ἀλλὰ ε᾽, Ἔδωλος, Σίνις, Ἀρίμας, Πλόας, Μεσοάτης. ὁ δὲ Θουκυδίδης ζ᾽ φησί, χωρὶς τῶν Σκιριτῶν. L.

457. *λεκιθολαχανοπώλιδες: ᾗ γὰρ πωλοῦσι καὶ λάχανα καὶ ὄσπρια.*

461. *ὡς ἤδη κειμένων αὐτῶν.* R. *παύσασθ᾽, ἐπαναχωρεῖτε: τοῦτο ὡς τῶν ἀνδρῶν πεφευγότων.*

462. *οἴμ᾽ ὡς κακῶς πέπραγέ μου: ἀντὶ τοῦ ἠττήθησαν καὶ ἠτύχησαν οἱ σύμμαχοί μου.*

466. *ἐάνπερ πλησίον κάπηλος ᾖ: ἔπαιξε διὰ τὸ φίλοινον, ὅτι πιοῦσαι παροινοῦσιν.*

470. *νίτρου, ἢ ῥύπου. — μὴ κεκονιμένοις ὥστε λοῦσαι.* R.

472. *κυλοιδιᾶν ἀνάγκη: τὰ περὶ τὸν ὀφθαλμὸν μέρη κοῖλα οἰδεῖν καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ* (I 38) „*δηθὰ κυλοιδιόωντες*“. — *τὴν ὄψιν οἰδεῖν.* R.

474. *μηδὲ κάρφος κινεῖν: ἐπὶ τοῦ ἡσύχου.* S.

448 S *στενοκωκύτους τρίχας* cf. sch. 364 schol. Pac. 63 453 S *λόχος* (exscr. sch. Ach. 1074, unde pendet nostrum) Phot. Hes. 457 S *ὦ σπερματολαχ.* cf. schol. Plut. 427 470 S *κονία* 472 S *κυλοιδιόων* Eust. 1951, 19 Bachm. I 285

---

6 *ἐκτιλῶ* S: *ἀνατιλῶ* L om R 7 *στενοκωκύτους δὲ* om R *στενάζεις* LS *τιλλομένη* S 9 lemm om R 10 *δ᾽* in R esse Dind. videbatur *ὑπάρχουσι δ᾽* R 13 *οὐκ* R: *οὐν* L 14 *μεσσοάγης* L corr O. Müller Dor. II 238 cf. schol. Thuc. IV 8 15 *νικωριτῶν* L corr Dind. ex Thuc. V 68; cf. Valken. ad Herod. IX 53; O. Müller Dor. II 233 16 lemm om R *γὰρ* om L *πωλοῦσαι* L *ἐπώλουν* S 17 *ὄσπρεα* R 18 lemm et *τοῦτο* om R 20 lemm om R *ἠττήθησαν* L^2 ex quo, non vidi 22 lemm om R *ἔπαιζε* L 23 *πίνουσαι* LR corr Wil 25 lemm om R 25—26 *ὅτι οἰδεν* (*οἰδεῖ* recte Duebn.) *τὰ περὶ τῶν ὀφθαλμῶν μέρη κοῖλα* R 26 *κυλοιδιοωντας* L *κοιλιδιοωντες* R

475. *ὥσπερ σφηκιάν: ἀπὸ τῶν μελιττῶν μετενήνοχε. βλίττειν γὰρ κυρίως τὸ ἐκπιέζειν μέλι.* *ἐρεθίσῃ: κινήσῃ.* L.

477. *τοῖσι κνωδάλοις: τοῖς θηρίοις. κυρίως δὲ τοῖς θαλαττίοις. κινώδαλα γὰρ τὰ ἐν τῇ ἁλὶ κινούμενα. καταχρηστικῶς καὶ Ὅμηρος „κνώδαλον ὅττι δίοιτο“ (ρ 317).*

483. *ἀπὸ κοινοῦ ⟨τὸ⟩ κατέλαβον.*

484. *ἀναπαιστικὸν τὸ μέτρον.*

485. *ἀκωδώνιστον: ἀπείραστον, ἀβασάνιστον. κωδωνίσαι γὰρ τὸ διαπειραθῆναι. μετῆκται δὲ ἀπὸ τῶν περιπολούντων καὶ κώδωσι διαπειρωμένων, εἰ ἐγρηγόρασιν οἱ ἐπὶ ταῖς φυλακαῖς τεταγμένοι. οἱ δὲ ὑπομνηματισταὶ ἀπὸ τῶν ὀρτύγων φασὶ μετῆχθαι τὴν λέξιν. τοὺς γὰρ ὑπομείναντας τὸν ἦχον τοῦ κώδωνος ἐπιτηδείως ἔχειν πρὸς μάχην. ἔνιοι δέ φασι καὶ τοὺς ἵππους κώδωσι ἐξετάζεσθαι.*

487. *τὴν ἀκρόπολιν.* 489. *λείπει διὰ τὰ χρήματα.* L.

490. *ἵνα γὰρ Πείσανδρος: ὁ γὰρ Πείσανδρός ποτε προειστήκει τῆς πολιτείας μετὰ Θηραμένους καὶ Φρυνίχου. κωμῳδοῦσι δὲ αὐτὸν καὶ ὡς δωροδόκον, ὡς καὶ ἐν Βαβυλωνίοις Ἀριστοφάνης* (81 K.). *ἦν δὲ καὶ δειλός. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος Πείσανδρος, ὁ Ὀνοκίνδιος, ὡς Εὔπολις διακρίνει τὴν ὁμωνυμίαν ἐν Μαρικᾷ* (182 K.).

491. *ἀντὶ τοῦ ταραχὰς ἐκίνουν.* S(κορκορυγάς).

493. *διχῶς ὑμῖν.* R.

499. *ὡς σωθήσει κἂν μὴ βούλῃ: τὸ ὡς προσέλαβε ἀντὶ τοῦ ἀλλὰ μήν. διὸ τὸ χ.* L.

501. *καὶ εἰ μὴ δέομαι σωθῆναι;*

506. *σαυτῇ κρώξαις: ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὀρνέων τῶν δυσοιωνίστων.*

509. *τὸ σχῆμα Ἀττικόν, ὡς τὸ ἐνοχλῶ.*

475 S *σφηκιά* Hes. Tim. 63 EM 200, 34 E. Gud. 110, 26 schol. Equ. 794 477 S *κνώδαλον* Phot. Hes. Bachm. I 279 Eust. 106, 25; 1822, 38 Apoll. Soph. 101, 15 EM 527, 32 E. Gud. 331, 4 = Herod. II 246, 7 schol. Pind. Pyth. 10, 56 schol. Vesp. 4 schol. ρ 317 485 S *ἀκωδώνιστον* et *κεκωδωνισμένος* EM 325, 21 schol. Ran. 78 Bachm. I 64 Bk 29 490 schol. Av. 1556 cf. etiam sch. Pac. 394 Meineke hist. Com. p. 177 sq. 506 S *κρώζεις*

1 lemm om R *βλήττειν* LR corr PK 2 *κινήσει*, *ἐρεθίσει* L corr Wil 3 lemm om R 4 *κνώδαλα* L *ἅλα* R *καὶ καταχρ.* R 5 *ὅττι δίοιτο* om L 6 *τὸ* add P 7 nil nisi *ἀντιπαιστικός* L *ἀντισπατικὸν γὰρ τὸ μέτρον* R corr Dind. 8 lemm om R, qui v. 9 ante *μετῆκται* lemm habet *ὡς αἰσχρὸν ἀκωδώνιστον* 9 *περὶ* (add L^2 in marg.) *παραλούντων* L 10 *ἐπὶ τῆς φυλακῆς* L^1 corr L^2 13 *ἐξετάζειν* LR corr Wil 15 lemm om R 16 *τῆς* om L 17 *καὶ* poster. om L 21 i. e. var. lect. *ταμιεύσομεν ὑμῖν* ex v. 495 25 lemm om R 27 *τὸ* prius om R *ὡς τὸ ἐν.* om L

511. *κακῶς ὑμᾶς βουλευσαμένους: τὸ ἐξῆς, ἐγινώσκομεν ὑμᾶς κακῶς βουλευσαμένους.*

512. *εἶτ' ἀλγοῦσαι τἄνδοθεν: τὴν μὲν καρδίαν λυπούμεναι, γελῶσαι δέ.*

513. *τὸ ἐξῆς, τί βεβούλευται ἐν τῷ δήμῳ.*

514. *τί δέ σοι τοῦτ' ἦδ' ὃς ἀνήρ: ἔφη ἀνήρ τις. καὶ ἐπὶ πλήθους τούτῳ ἐχρῶντο καὶ ἐπὶ θηλυκοῦ καὶ ἀρσενικοῦ, ὡς τὸ ὦ τᾶν.*

519. *εἰ μὴ τὸν στήμονα: εἰ μὴ εὑρεθείης, φησί, νήθουσα τὸν στήμονα. ἀντὶ τοῦ νήσεις.*

520. *παρὰ τὸ Ὁμηρικόν (Z 492).*

524. *οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ χώρᾳ: λείπει ἔφη. οὐκ ἔστι πολέμιος ἐν τῇ χώρᾳ· μὰ Δί' οὐ δῆθ' ἕτερός τις ἔφη. ἢ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ Ἀττικῇ λόγου ἄξιος ἡμῖν. Ἄλλως. ἀντὶ τοῦ ἄλλος τις ἔφη, οὐ μὰ τὸν Δία οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ πόλει.*

526. *ἀντὶ τοῦ πότε γάρ.*

530. *καὶ ταῦτα κάλυμμα φορούσῃ: καλύμματα φοροῦσιν, ἐπειδὴ παρρησίαν οὐκ ἔχουσι καὶ πόλιν φυλάττουσιν. † ἀντὶ τοῦ οὐδὲ τῆς τριχὸς κυριευούσῃ. κόσμιον περὶ τὴν κεφαλήν.*

531. *εἰς τὸ σιωπῆσαι.* 536. *ἐζωσμένος ὡς γυνή.* R.

537. *κυάμους τρώγων: ἢ δικάζων, ἢ ἵνα μὴ κοιμηθῇς. γέρων γὰρ εἶ.*

539. *αἴρεσθ', ὦ γυναῖκες: ἀναχωρήσατε ἀπὸ τῶν καλπίδων. ταῦτα λέγουσι διὰ μέσου ἕως τοῦ προσώπου Λυσιστράτης.* L.

εἰσάγει αὐτὰς ὀρχουμένας ἐν τῇ σκηνῇ. παρακελεύονται γὰρ ἀλλήλαις αἱ ὑδροφόροι ⟨ἀπὸ⟩ τῶν καλπίδων ἀναχωρῆσαι, ὅπως ἐν τῷ μέρει ὀρχήσωνται. R.

542. *οὔτε τὰ γόνατα κόπος: ἀντὶ τοῦ οὐδὲ τὰ γόνατά μου ἔλαβε καματηρὸς κόπος.*

526 S *ποῖ* 537 S *δικάζων*

---

1 lemm om R *ἡμᾶς* R 2 *βουλευομένους* L *βουλευσομένους* R corr B 3 lemm om R *ἀλγοῦσα* L 5 *ἐν* om R 6 *ὃς* R: *ὡς* L *τις*] R addit *ἐν τῇ στήλῃ* (ex v. 513), quod restare videri e schol. aliquo ad *παραγράψαι* recte coni. Duebn. 7 *τοῦτο* R 9 lemm om R 10 *ἀνήσεις* R 12 *λείπει* om R 14 *ἡμῶν* R 15 R repetit interl. *ἔφη* 16 *ἀντὶ τοῦ* om R 17 lemm om R *κάλυμμα* L *φορούσῃ* Enger. *ἐπειδὴ* L: *ὅτι* R 18 *πάλιν* L *πόλιν φυλάττονται* Bl. *ἐπειδὴ παρρησίαν οὐκ ἔχουσι, κεφαλὴν καλύπτουσι* Duebn. *ἀντὶ ὅτι* R 19 *κυριεύουσιν* LR corr Enger. 21 lemm et *ἢ* poster. om R 22 *ἦν* L 26 *ἀπὸ* add Bl. 28 lemm et *ἀντὶ τοῦ* om R 29 *καματηφόρος* R *κόπος* L: *πόνος* R

543. *ἐθέλω δ' ἐπὶ πᾶν ἰέναι: πᾶν πρᾶγμα ποιῆσαι πανταχοῦ.*

545. *ἀντὶ τοῦ ἔνεστιν.* S(*ἔνι*).

548. *ἀντὶ τοῦ φρονίμη.*

549. *ἀλλ' ὦ τηθῶν: τήθας ἐκάλουν τὰς μάμμας, τηθίδας δὲ τὰς θείας, τὰς πατρὸς ἢ μητρὸς ἀδελφάς. τήθας δὲ καὶ τὰς τροφούς. εἰσὶ δὲ καὶ ὄστρεα θαλάσσια. καὶ Ὅμηρος (Π. 747) „πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὅδε τήθεα διφῶν". ἀκαλήφας δὲ λέγουσι μὲν καὶ τὰς θαλασσίας, λέγουσι δὲ καὶ τὰς ⟨χερσαίας⟩ κνίδας Ἀττικοί. καὶ κνίδη μὲν ὅσον ἁπαλή ἐστιν, ἐπὰν δὲ σχῇ τὰς μητέρας, τοιτέστι τὰς τοῦ σπέρματος σφαίρας, ἀκαλήφη λέγεται. ἀκαλήφας οὖν τὰς γραίας ἐκάλεσεν, ἐπειδὴ στερραὶ ἦσαν καὶ δριμεῖαι. καὶ γὰρ τὸ φυτάριον δάκνει. ἐπεὶ οὖν εἶπε τηθῶν, εἶπε μητριδίων. μητριδίας δὲ λέγουσι τὰς ἐχούσας τὸ σπέρμα τῆς βοτάνης τῆς ἀκαλήφης· δάκνουσι δὲ αὗται· τοιαῦται γὰρ ἦσαν καὶ αἱ γραῖαι [δριμεῖαι].*

δριμυτάτων. *λείπει τὸ παῖδες.*

550. *καὶ μὴ τέγγεσθε: ἀντὶ τοῦ βάπτεσθε καὶ μεταβλήθητε. ἔτι γὰρ κρατοῦμεν τῶν ἀνδρῶν. ἀλλήλαις δὲ παρακελεύονται.*

μὴ μελλήσητε. R.

553. *κἄτ' ἐντέξῃ τέτανον: παράσχῃ τὴν τάσιν τοῦ αἰδοίου. ὅταν γὰρ στῇ τὸ αἰδοῖον, ὡς ῥόπαλον γίνεται.*

556. *ἀγοράζοντας: ἐν τῇ ἀγορᾷ διατρίβοντας. τὸ δὲ „νὴ τὴν Παφίαν Ἀφροδίτην" τοῦ προβούλου, ἵν' ᾖ κατ' εἰρωνείαν. τινὲς δὲ καὶ συνάπτουσιν αὐτὸ τοῖς ὀπίσω.* *χύτραις δὲ καὶ λαχάνοις ἀντὶ τοῦ χυτροπωλείοις καὶ λαχανοπωλείοις.*

549, 1 S*τήθη* sch. Ach. 49, Tim. 214, Bk. 309 *τήθη* et *τηθίς* Hes. *τήθη* Phot. *τήθη* et *τηθίς* Bk. 193, 194 Amm. *τήθη* sch. Platon. Pol. I 343 A, Phryn. p. 52, Eust. 316. 13; 565, 30; 485, 39 Bachm. II 362, 374, 380, I 386 *τήθη* et *τηθίς* E. Gud. 528, 52 3 Phot. *τήθεα* Apoll. S. 152, 12 (Bk.), lex Vindob. p. 178 Herodian. I 87, 26 5 S*ἀκαλήφη* Bk. 370, Moeris 191 (Bk.), Miller mél. p. 382, Pollux III 17 et 22, Athen. II 62 E, III 90 A, Kramer. an. Gr. Par. IV 104 Eust. 1485, 41 schol. Nicandri Alex. 201, 396, sch. Theocr. VII 110 EM 44, 18, E. Gud. 24, 29 Herodian. I 346, 1, Hes. schol. Equ. 422 550 S*μὴ τέγγεσθε* et *οὔρια θεῖτε* 553 S*τέτανος καὶ ῥοπαλισμός* 556 S*λαχάνοις* Hes. *ἀγοράζειν* Eust. 192, 14 EM 12, 54 Herodian. I 442, 16; 535, 15 Bk. 20, 330 Moeris 191, 11 (Bk.) scholl. Ach. 625, 720, 750

---

1 lemm om R 2 *τοῦ* om R 3 R in lemm add *ἀνδρειοτάτων* 5 *ὄστρεια* L 6 *ἀνὴρ ὅδε* om L 7 *χερσαίας* addidi e Bk 370 (= S*ἀκαλήφη*) 8 *ἐς ὅσον ἂν* S *ἔχῃ* L (cf S) 9 *τὰ σπέρματα. τὰς σφαίρας* L 10 *δριμεῖαι* Duebn. ex P: *γεννεῖαι* LR 11 *δὲ λέγει* R 13 *γὰρ* om R *δριμεῖαι* del Duebn. om S 14 *τὸ* om R 15 lemm om R *βλάπτεσθε* L 16 *ἔτι* R: *ὅτ' ἂν* L *ἀλλήλαις παρακελ.* in principio scholii R 17 *μελήσητε* R corr Wil 18 lemm om R 19 *τὸ αἰδ.* om R 20 lemm et *τῇ* om R *τὸ δὲ* L: *τινὰ δὲ τὸ* et (21) *τινὰ δὲ* R 22 *χύτραις — ἀντὶ τοῦ* om R 23 *χυτροπωλίοις λαχανοπωλίοις* L *λαχαν. χιτροπ.* R

558. *Κορύβαντες: ἔνιοι τοὺς Κουρήτας καὶ τοὺς Κορύβαντας τοὺς αὐτοὺς ὑπειλήφασιν. ἦσαν δὲ Διὸς τροφεῖς οὗτοι καὶ φύλακες. τινὲς δὲ αὐτοὺς δέκα φασί, ἄλλοι δὲ ἐννέα· ἦσαν δὲ τῆς Ῥέας ὀπαδοί.*

562. *εἰς τὸν χαλκοῦν ἐμβαλλόμενον: εἰς χαλκῆν περικεφαλαίαν. λέκιθος δέ, ἐπεὶ ἔοικε λεκίθῳ ᾠοῦ.* L.

563. *ἀσπίδα.* L. *πέλτη ἀσπὶς ἴτυν μὴ ἔχουσα.* R.

564. *ἐφόβει. δρυπέτεις: τὰς ἐπὶ τῶν δένδρων πεπαν-θείσας ἐλάας φασὶ δρυπέτεις. νῦν δὲ ἐπὶ τῶν ἰσχάδων.*

566. *εὐχερῶς.* 567. *νῦν τὸ νῆμα κλωστήρ.*

575. *τὴν οἰσπώτην: τοῦ ἐρίου ὁ ῥύπος οἰσπώτη λέγεται. καὶ Κρατῖνος Διονυσαλεξάνδρῳ* (39 K.) „*οὔκ, ἀλλὰ βόλιτα χλωρὰ κῷ-σπώτην πατεῖν*“.

576. *τριβόλους: τοὺς μοχθηρούς.* R. *ἔστιν δὲ ἀκανθῶδες φυτόν.*

577. *συνισταμένους: συμπεπλεγμένους καὶ πιλοῦντας. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐρίων. ὥσπερ γὰρ πολλάκις τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ κολλᾶται ἐρίῳ, καὶ διαχωρίζουσιν αὐτὰ ἀπ᾽ ἀλλήλων, οὕτως, φησίν, ἐπὶ τῶν κεκολλημένων ταῖς ἀρχαῖς ὀφείλετε ἀποχωρίζειν, καὶ εὔνοιαν πρὸς ἀλλήλους ἔχειν ἅμα.*

συνηγόρους. τοὺς θλίβοντας εἰς τὴν πολιτείαν ἑαυτούς.

578. *ἐπὶ ταῖς ἀρχαῖσι: ἐπ᾽ ἐλπίδι τοῦ ἄρχειν. τουτέστιν ἐνδύνοντας ἑαυτοὺς καὶ συναθροιζομένους καὶ θλίβοντας εἰς τὴν πολιτείαν. τῶν γὰρ ἐρίων οἱ μαλλοὶ ἔχουσι τὰς κορυφὰς πεπιλη-μένας, καὶ ἐπὰν τιλθῶσι, διαλύεται ὁ μαλλός. πρὸς ἑκάτερον οὖν, καὶ τοῦ ἐρίου τὰς κορυφὰς πεπιλημένας ἐν τῷ πόκῳ, καὶ τὰς*

558 S *Κορύβας* schol. Vesp. 9 562 Phot. *πῖλος χαλκοῦς* Hes. cf. etiam schol. Plut. 427 (quod S exscripsit v *λέκιθος*) 563 S *πέλτον* schol. Plat. legg. III p. 813 Phot. *πελτασταί* Hes. scholl. Eur. Rhes. 311 Alcest. 398 EM 660, 25 564 S *ἐδεδίσκετο* et *δρυπέπης* Poll. VII 45 Bachm. I 201 cf. Pierson. ad Moer. p. 121 Eust. 211, 18; 664, 39 566 S *φαύλως* 567 S *κλωστήρ* EM 495, 27 575 S *οἴσπη* Phot. Hes. EM 619, 13 Herodian. I 343, 28 577 S *συνισταμένους* 578 S *διαξῆναι*

---

1 lemm om R *ἔνιοι τοῦ χοροῦ Κουρήτας καὶ Κορύβαντας* L 3 *φασὶ δέκα* L *ἄλλοι*: in R videtur *ἄλλως* esse *δὲ ἔννεα* L: *θεοὶ* R 4 *ὀπαδοί*: *παῖδες* LR correxi e schol. Vesp. 9 5 lemm om R *περικεφα . . . . .* R 7 *ἰσχὺν μὴ ἔχουσαν* L 8 lemm om R 9 *ἐλαίας* R *δρυπέπεις* R 11 lemm om R 12 *οὐ καλὰ* L *βόλβιτα — καὶ οἰσπώτην* LR corr Porson. 13 *πατεῖν*: *φα-γεῖν* Bl. 14 *δὲ* om L 15 *ἀπὸ μ. τ. ἐρίων* om L 17 *φασι* L 18 *εὔνοιαν* S: *εὔνους* LR 21 lemm om R 23 ante *τῶν γὰρ* R inser. *ἐπὶ ταῖς ἀρχαῖς διαξῆναι* 25 *τὰς κορ. πεπιλ. τοῦ ἐρ.* LR corr Wil

κεφαλὰς τῶν πονηρῶν καὶ συνισταμένων τοῖς πράγμασιν ⟨διαλῦσαι χρή⟩.

ἀποτῖλαι: ὡς τὰ ἄκρα τῶν ἐρίων.

581. καὶ τούτους ἐγκαταμίξαι: αἱ γὰρ γυναῖκες ἐργαζόμεναι ἀφ' ἑκάστου ἐρίου λαμβάνουσιν ἔν τι καὶ μιγνύουσιν ἄλλοις. — ἕκαστον γὰρ τῶν ἐρίων χωρίζεται καὶ ὕστερον πάντα μίγνυται. R.

ἐπιτίμους ποιῆσαι.

582. ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ τῆς πόλεως. R.

583. κατάγματα: τὰ τῶν ἐρίων κατασπάσματα οὕτως ἐκάλουν.

586. συναγωγήν.

587. καὶ τολυπεύειν: ὡς ἐπὶ τῶν ἐρίων ἐπέμεινε τῇ τροπῇ.

589. πλεῖν ἤ γε διπλοῦν: τὸ ἐντελὲς πλέον. πλέον, φησίν, ἢ διπλοῦν τὸν πόλεμον φέρομεν, γεννῶσαι τὰ παιδία.

590. σίγα μὴ μνησικακήσῃς: ἀντὶ τοῦ μὴ μνησθῇς τῶν κακῶν, λέγουσα ὅτι νεωτέρους ὄντας ἐκπέμπουσιν εἰς πόλεμον.

592. ἀντὶ τοῦ τὸ καθ' ἡμᾶς.

593. περὶ τῶν δὲ κορῶν: κορῶν περισπωμένως. οὐκ ἔστι γὰρ τριγενές.

597. ὀττευομένη: ἀντὶ τοῦ κληδονιζομένη, περὶ γάμου χρησμῳδουμένη. αἱ γὰρ χῆραι συνεχῶς μαντεύονται πότε γαμηθήσονται.

599. ὦ πρόβουλε.

600. χωρίον ἐστί: εἰς τὸ ὑποδέξασθαί σου τὸ σῶμα. οἷον ἔστι τόπος οὗ τεθήσῃ.

601. μελιτοῦτταν: [ἡ] μελιτοῦττα ἐδίδοτο τοῖς νεκροῖς, ὡς εἰς τὸν Κέρβερον, καὶ ὀβολὸς μισθὸς τῷ πορθμεῖ, καὶ στέφανος ὡς τὸν βίον διηγωνισμένοις.

καὶ δημάξω: γράφεται καὶ δὴ μάξω. δημάζω ἀντὶ τοῦ παίζω.

583 S *κάταγμα* Bachm. I 268 597 S *ὀττευομένη* Hes. Herodian. II 562, 11 Moeris p. 204, 33 Eust. 969, 12 601 S *μελιτοῦττα*

---

1 *διαλῦσαι χρή* add Dind. ex S 3 interl. in L 4 lemm om R *αἱ γυναῖκες γὰρ* L 7 *ἐπιτόμους* L 8 *τοῦ* addidi 9 lemm om R *οὕτω* R 11 *καὶ* om R *τῶν* om L omisso lemm schol. iteratur in R 12 sq. R: *πλεῖν: τὸ ἐντελὲς πλέον. πλεῖν ἤ γε διπλοῦν πλέον, ἢ διπλοῦν τὸν πολ.* etc. 13 *ἐπιφέρομεν* L 14 *σίγα* om L 15 *λέγουσα* om L 16 *ἀντὶ τοῦ* om R 17 lemm om R 19 lemm om R 22 lemm om R 23 *τεθήσει* R 24 *μελιττοῦσσαν* L in lemm *ἡ μελιττοῦτα* LR *ἡ* del Wil 25 *καὶ* poster. om L *στέφανον* L 26 *διηγωνισμένον* L 27 *γράφεται κ. δημάξω* bis in L, sch. marg. et interlin. *παίξω* L

παρ' ὃ καὶ τὸ δημοῦσθαι. κάλλιον δὲ οὕτως· ὅσον οὔπω μάξω μελιτοῦτταν.

603. *καὶ ταυτασί: τὰς ταινίας, ἃς τοῖς νεκροῖς ἔπεμπον οἱ φίλοι. ἐν ἄλλῳ δὲ εὗρον, τὰς δραχμάς, εἰς μισθὸν τῷ πορθμεῖ.*

605. *τίνος δέει.*

607. *τὸν Χάρωνα δηλονότι κωλύεις ἀναπλεῖν.*

609. *τοῖς προβούλοις: τοῖς ἄλλοις δηλονότι τοῖς κ' τοῖς ἐκ τῆς συναρχίας. οὐ γάρ ἐστιν εἷς πρόβουλος.*

610. *βεβρεγμένον.*

611. *ὅτ' οὐχὶ προὐθέμεσθά σε: τοὺς νεκροὺς γὰρ οἱ ἀρχαῖοι προετίθεσαν πρὸ τῶν θυρῶν καὶ ἐκόπτοντο.*

612. *ἀλλ' ἐς τρίτην: ἐπειδὴ τῇ τρίτῃ τὸ τῶν νεκρῶν ἄριστον ἐκφέρεται.*

613. *ἀντὶ τοῦ τὰ τρίτα σου ποιούμενα.*

615. *τουτέστιν ἐγχειρήσωμεν.*

616. *τὰ τῶν γυναικῶν πράγματα.*

619. *τῆς Ἱππίου: τεσσάρων ὄντων τῶν Πεισιστρατιδῶν, εἰκότως τοῦ Ἱππίου μόνου ἐμνημόνευσεν. πρεσβύτατος γὰρ ἦν οὗτος τῶν ἄλλων καὶ τὴν τυραννίδα ὑπέθετο, καθάπερ Θουκυδίδης φησί* (VI 54). *κατέσχε δὲ ἡ τυραννὶς ἐπὶ ἔτη ν', οἱ δὲ μα', Ἡρόδοτος δὲ* (V 55) *λς'. Ἄλλως. οὗτος τύραννος ἦν, ὃς ἐποίησε τοὺς Ἀθηναίους κατωνάκας φορεῖν, ὅπως μὴ δυνηθῶσιν προενεγκεῖν τὰς χεῖρας. τοῦτον δὲ κατέλυσαν* ⟨*οἱ*⟩ *Λακεδαιμόνιοι.*

621. *ἐς Κλεισθένους: ἐπεὶ καὶ οὗτος γυναικώδης ὁ Κλεισθένης καὶ ὡς γυναικῶν συναθροιζομένων παρ' αὐτῷ.*

624. *τὰ ἐν ἀκροπόλει.*

629. *λύκῳ κεχηνότι: ὥσπερ οὐδεὶς δύναται πιστεῦσαι λύκῳ*

615 S *ἐπαποδυώμεθα* 619 S *ὄζειν* schol. Vesp. 502 629 S *διαλάττειν* cf etiam Phot. *λύκος ἔχανεν* et paroemm.

---

2 *μελιττοῦσσαν* L (27)—2 R: *διὰ τοῦ δήμου ἄξω ἀντὶ παίζω παρ' ὃ — δημοῦσθαι. κάλλιον, ὅσον — μελιττοῦτταν* 3 *καὶ τουτονὶ λαβέ* lemm in R 4 *δραγμάς* R sch. 603 in L post 619 6 *δῆλον* L *κωλύεις* om R 7 lemm om R *ἐν ταῖς συναρχίαις* L 8 *εἷς ἐστιν ὁ πρόβουλος* L 9 *βέβρεγμένος* L 10 lemm om R 12 lemm et *τὸ* om R 13 *ἐφέρετο* L 15 *ἐγχειρίσωμεν* L *ἀντὶ τοῦ ἐπιχειρήσωμεν* RS correxi 17 lemm om R 18 *οὔτοσι* L 19 *τυραννίαν* R 20 *ἔτη γ' — δ' — ς'* LR cf prolegg. 21 *ἄλλως* om R *οὗτος* — fin. RS initio scholii *τοῖς Ἀθηναίοις* L 22 *προσενεγκεῖν* R 23 *κατέλευσαν* LRS corr Meursius Pisistr. c. 19 cf. schol. 1153 23 *οἱ* add e S 24 lemm om R *ἐς* L¹: L² suprascr. *ἐκ* 24—25 utrumque *καὶ* om L 27 lemm om R

χαίνοντι. ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν μάτην χαινόντων. ἢ ἐπὶ τῶν ἀλλότρια ἁρπαζόντων· ὃν γὰρ τρόπον λύκοις οὐκ ἔστι πίστις, οὐδὲ τούτοις.

630. ἀλλὰ ταῦθ' ὕφηναν: ἀλλ', ὦ ἄνδρες, ταῦτα ἐποίησαν αἱ γυναῖκες, ἵνα τυραννήσωσιν.

632. ἐν μύρτου κλαδί: ἀντὶ τοῦ κλάδῳ, κατὰ μεταπλασμόν. L. πρὸς τὸ κομμάτιον, ὅτι ἐκ τοῦ σκολιοῦ ἐστιν. ἐν μυρσίνῳ κλάδῳ κρύπτω ξίφος. R. Ἄλλως. ὅτι ἐν μυρσίνῳ κλάδῳ τὸ ξίφος φορέσομεν, ὥσπερ Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων. οὗτοι γὰρ ἀπὸ τῶν μυρσίνων κλάδων τὰ ξίφη ἀνασπάσαντες τὸν τύρραννον κατέβαλον.

633. ἀγοράσω τ' ἐν τοῖς ὅπλοις: ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ διατρίψω μετὰ Ἀριστογείτονος. L.

ἀντὶ τοῦ ἐγγύς. R.

634. λείπει βοηθός.

636. χλευάζει, ὅτι καὶ αὐτοὶ γέροντες. R.

οὐ γὰρ εἰσιόντας: ἀπὸ τῶν πληγῶν τῶν παρ' ἡμῶν ἀλλοῖος γενήσῃ.

642. ἠρρηφόρουν: οἱ μὲν διὰ τοῦ α, ἀρρηφορία, ἐπειδὴ τὰ ἄρρητα ἐν κίσταις ἔφερον τῇ θεῷ αἱ παρθένοι. οἱ δὲ διὰ τοῦ ε ἐρσεφορία. τῇ γὰρ Ἕρσῃ πομπεύουσι, τῇ Κέκροπος θυγατρί, ὡς ἱστορεῖ Ἴστρος (FHG I 17).

643. εἶτ' ἀλετρὶς ἦ: ἦ ἀντὶ τοῦ ἦν, ὑπῆρχον. γίνονται δέ τινες τῶν εὖ γεγονυῶν ἀλετρίδες τῇ θεῷ, παρθένοι αἵτινες τὰ εἰς τὴν θυσίαν πόπανα ἀλοῦσιν. καὶ ἔστιν ἔντιμον τοῦτο. εἰσὶ δὲ καὶ ἱεροὶ μυλῶνες.

ἔα καὶ κατὰ συναίρεσιν ἦ.

644. τῇ δεσποίνῃ Ἀρτέμιδι ἢ Δήμητρι.

645. ἄρκτος ἢ Βραυρωνίοις: ἄρκτον μιμούμεναι τὸ μυστήριον

632—33 S ἀγοράσω et φορήσω cf etiam ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος κρατήσω Anecd. Ox. I 65 schol. Ran. 765 642 S ἀρρηφορία Harp. Hes. Bk. 202, 446 EM 149, 13 Herodian. II 479, 3 Wellmann. de Istro p. 11 643, 21 Herodian. II 326, 32 Hes. ἀλετρίδος Eust. 1885, 13 643, 25 S ἦ Eust. 883, 19; 1759, 39 645 S ἄρκτος ἢ Βραυρωνίοις Harp. ἀρκτεῦσαι Bk. 206, 235 EM 254, 11, Eust. 331, 26

---

1 ἡ παροιμ. — χαινόντων in fin. schol. R cf S χαιρόντων L ἢ — ἁρπαζόντων om R 2 οὐκ ἔστι λύκοις L 3 lemm om R 7 ἄλλως om R 8 φορέσομαι L 9 κατέλαβον LR corr Dind. e S 14 Legebantur ad 635 corr Wil 15 lemm om R ἡμῖν R 16 γενήσεται L 17 lemm om R ἠρριφόρουν et ἀρριφορία L οἱ μὲν R: οἶμαι L εἰ μὲν — εἰ δὲ S 18 αἱ παρθένοι τῷ θεῷ L 19 ἐρσιφορία L 21 ἦν Dind.: ἦσαν L ἦ δεκέτις: η̄ ἀντὶ η̄ᾱ R 22 γεγονυῶν L ἐς L 23 εἰσὶ L: ἦσαν R 26 ἢ R: ὡς L 27 ἀρκτωμιμούμεναι L corr Dind.

ἐξετέλουν. αἱ ἀρκτευόμεναι δὲ τῇ θεῷ κροκωτὸν ἠμφιέννυντο καὶ συνετέλουν τὴν θυσίαν τῇ Βραυρωνίᾳ Ἀρτέμιδι καὶ τῇ Μουνιχίᾳ, ἐπιλεγόμεναι ⟨ἄρκτοι⟩ παρθένοι οὔτε πρεσβύτεραι δέκα ἐτῶν οὔτε ἐλάττους πέντε. ἐπετέλουν δὲ τὴν θυσίαν αἱ κόραι ἐκμειλισσόμεναι τὴν θεὸν, ἐπειδὴ λιμῷ περιέπεπτώκασιν οἱ Ἀθηναῖοι, ἄρκτον ἡμέραν ἀνηρηκότες τῇ θεᾷ. L.

οἱ δὲ τὰ περὶ τὴν Ἰφιγένειαν ἐν Βραυρῶνί φασιν, οὐκ ἐν Αὐλίδι. Εὐφορίων (81 Mein.) „Ἀγχίαλον Βραυρῶνα κενήριον Ἰφιγενείας“.

δοκεῖ δὲ Ἀγαμέμνων σφαγιάσαι τὴν Ἰφιγένειαν ἐν Βραυρῶνι, οὐκ ἐν Αὐλίδι, καὶ ἄρκτον ἀντ' αὐτῆς οὐκ ἔλαφον δοθῆναι. ὅθεν μυστήριον ἄγουσιν αὐτῇ. L.

Ἄλλως. ἄρκτος τις ἐδόθη εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος καὶ ἡμερώθη. ποτὲ οὖν μία τις παρθένος ἔπαιξε πρὸς αὐτὴν καὶ ἐξύσθη ἡ ὄψις αὐτῆς ὑπὸ τῆς ἄρκτου. καὶ λυπηθεὶς ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς ἀνεῖλε τὴν ἄρκτον. ἡ δὲ Ἄρτεμις ὀργισθεῖσα ἐκέλευσε πᾶσαν παρθένον μιμήσασθαι τὴν ἄρκτον πρὸ τοῦ γάμου, καὶ περιέπειν τὸ ἱερὸν κροκωτὸν ἱμάτιον φοροῦσαν, καὶ τοῦτο ἀρκτεύεσθαι ἐλέγετο. LR.

οἱ δὲ καὶ λοιμώδη νόσον τοῖς Ἀθηναίοις ἐμπεσεῖν. καὶ ὁ θεὸς εἶπεν λύσιν τῶν κακῶν ἔσεσθαι, ἐὰν τῆς τελευτησάσης ἄρκτου ποινὰς ἀρκτεύειν τὰς ἑαυτῶν παρθένους ἀναγκάσωσι. δηλωθέντος δὲ τοῦ χρησμοῦ τοῖς Ἀθηναίοις ἐψηφίσαντο μὴ πρότερον συνοικίζεσθαι ἀνδρὶ παρθένον, εἰ μὴ ἀρκτεύσειεν τῇ θεῷ. R.

646. κακανηφόρουν ποτ' οὖσα: ταῖς πομπαῖς ἐκανηφόρουν αἱ παρθένοι. ἐφόρουν δὲ καὶ λοπάδας τινὰς ὁλοχρύσους.

647. οὕτως ἐπόμπευον ὁρμαθοὺς ἔχουσαι τῶν ἰσχάδων.

651. τοὐράνου: τοῦ ἐράνου, φησί, μετέχω. ἄνδρας γὰρ εἰσφέρω εἰς τοῦτον, καθὸ τίκτουσιν ἄνδρας αἱ γυναῖκες. ἐγένετο δὲ ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ψήφισμα, ὥστε ἕκαστον κατὰ δύναμιν συμβάλλεσθαι εἰς τὰ κοινὰ χρήματα, ἅπερ ἔταξεν Ἀριστείδης δοῦναι τοῖς συμμάχοις, εἰ ἐπὶ τοὺς βαρβάρους πολεμοῖεν.

651 S *Μηδικὴ πόα* et *παππῶον*

---

4 ἄρκτοι add Wil 5 ἡμε L 12 ἄλλως om R ἐδόθη — καὶ ἡμ. L: δοθεῖσα — ἡμερ. R 13 αὐτῇ L *au* suprascripto τ R corr P 15 πᾶσαν om L 17 ἱμάτιον om L 20 ταρκτεύειν R 23 lemm om R 23—25 R: ταῖς πομπαῖς — ἐφόρουν δὲ καὶ ἀσπίδας τινὰς ὁλοχρύσους· καὶ ὁρμαθοὺς ἔχουσαι ἰσχάδων 24 λωπάδας L 26 lemm om R εἰσφέρω (quod lineola traducta deletum est) μετέχω R 27 τοῦτο L 28 ὥστε RS: ὅταν ὡς L συμβαλέσθαι R S (*μηδικὴ πόα*) ἅπερ — πολεμοῖεν om L; in R exstant post *δαπανησάντων* (653) correxi e Suida 29 ἅπερ R: ταῦτα δὲ S

τοῦτό φησι ὅτι τρέφομεν τοὺς πολίτας. ἀντὶ τοῦ γεννῶ.

653. *ὡς αἰτῶν τὰ Μηδικὰ χρήματα δαπανησάντων.*

654. *τὸ εἶτα παρέλκει.* L.

656. *ἆρα γρυκτόν ἐστιν: ἆρα γρύξαι ὀφείλετε, ἢ παρρησίαν ἄγειν. ἀψήκτῳ δὲ ἀκαταμάκτῳ, ἢ σκληρῷ καὶ ἀμαλάκτῳ. κοσθόρνῳ δὲ τῷ ὑποδήματι.*

660. *ἀντὶ τοῦ προσθήκην σχήσειν.* 662. *εὐτελὲς ἱμάτιον.*

663. *ἐντεθριῶσθαι: ἐντετυλίχθαι, ἐσκευάσθαι. μετενήνεκται δὲ ἀπὸ τοῦ λεγομένου θρίου σκευάσματος, ὃ ἐν σύκου φύλλοις εἱλεῖται.*

665. *λυκόποδες: λυκόποδας ἐκάλουν, ὡς μὲν Ἀριστοτέλης, τοὺς τῶν τυράννων δορυφόρους. τοὺς γὰρ ἀκμάζοντας τῶν οἰκετῶν ἐπὶ τῇ τοῦ σώματος φυλακῇ ἔλαβον. λυκόποδες δὲ ἐκαλοῦντο, ὅτι διὰ παντὸς εἶχον τοὺς πόδας λύκων δέρμασι περικεκαλυμμένους, ὥστε μὴ ἐπικαίεσθαι ἐκ τοῦ περιέχοντος. τινὲς δὲ λυκόποδας, διὰ τὸ ἔχειν ἐπὶ τῶν ἀσπίδων ἐπίσημον λύκον. ὁ δὲ Ἀριστοφάνης ἔφη νῦν τοὺς λεγομένους Ἀλκμαιωνίδας. οὗτοι γὰρ πόλεμον ἀράμενοι πρὸς Ἱππίαν τὸν τύραννον καὶ τοὺς Πεισιστρατίδας ἐτείχισαν ⟨τὸ Λειψύδριον⟩.*

666. *χωρίον τῆς Ἀττικῆς ὑπὲρ τῆς Πάρνηθος, εἰς ὃ συνῆλθόν τινες ⟨τῶν⟩ ἐκ τοῦ ἄστεως, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ* (395 Rose).

667. *λείπει νεώτεροι.* 669. *ἐλαφρύνασθαι καὶ ἀνθῆσαι.*

673. *λιπαρᾶς χειρουργίας: ἀντὶ τοῦ τόλμης. λιπαρὲς ἔλεγον τὸ προσεχές, ἐκ τοῦ λίαν παρεῖναι. φησὶ οὖν, ὅτι οὐκ ἀφέξονται προσεχοῦς ἔργου αἱ γυναῖκες.*

656 S *ἆρα γρυκτόν* et *γρυκτόν* et *ἀψήκτῳ κοθόρνῳ* 660 S *κἀπιδώσειν* 663 S *ἐντεθρίωται* 665 S *λυκόποδες* Phot. Hes. 666 S *λυκόποδες* et *ἐπὶ Λειψυδρίῳ μάχῃ* Eust. 461, 20 673 S *λιπαρὲς* et *χειρουργίας* Hes. *λιπαρές* EM 566, 46

---

1 *πολίτας* L: *πολεμοῦντας* R *ἀντὶ τοῦ* om R *γεννῶ* in R ante *τοῦτο* 4 *ἐστιν* om R 5 *δὲ ἀκαταμάκτῳ, ἢ* om R 6 *ὑποδ.* interl. in R 7 *ἀντὶ τοῦ* om R *σχήσει* R 8 lemm om R 9 *συκοφύλοις* L *συκοφύλλοις* R corr K 10 schol. in L exstat post 676 lemm om R *τοὺς* om L 11 Naber. (prolegg. ad Phot. p. 82) recte censet, ante *τοὺς* pauca excidisse, quae supplenda sint e Phot., qui v. *λυκόποδας* haec: — *τοὺς πρὸς Ἱππίαν ἀγωνισαμένους ἐπὶ Λειψυδρίῳ ὡς γενναίους· ἔλαθον γὰρ τοὺς δορυφόρους τῶν τυράννων διὰ τὸ κατειλεῖσθαι δέρμασι τοὺς πόδας καὶ λυκόποδας εἶναι* etc. 12 *ἔλαβον* S: *ἔβαλλον* L R 13 *κεκαλυμμένους* R S 14 *καίεσθαι* L 15 *ἐπίσημον* om L *ὁ δὲ* — fin. om R *τοὺς νῦν* L corr Wil 17 *τὸ Λειψύδριον* Dind. add e Suida 18 *τὸ ὑπεράνω Πάρνηθος* L *περὶ τὴν Πάρνηθον* R correxi e Suida v. *ἐπὶ Λειψ. μάχῃ εἰς ο* — fin. om R 19 *τῶν* addidi e Suida *ἀθηνῶν* L 22 lemm et *ἀντὶ τοῦ* om R 24 *προσεχῶς* L

675. *Ἀρτεμισία: Λυγδάμιος θυγάτηρ. αὕτη συνεμάχησε Ξέρξῃ καθ' Ἑλλάδος καὶ ἱκανῶς ἠνδραγάθησεν. ἦν δὲ τὸ γένος Ἐφεσία.*

676. *διαγράφω τοὺς ἱππέας: περιαιρῶ, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν δικαζόντων, οἳ ἐχάρασσον τοὺς κατεγνωσμένους. ἐκ δὲ τούτου εὐτελεῖς ἡγήσομαι αὐτούς. νικηθήσονται γὰρ ὑπὸ τῶν γυναικῶν.*

677. *κἄποχον: τουτέστι δυνάμενον ἐποχεῖσθαι. — παίζει δὲ πρὸς τὴν συνουσίαν.* R.

679. *ἃς Μίκων ἔγραψε: ποικίλη στοὰ Ἀθήνησιν οὕτω λεγομένη διὰ τὴν ἐνοῦσαν γραφήν, ἔνθα πεποίηκεν ὁ Μίκων τῶν Ἀμαζόνων τὴν μάχην, ἦν δὲ Φανομάχου υἱὸς Ἀθηναῖος. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος Μίκων εἰς πενίαν κωμῳδούμενος.*

680. *τὸν κύφωνα.* R. 682. *ἀντὶ τοῦ ἀνεγερεῖς.*

683. *τὴν φύσιν λέγει. τὴν ὀργήν.*

685. *καὶ ποιήσω τήμερον: ποιήσω σε δερόμενον ἐπικαλεῖσθαι εἰς βοήθειαν τοὺς δημότας. τιλλόμενον, ξεόμενον.*

686. *μιμοῦνται τοὺς τῶν ἀνδρῶν λόγους.*

687. *ὅπως ἄν. πάνυ ὠργισμένων.*

690. *ἵνα μὴ εἰς ὥραν ἔλθῃ. παίζει δὲ ἀπὸ τῶν εὐτελῶν.*

ἵνα μὴ δικάσῃ μηδὲ πολεμήσῃ. εἰς γὰρ τὸν πόλεμον φέρουσι σκύροδα. οἱ δὲ δικασταὶ τρώγουσι κυάμους, ἵνα μὴ κοιμηθῶσι. ὅθεν „κυαμοτρώξ, ἀκρόχολος (Equ. 41)".

693. *διὰ μέσου τὸ ὑπερχολῶ γάρ.* L.

694. *αἰετὸν τίκτοντα: λείπει τὸ ὡς. παροιμία, ἧς μέμνηται καὶ ἐν Εἰρήνῃ* (133). *τὰ γὰρ ᾠὰ τῶν ἀετῶν οἱ κάνθαροι κυλίοντες διαφθείρουσιν. ἐπεὶ τοὺς κανθάρους οἱ ἀετοὶ ἀναλέγονται.*

697. *ὄνομα γυναικός.* L.

682 S *ζωπυρήσεις* 685 S *πεκτούμενον* Phot. Hes. 687 S *αὐτοδαξ ιρόπον* 690 S *ἵνα μὴ φάγῃ* schol. Equ. 41 694 S *ἀετὸν κάνθαρος* Zenob. IV 65 (I 48 Mill) Ps. Zenob. I 20 Ps. Diogen. II 44 Hes. schol. Pac. 130

1—2 R: *Ἀρτ. Λυγδάμιδος* (Her. III 99: *Λυγδάμιος*) *θυγάτηρ τὸ γένος Ἐφ. ἥτις συνεμάχησεν Ξ. κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἱκανῶς ἠνδραγάθησεν* 1 *Λυγδ. θυγ.* om L 2 *ἠνδραγάνθησεν* L 3 lemm om R *διαγράιρομαι* L corr Dind. *περιαρῶ* L 4 *τοὶς κατεγνωσμένοις* L *ἐκ δὲ τούτου — αὐτούς* om R 6 lemm om R *τουτέστι* om L *ἀποχεῖσθαι* L 8 lemm om R semper *Μήκων* L *λεγομένην* R 10 *φανόχου* LR corr e CJA I 418 12 *ἀντὶ τοῦ* om R *ἀνεγείρῃς* L *ἀνεγείρεις* RS corr Bl 14 lemm om R *καὶ ποήσω* L *δαιρόμενον* R 15 *τοὺς* R: *καὶ* L 17 *ἄν* om R *ὀργ.* L 18 sqq. L: *ἵνα μὴ δικάσῃ ἢ ἵνα μὴ εἰς ὥραν ἔλθῃ. μηδὲ πολεμήσῃ. παίζει δὲ ἀπὸ τῶν εὐτελῶν, εἰς τὸν πόλεμον γὰρ. σκορ. —* fin. 23 lemm om R *λείπει τὸ ὡς* om L 24 *αἰετῶν* L

698. *οὐδ' ἦν ἑπτάκις σὺ ψηφίσῃ: οἱ γὰρ γέροντες ἀεὶ ἐψηφίζοντο κελεύοντες τί πρακτέον καὶ τί μή.*

700. *ἑορτήν.*

701. *λείπει ταῖς ἐμαῖς.* R. *τὴν ἑταίραν: τὸ χ ἐνταῦθα, ὅτι τὴν γυναῖκα ἑταίραν εἶπεν, ὡς ἑταῖρον τὸν συνήθη καὶ φίλον.*

702. *ἐκ Βοιωτῶν ἔγχελυν: παρὰ προσδοκίαν πέπαιχεν. ἐν γὰρ τῇ Κωπαΐδι λίμνῃ μέγισται ἐγχέλεις γίνονται.*

703. *τὰ ψηφίσματα τὰ κωλύοντα.*

706. *ἐκ Τηλέφου Εὐριπίδου* (699 N).

γυνὴ πρὸς Λυσιστράτην. R.

713. *ἐξ Εὐριπίδου* (116 N).

715. *ἀντὶ τοῦ ἵνα συντόμως εἴπω.*

719. *ἱκανή.* R. 720. *διορύττουσαν. κακεμφάτως.*

721. *ὅπου. ἐν τῇ ἀκροπόλει ἱερόν ἐστι τοῦ Πανός.*

722. *κατειλυσπωμένην: εἰλυσπᾶσθαι κυρίως τὸ ἐπὶ γῆς ἕρπειν, ὥσπερ οἱ ὄφεις καὶ οἱ σκώληκες. ἀπὸ τοῦ εἰλεῖν καὶ σπᾶσθαι. τροχιλία δέ ἐστιν ὁ τροχὸς τοῦ ξύλου τοῦ φρέατος, δι' οὗ ἱμῶσι. δεδήλωται δὲ περὶ τούτου ἐν Ὀλκάσι* (428 K).

723. *ἐπὶ στρουθοῦ: παρ' ὅσον τὸ ὄρνεον θερμὸν εἰς συνουσίαν.*

725. *οὗτος πορνοβοσκὸς καὶ μοιχός, καὶ ἐπὶ θηλύτητι κωμῳδεῖται.*

729. *ἔριά μοι Μιλήσια: ὡς τῆς Μιλήτου καλὰ ἐχούσης ἔρια.*

730. *ὑπὸ τῶν σέων: τῶν σητῶν. πρὸς τὴν κλίσιν δὲ τῶν σέων, ὅτι ἀπὸ τῆς σευς εὐθείας.*

732. *ὅσον διαπετάσασα: διαπετάσασα τὰ ἔρια. εἰς τὸ κακέμφατον δὲ αἰνίττεται.*

734. *ἦν τούτου δέῃ: τοῦ ἀπολέσθαι. ἢ κἂν δέῃ ἀπελθεῖν καὶ χρήζῃς, μὴ ἀπέλθῃς.*

698 S *ψῆφος* 700 S *παιγνία* 720 S *διαλέγουσαν* 722 Hes. *κατειλυσπωμένην* et *εἰλυσπᾶσθαι* Eust. 1413, 34 EM 299, 54 730 Phot.

---

1 lemm om R 2 *κωλύοντες* L om S *καὶ τί* R: *ὅτι* L 4 lemm et *τὸ χ ἐνταῦθα* om R schol. 701 R iterum post 703, ibique supra *χ*: *ω* scriptum 6 lemm om R 7 *γίνονται* om R 8 *τὰ* om L 13 Inde corrige Suidam, qui v. *διαλέγουσαν*: — *καὶ διαλέγου*: *διορύττου. θοικυδίδης* cf. Hesych. ed. M. Schmidt p. 491, 20 adn. *κακέμφατον* L 15 *κατιλυσπωμένην*: *ἰλυσπ.* L, ut Eust. lemm om R 16 *σκώληκες ἢ χαλῶσαν* L *ἀπὸ τοῦ* — fin. om R *εἰλεῖσθαι* L Eust. corr Dind. ex Hes. 17 *τροχιλιῶν* L 19 schol. interl. in L 20 *οὗτος* L: *Ὀρσίλοχος* R 22 lemm om R *κακὰ* L R corr K *ἐχούσης* fere evanuit in L add L^2 23 *σητῶν* in R. sch. interl. *δὲ* om R 25 lemm om R 27 lemm om R *τοῦτο* et *τὸ ἀπολέσθαι* L *ἢ* om R 28 *χρήζεις* L R corr Bekker.

735. *τῆς ἀμόργιδος: τῆς λινοκαλάμης. ἔστι δὲ ἡ ἄμοργις ὅμοιον ἀλεπίστῳ λίνῳ. περιλεπίζουσι δὲ αὐτὸ καὶ ἐργάζονται. ἔστι δὲ σφόδρα λεπτόν, ὑπὲρ τὴν βίσσον ἢ τὴν κάρπασον. ἅμα δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνδρείου αἰδοίου παίζει, ὅτι καὶ βάμμα γίνεται ἐξ αὐτῆς ἐρυθρόν.*

736. *αὕτη ἄλλη τῆς ἄλλης κακίων.* L.

737. *τὴν ἄλοπον: ἀλέπιστον καὶ ἀκάθαρτον. πρὸς τὴν ὑπόνοιαν.*

738. *δεῦρο: ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν.*

739. *ἐγὼ δ' ἀποδείρασα: ἀποπλύνασα. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ κακέμφατον.*

741. *ἀποδείρειν.* R.

743. *ἕως ἂν εἰς ὅσιον: ἀντὶ τοῦ εἰς βέβηλον καὶ μὴ ἱερόν, ἀλλ' ὅσιον εἰς τοκετόν. ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἦσαν, παρθένος δὲ ἡ θεός. περικεφαλαίαν εἶχεν ὥστε δοκεῖν κύειν.*

746. *ὡς: ἀντὶ τοῦ πρός.*

748. *ἁπτομένη τῆς γαστρὸς αὐτῆς τοῦτό φησι.*

755. *ὅτι ἐν κοιλώμασι τίκτουσιν.*

757. *οὐδ' ἀμφιδρόμια: δέον παιδίου, εἶπε κυνῆς. κυνῆν γὰρ εἶχε προσποιουμένη κυεῖν. ἀμφιδρόμια δὲ ἡ δεκάτη ἡμέρα τῶν τικτομένων παιδίων, ἐν ᾗ τὰ ὀνόματα αὐτοῖς τιθέασι περιδραμόντες κειμένους.*

758. *ἐν πόλει: ἐν τῇ ἀκροπόλει. τοῦτο δὲ ἑτέρα γυνή φησιν.*

759. *ἐξ οὗ τὸν ὄφιν εἶδον: τὸν ἱερὸν δράκοντα τῆς Ἀθηνᾶς, τὸν φύλακα τοῦ ναοῦ.*

762. *τῶν προφάσεων. τῶν πλασμάτων.*

763. *οὐ νομίζεις κἀκείνους ποθεῖν ἡμᾶς;*

770. *χελιδόνες: αἱ γυναῖκες δηλονότι.* *χρησμός.* R.

771. *τῶν μορίων.*

735 S *ἀμοργίς* Harp. Bk. 204 EM 85, 15; 86, 14; 129, 14, 20 Eust. ad Dion. P. 525 Poll. VII 74 737 S *ἄλοπον* Hes. Harp. *ἀμοργός* EM 70, 40 Bk 379 743 S *ὅσιον χωρίον* Phot. schol. Plat. p. 397 (Bk) 757 S *ἀμφιδρόμια* Phot. Hes. schol. Plat. Theaet. 160 E Harp. EM 89, 54 759 Phot. Hes. *οἰκουρὸν ὄφιν*

---

1 lemm om R *λινομαλάμης* L^1 corr L^2 2 *ἀλεπίστῳ* L^2 corr, ex quo, non vidi 3 *ὑπὸ* LRS corr K *κάρπαθον* L *κάρπον* R corr Dind. 4 *ὅτι τι* L *γίνεται* om L lemm om R 8 schol. interl. in L 9 lemm om R *καὶ* R: *εἰς* L 11 *ἀποδείρω* ad 742 R corr Wil 12 lemm om R *μὴ ἱερὸν*] S addit *εἰς ὃ ἔξεστιν εἰσιέναι* 14 *κυεῖν* R 15 *ἀντὶ ὡς πρός* R interl. in L corr Wil 18 lemm om R *παιδίου* L 19 *εἶπε* L *κυνεῖν* R 21 *κειμένοις* L 22 schol. interl. in L *ἐν πόλει: ἀντὶ ἀκρ.* R post *φησίν* *φησιν* om L 23 *τὴν ὄφιν* lemm in R 25 *τῶν* poster. L: *καὶ* R 27 schol. interl. in L *δῆλον* L om R corr Dind.

772. *τὰ δ' ὑπέρτερα νέρτερα: τὰ ἐπικρατέστερα εὐτελέστερα Θήσει. λέγει δὲ τοὺς ἄνδρας δηλονότι.*

773. *ἐπάνω κατακεισόμεθα: ἐρωτᾶ. ἐπάνω τοῦ αἰδοίου. κακεμφάτως δὲ ἐδέξατο.*

774. *διχῶς ἀποστῶσι.* L.

776. *καταπυγωνέστερον: μαλακώτερον καὶ πορνικώτερον τῆς χελιδόνος, τουτέστι τῆς γυναικός.*

785. *ἦν νεανίσκος Μειλανίων: μήποτε παρὰ τὴν ἱστορίαν εἴρηκεν. οὐ γὰρ Μειλανίων ἔφευγε μᾶλλον, ἀλλ' ἡ Ἀταλάντη. ἐπίτηδες δὲ τοῦτο ὁ τῶν ἀνδρῶν χορὸς παριστορεῖ.*

789. *ἐλαγοθήρα: ἐκυνηγέτει, λαγοὺς ἐθήρα.*

790. *πλεξάμενος ἄρκυς: εἶδος δικτύου. λίνα κυνηγετικά.*

795. *κατὰ κοινοῦ τὸ μισοῦμεν τὰς γυναῖκας.*

796. *ἐσμέν, βδελυττόμεθα.*

798. *κρόμμυόν τ' ἄρ' οὐκ ἔδει: οἷον κλαύσῃ καὶ χωρὶς κρομμύων. ἢ κατὰ τὸ εἰρημένον ἄνω „ἵνα μήποτε φάγῃ σκόροδα καὶ κυάμους μέλανας (690)". ἢ ὅτι δακρύσεις καὶ χωρὶς τοῦ κρόμμυον ἐσθίειν. ἢ οὐ πολεμήσεις.*

800. *τὸ σκέλος ἢ τὸ αἰδοῖον. οἷον τιλθήσῃ.* R.

801. *καὶ Μυρωνίδης γὰρ ἦν: δύο Μυρωνίδαι ἦσαν, ὡς ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις (303) δεδήλωται. ἐνθάδε τοίνυν μέμνηται τοῦ ἐν Οἰνοφύτοις νικήσαντος.*

802. *μελάμπυγός τε: τοὺς λευκοπύγους ὡς γυναικώδεις ἐκωμῴδουν.*

804. *ὡς δὲ καὶ Φορμίων: Φορμίων στρατηγὸς σφόδρα εὐδόκιμος Ἀσωπίου υἱός. ὡς τριχώδης δὲ καὶ αὐτὸς καὶ μελαίνας πυγὰς ἔχων ἐκωμῳδεῖτο.*

807. *σοὶ τῷ γέροντι.*

776 S *καταπυγωνέστερον* 789 S *ἐλαγοθήρα* 800 et 804 S *λόχμη*

---

1 lemm om R *εὐτελέστερα — λέγει δὲ* om R 2 *τοὺς ἄνδρας* in R etiam sch. interl. 3 lemm om R *ἐρωτῶ* L (sch. interl.) 5 ‚v. l. pro *ἀναπτῶνται*' Wil 6 lemm om R *καταπυγωνέστερον* L 7 *τῶν γυναικῶν* R 8 lemm om R 9 *ἔφευγε, μᾶλλον δὲ* Luetke amicus 10 *ἱστορεῖ* L 11 lemm om R 12 *εἶδ. δικτ.* interl. in R 13 *τοῦ* L *μισουμένας τὰς* R 14 *ἐσμέν* R: *διὰ τὸ* L fort. corrupt. ex *διότι σώφρονές ἐσμεν. βλελυττόμεθα* R 15 lemm om R *κλαύσει* R semper *κρομύων* R 17 *δακρύεις* LR corr P 18 *πολεμ . . . .* R 19 *τὸ σκέλος ἢ λαχ* L *παροιμία ‚λόχμην πολλὴν φορεῖς' ἀντὶ τοῦ τιλθ.* S 20 lemm om R 23 lemm om R *τοῖς* R 25 lemm et *Φορμίων* om R 26 *Ἀσώπου* LR corr Dind. ex sch. Pac. 347 *καὶ* prius om R *μέλανας* L

808. *Τίμων ἦν τις: Τίμων οὗτος ἦν ὁ λεγόμενος μισάνθρωπος, ὃν φησι Νεάνθης* (F H G III 16) *ἀπὸ ἀχράδος πεσόντα χωλὸν γενέσθαι, μὴ προσιέμενον δὲ ἰατροὺς ἀποθανεῖν σαπέντα. καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ τὸν τάφον ἄβατον γενέσθαι ὑπὸ θαλάσσης περιρραγέντα, ἐν ὁδῷ τῇ ἐκ Πειραιῶς εἰς Ζωστῆρα καὶ Σούνιον φερούσῃ.*

809. *ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ ἄβατος καὶ ἄστατος.* R.

οἷον ἀκάνθαις τεθριγκωμένος, σκληρός. ἢ σκόλοψι καὶ παττάλοις ἠσφαλισμένος.

811. *ἀντὶ τοῦ σκυθρωπός.* 812. *διὰ τὴν μισανθρωπίαν.*

813. *Ἐρινύων ἀπορρώξ: ἐπὶ τῶν ἀπροσώπων καὶ δυσειδῶν.* S.

815. *ἐπιεικὴς ἦν καὶ ἔφευγε τοὺς πονηρούς.*

818. *ὡς ἡμεῖς ὑμᾶς.* 821. *κατ' ἐρώτησιν.*

822. *ἢ ⟨ἐν⟩ εἰρωνείᾳ φησίν, ἢ ἀληθῶς ἐφοβήθη.*

823. *λακτίσω.* 824. *τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον.*

825. *ὅτι ἀπεψιλωμένον φησί.* 832. *μαινόμενον τῷ ἔρωτι.*

834. *τουτέστιν τῆς αὐτῆς ὁδοῦ καὶ διανοίας ἔχου ὡς τὸ καθ' ἡμᾶς.*

835. *Χλόης Δήμητρος ἱερὸν ἐν ἀκροπόλει, ἐν ᾧ οἱ Ἀθηναῖοι θύουσι μηνὸς Θαργηλιῶνος ⟨ς'⟩, ὡς Φιλόχορός φησιν ἐν ς'.*

838. *κωμῳδεῖ Κινησίαν ὡς κατωφερῆ εἰς συνουσίαν. ἦν δὲ διθυραμβοποιός. πέπαικεν παρὰ τὸ κινεῖν.*

840. *παραλογίζεσθαι καὶ τὰ τούτοις παρακολουθοῦντα πλὴν ὧν συνωμοσάμεθα μὴ ποιεῖν, τουτέστι συνουσιάζειν.*

841. *εἰς ἣν ὠμόσαμεν.*

844. *σύν σοι ὀπτήσω τῷ ἔρωτι· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν κρεῶν.*

847. *λείπει τὸ ἐγγύς.*

ὁ ἐντὸς τῶν φυλασσουσῶν γυναικῶν.

849. *⟨ἡ⟩ ἐν ἡμέρᾳ σκοποῦσα.*

808—9 S *Τίμων* et *ἀπορρῶγας* 824 S *σάκανδρος* 835 schol. Soph. OC 1600 838—40 S *ἠπεροπεύειν* 844 S *ξυσταθεύσω*

---

1 lemm om R 2 *χαράδρας* L *χλωρὸν* R 4 *αὐτοῦ τὸν τάφον αὐτοῦ γενέσθαι ἄβατον* L *περιραγέντα* R 5 *πειραῖος* R *φερούσῃ* S (*ἀπορρ.*): *φυγούσῃ* LR 6 *ἄβατος* R: *ἀβέβαιος*? 7 *τετρυχωμένος* L *τετριχωμένος* RS (*ἀπορρ.*) *τεθριγγωμένος* S (*Τίμων*) corr Kust. *ἢ* L: *ἄλλως* R 8 *ἠφανισμένος* LS 9 *μισανθροπίαν* R 11 *ἔφυγε* L 818—889 scholia nulla in L 12 *ὡς εἰ ἡμ. ὑμ.* R corr Wil (ad *ἡμὶν ἀντεμίσει*) 13 *ἐν* add P 15 *ἀπεψωμενον* R 16 *εἰς τὸ* R corr Wil 19 *ς'* add Wil ex schol. Soph. 21 *πεπ. π. τὸ κιν.* legebantur ad v. 839; at pertinent ad nomen Cinesiae (Wil) 22 *τούτην* R correxi e Suida 28 *ἡ* add P

852. *παίζει πρὸς τὸ πέος, ὡς ἀπὸ δήμου τινός. ἢ ἵνα διαβάλῃ αὐτὸν ὡς ξένον καὶ Θρᾷκα.*

854. *διαπαίζει τὰς γυναῖκας ὡς ἐρώσας τοῦ κινεῖν.*

855. *διὰ στόματος.* 857. *ἀντὶ τοῦ φυλαττέσθω.*

861. *ἐν ἐρωτήσει.*

863. *τὸ αἰδοῖον δείκνυσιν. ἢ ἀργύριον ἢ μερίδα.*

864. *ἀπὸ τοῦ τείχους κατελθοῦσα, ὅπου ἐφύλασσον αἱ ἡμεροσκόποι.*

873. *τὸ πλῆρες, αὐτόσε οὐ καταβήσομαι ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως.*

876. *οὐδενὸς χρῄζων. ὑπὸ τοῦ ἔρωτος δηλονότι.*

877. *ἀντὶ τοῦ μὴ ἀπέλθῃς.* 878. *πρὸς τὸν παῖδα λέγει.*

881. *οἷον ἄτροφον ἀπὸ τῆς θηλῆς τοῦ μαστοῦ. μὴ θηλασθέν.*

883. *ἀντὶ τοῦ διὰ τὸ παιδίον.*

886. *ποθεινότερον. ἢ πρᾳότερον.*

887. *ἀλαζονικῶς θρύπτεται· ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τοῦ βρενθείου μύρου.*

888. *τὸ ἐντελὲς ,δή ἐστιν ἅ'.*

889. *διὰ τὸ ὡραῖον αὐτοῦ.* 890. *ἀντὶ τοῦ ἐμοί.*

893. *ὡς αὐτοῦ ἁπτομένου αὐτῆς αἰσχρῶς.*

896. *ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ὀλίγον μέλει σοι.*

τῆς κρόκης φορουμένης: ⟨ἀντὶ τοῦ⟩ διαφορουμένης, διασπωμένης.

898. *ἀνοργίαστά σοι: ἀτέλεστά σοι. ἀντὶ τοῦ οὐκ ὠργίασας τῇ Ἀφροδίτῃ.*

900. *πρὸς Λάκωνας.* R.

903. *νῦν δ' ἀπομώμοκα: ἀντὶ τοῦ ὀρκωμοσίαν πρὸς τὰς γυναῖκας πεποίηκα.*

ἐκεῖσε: ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ πρὸς σέ.

905. *καίτοι σ' οὐκ ἐρῶ: οὐ κρύπτω τὸν ἐμὸν πόθον.*

906. *ἐκοιμήθης.* R.

907. *ἐναντίον τοῦ παιδίου: οὐκ ἀποτόμως παραιτεῖται, ἀλλὰ διὰ προφάσεως πλείονος ἐρεθίζει.*

881 Hes. *ἄθηλον* Bachm. I 88 EM 26, 4 886 S*ἀγανός* 896 S*διαφορουμένης* 898 S*ἀνοργίας* 903 S*ἀπομώμοκα* 905 S*καίτοι*

---

12 *θλασθεν* R 15 *βρενθίου* R 17 *δῆτά ἐστιν* R corr Wil 890 incipit L 20 *μέλει σοι* om R 21 lemm om R *ἀντὶ τοῦ* addidi e Suida 23 lemm om R *ἀτελέσταται* L *σοι* om L 26 lemm et *ἀντὶ τοῦ* om R 28 *πρὸς σέ* interl. in L *τοῦ* add e K 29 lemm om R 30 legebatur ad 907, correxi 31 lemm om R

908. *οἰκέτης ἦν ὁ Μανῆς.*

911. *ὅπου τὸ Πανὸς καλόν: ἱερόν. ἐπεὶ ἐρωτικὸς ὁ Πάν. πλησίον δὲ τοῦ Πανείου ἡ Κλεψύδρα ἦν κρήνη.*

912. *εἰς τὴν ἀκρόπολιν.* R.

913. *λουσαμένη τῇ Κλεψύδρᾳ: ἐν τῇ ἀκροπόλει ἦν κρήνη, ἡ Κλεψύδρα, πρότερον Ἐμπεδὼ λεγομένη. ὠνομάσθη δὲ Κλεψύδρα διὰ τὸ ποτὲ μὲν πλημμυρεῖν, ποτὲ δὲ ἐνδεῖν. ἔχει δὲ τὰς ῥύσεις ὑπὸ γῆν φερούσας εἰς τὸν Φαληρέων δῆμον.*

915. *οὐκ ἔστιν ὄρκος γυναικῶν.* 920. *λείπει τὸ ἱμάτιον.*

923. *αἰσχρὸν γὰρ ἐπὶ τόνου γε: ἀντὶ τοῦ ἐπὶ ἐπιτόνου. λείπει γὰρ ἡ ἐπί. δηλοῖ δὲ ἐπὶ δέρματος. καὶ Ὅμηρος (μ 423) „ἐπίτονος βέβλητο".*

925. *λείπει τὸ ἱμάτιον.*

928. *Ἡρακλῆς ξενίζεται: παροιμία ἐπὶ τῶν βραδυνόντων. οἱ γὰρ ὑποδεχόμενοι τὸν Ἡρακλέα βραδύνουσιν· ἀδηφάγος γὰρ ὁ ἥρως.*

929. *ἀνίστας ἀναπήδησον: ἵνα προσκεφάλαιον αὐτῷ ᾖ.*

930. *κατ' ἐρώτησιν.*

931. *στρόφιον: τὸ στρογγύλον ζωνάριον.* S. *τὴν ζώνην.* R.

933. *σισύραν οὐκ ἔχεις: διφθέραν. ἱμάτιον πυκνόν. ἄκναπτον ἱμάτιον καὶ παχὺ ἡ σισύρα.*

936. *ἀντὶ τοῦ ἡ γυνὴ ἡ ἄνθρωπος εἶπε.*

937. *ἀλλ' ἐπῖρται τοῖτό γε: τὸ αἰδοῖον δείκνυσι. παρ' ὑπόνοιαν δὲ ἀπήντησε.*

943. *εἰ μὴ διατριπτικόν τε: παρὰ τὸ διατρίβειν καὶ ἀναβάλλεσθαι. οἷον διατριβῆς γέμον καὶ βραδυτῆτος. ἐπεὶ [καὶ] τριβόμενα ἔνια τῶν μύρων ἡδίω γίνεται. ἅμα δὲ καὶ πρὸς τὴν διατριβὴν λέγει.*

913 cf S *Κλεψύδρα* Phot. *Κλεψ.* Hes. *Κλεψύδρα* et *Πεδώ.* schol. Av. 1694 cf. Jahn-Michaelis, Pausaniae descr. arc. Athen. p. 36, 16 923 S *ἐπίτονος* Poll. X 37 928 S *Ἡρακλῆς ξενίζεται* Eust. 561 EM scholl. Ran. 63, 107 931 Phot. Cramer. an. Par. p. 175, 27 EM 730, 56 schol. Thesm. 139 933 Phot. Hes. Bachm. I 365 Tim. 193 EM 714, 24 E. Gud. 500, 59 schol. Theocr. Id. V 15 schol. Lycophr. 633 Herodian. II 581, 1 cf. schol. Av. 122 943 S *μύρον διατριπτικόν*

---

1 *ἦν* om R 2 lemm om R *ἱερὸν* om L *ἐρωτικὸς* R 3 *πανίου* R 5 lemm om R 8 *ὑπὸ γῆν φέρουσα* L *ὑπὸ τὴν φέρουσα* R corr Michaelis *φλεγρεώδη λειμῶτα* L *φλεγρεωδηλον* R habere testatur Martinus, de ultimis litteris dubitans; servavit nimirum *δημον.* corr Michaelis 10 lemm om R *τοῦ ἐπὶ* om R 11 *δηλοῖ* LR: *γελοῖον* S *καὶ* om R 14 lemm om R 15 *ἡρακλῆν* L *πολυφαγος* S 16 lemm om R *αὐτῷ* om L 19 lemm om R *διαφ. ἱμ. π.* R: *διεφθαρμένον ἱμ.* L *ἄκαμπτον* R 21 *τοῦ* om R *εἶπε* om R 22 lemm om R 24 lemm om R 25 *καὶ* cum S del Enger 26 *γίνονται* R *ἅμα* — fin. om R

944. *τάλαιν᾽ ἐγώ: τοῦτό φησιν ἵνα πάλιν ἀπέλθῃ. οὐ τὸ Σύριον. Ῥόδιον δὲ μύρον τὸ ἀπὸ τῆς Ῥόδου· ὃ καλοῦμεν ἡμεῖς ῥόδινον.*

947. *τὴν μυροθήκην.* *τὸ αἰδοῖόν φησι.*

948. *τοῦ μύρου.*

951. *σπονδὰς ποιεῖσθαι ψηφιεῖ: τοῦτο εἰρηκυῖα ἡ γυνὴ ἅπεισι.*

952. *ἀπολώλεκέ με: ὁ ἀνὴρ ἀπελθούσης τῆς γυναικὸς ἀδύρεται.*

953. *εἰς τὸ αἰσχρόν.* 955. *ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ ἀπατηθείς.*

956. *πῶς ταύτην παιδοτροφήσω: ὡς θυγατρὸς αὐτῷ ἐπαμένης. κἀκεμφάτως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ αἰδοίου δύναται νοεῖσθαι.*

957. *ποῦ κυναλώπηξ: ὁ Φιλόστρατος. καὶ ἀλλαχοῦ* (Equ. 1069) *„Φιλόστρατος ἡ κυναλώπηξ“. ὡς ὀρνοβοσκοῦ ὄντος τοῦ Φιλοστράτου. βούλεται δὲ τίτθην μισθώσασθαι, ἵνα θρέψῃ τὸ παιδίον.*

962. *ποῖος γὰρ ἢ νεφρὸς ἀντίσχοι: πῶς δυνήσῃ σαυτὸν ἐπισχεῖν, οὕτως ἠρεθισμένος.*

963. *ποία ψυχή: παρὰ τὸ ἐξ Ἀνδρομέδας „παῖαι λιβάδες, ποία σειρήν“.* (116 N.)

964. *ἀντὶ τοῦ πρωκτός.* 966. *ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ὄρθροις.*

973. *θωμούς: σωροὺς ξύλων.* *θωμοὶ [δὲ] λέγονται οἱ τῶν πυρῶν σωροί. τυφὼς δὲ* (974) *ἡ ἐξ ἀναθυμιάσεως τῆς γῆς συστροφή, πρὶν ἐκπυρωθῆναι τὸν ἀέρα.*

974. *μεγάλῳ καύσωνι.*

980. *πᾶ τᾶν Ἀσανᾶν: ἀντὶ τοῦ ποῦ τῶν Ἀθηνῶν ἐστιν ἡ γερουσία, τουτέστιν ἡ ἐκκλησία, καὶ ἡ σύνοδος. διατεταμένος δὲ ἦλθεν. ἀπὸ κοινοῦ δὲ ποῦ εἰσι καὶ οἱ πρυτάνεις, οἷς θέλω τι νέον εἰπεῖν.*

982. *Κονίσαλος: δαίμων πριαπώδης ὁ Κονίσαλος· ἐκ τοῦ μὴ ὀκνεῖν καὶ ἐπὶ κόνεως μίσγεσθαι.*

983. *ὦ κυρσάνιε: ἀντὶ τοῦ ὦ νεανία, ὦ ἔφηβε.* *ἢ ἀντὶ τοῦ εὐτελέστατε. κυρσὸς γὰρ εὐτελὲς λάχανον.*

947 Eust. 1161, 35 EM 55, 34 E. Gud. 31, 13 Bk 374 sch. Ach. 1051 Herodian. II 472, 7 973 S *θωμούς* Phot. Hes. 982 S *κονίσαλος* 983 S *κυρσάνιε*

---

1 lemm om R *οὐ τὸ Σύριον* om R 2 *τοῦ ῥόδου* Enger 4 *φησι* om L 6 lemm om R 7 lemm om R 8 *ἀντὶ* om L *τοῦ* add e K 9 lemm om R 10 *καὶ* om L *νοεῖσθαι* L: *ἀκούεσθαι* R 11 lemm et *ὁ φιλόστρ.* om R 13 *τίθην* R 14 lemm om R *δύνῃ* R 16 lemm om R *παρὰ τὰ* R *ποία λιβάς* L 19 lemm om R *ξύλα* L *δὲ* delevi; incipit nova explicatio 20 *πυρσῶν* L 23 lemm et *τοῦ* om R *παῖ* L *Ἀθηναίων* R 25 *δὲ ποῦ* L: *ὅπου* R 27 *Κονίσαλον* lemm in L om R 28 *μίγνυσθαι* RS 29 lemm et *ἀντὶ τοῦ* — *ἢ* om R 30 *κυσος* R *γὰρ* RS: *δὲ* L

985. *κἄπειτα δόρυ δῆτα: διὰ τὸ τὸ αἰδοῖον αὐτοῦ μέγα εἶναι, ἐξέτεινε τὰ ἱμάτια τῇ χειρί. ὁ δὲ εἶπε δόρυ ἔχεις.*

986. *οὐ μὰ τὸν Δία.* L.

988. *παλεός γα νὴ τὸν Κάστορα: ὥσπερ τὸ πήγανον ἔνιοι ἀφαιρέσει τοῦ π ἤγανον λέγουσιν, οὕτως ἐνταῦθα κατὰ τὸ ἐναντίον πλεονάζει τὸ π. ἠλεος, ἀλεὸς, παλεός. τουτέστι λῆρος καὶ μάταιος.* L.

παλεός: ὁ σκώπτης. τίθεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἄφρονος. S.

990. *μηδὲ πλησίον γένοιτό μοι τὸ στύειν.*

991. *τὸ αἰδοῖον δείκνυσι.*

σκυτάλα Λακωνικά: ξύλον ἐστὶν εἰς δύο τεμνόμενον. καὶ το μὲν ἓν δίδοται τῷ στρατηγῷ ἐξερχομένῳ, τὸ δὲ ἄλλο κεῖται ἐν τῇ πόλει.

992. *καὶ ὁ Ἀθηναῖος δείκνυσιν αὐτῷ τὸ ἑαυτοῦ αἰδοῖον.*

995. *ὀρσά: ἀντὶ τοῦ ὀρθή.*

πᾶα, πᾶσα, οὕτως Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ παθῶν.

996. *Πελλάνας δὲ δεῖ: ὄνομα γυναικὸς ἑταίρας. ἦν γὰρ παρ' αὐτοῖς πόρνη Πελλήνη τοὔνομα. ἐπιθυμοῦσιν οὖν τῆς πόρνης. ἤγουν τῆς πόλεως Πελλήνης ἐπιθυμοῦσιν. ἀντεποιοῦντο γὰρ αὐτῆς οἱ Λάκωνες.*

997. *ἀπὸ τίνος.* 998. *κατ' ἐρώτησιν.*

οὐκ, ἀλλ' ἀρχὰ μέν: ὁ νοῦς· ἤρξατο τὸ κακὸν τοῦτο διδόναι ἡμῖν ἡ Λαμπιτώ. οἰῶ δὲ κατ' αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ οἴομαι.

1000. *ᾗπερ: ὥσπερ.*

ἀπὸ μιᾶς ὑσπλαγίδος: ⟨ἀντὶ τοῦ⟩ ἀφέσεως, βαλβῖδος. L S.

ἀπὸ μιᾶς ἀφετηρίας, ὥσπερ ἀπὸ ἑνὸς κανόνος καὶ καμπτῆρος.

1001. *ἀπήλαον ἀπήλασαν. τῶν γυναικείων μορίων.*

1002. *τὸ τέλειον ἀνά.* 1003. *ὥσπερ.*

ᾗπερ λυχνοφορίοντες: οἱ γὰρ λυχνοφοροῦντες κεκύφασι διὰ τὸν ἄνεμον.

988 Hes. *παλαιόρ* E. Gud. 447, 45 Eust. 1443, 64 990 S *μηδ' αὖ πλαδδίη* 995 EM 646, 37 Eust. 56, 80 998 S *Λαμπιτώ* et *οἰῶ* 1000 S *ὑσπλάτιδος* 1001 S *ὑσπλάτιδος* et *ὑσσάκων* Phot. 1003 S *λαμπροφόροι* et *ἀποκεκύφαμεν*

---

1 lemm et alterum *τὸ* om R 4 *παλεός*: supra *σ* L^2 scr. *ρ* *πήγωνον* L 5 *κατὰ τὸ ἐναντίον* L^2 in marg. add 8 *τὸ* om R 10 lemm om R 10—11 *καὶ τὸ ἓν — καὶ τὸ ἄλλο* R 13 *δείκν. αὐτοῦ τὸ αἰδοῖον* L 14 *ἀντὶ τοῦ* om R 15 *πᾶ πάα* L 16 lemm om R 17 *ἐπιθυμοῦσιν* om R 18 *αὐτοῖς* L 20 *κατερώτησιν* R 21 lemm om R *ὁ νοῦς* om L 22 *κατ' αὐτούς* om R 23 *ὥσπερ* interl. in L 25 *ὥσπερ* L: *ἤγουν* RS *ἑνὸς* RS: *μιᾶς ἑνὸς* L 26 *ἀπήλαον* om L 28 lemm om R

1004. *οὐδὲ θιγεῖν τοῦ γυναικείου μορίου.*

1007. *τουτὶ τὸ πρᾶγμα: οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὸν κήρυκα.*

1013. *δραμοῦμαι, πετήσομαι.*

1014. *ἐν ἄλλῳ Κινησίας ἦν ὃ λέγων.*

1019. *ἀλλ' ὅταν βούλῃ σύ: ἀπὸ κοινοῦ βεβαίαν φίλην ἔχειν με. καὶ ἔξωθεν ὑπακουστέον τὸ ἔχε.*

1020. *γυμνὸς γὰρ ἦν.*

1023. *καὶ τότ' ἀπέδυν ἐγώ: ὅτι ἀπεδύσαντο κατὰ τῶν γυναικῶν.*

1024. *εἶτα οὐ καταγελασθήσῃ.* L. 1025. *τὴν ἐμπίδα.*

1026. *ἀντὶ τοῦ ἐξέλοιμι.* 1027. *ἡ ἐμπὶς δηλονότι.*

δακτύλιος οὑτοσί: δίδωσιν αὐτῇ δακτύλιον, ἵνα ἐξενέγκῃ τὴν ἐμπίδα τοῦ ὀφθαλμοῦ.

1028. *ἐξένεγκε.* LS.

1032. *οὐκ ἐμπὶς ἥδ' ἐστὶ Τρικορυσία: ἐμπὶς ζῷον κώνωπι παραπλήσιον. ὡς ἐν Τρικορύθῳ πολλῶν ἐμπίδων γινομένων. ἔστι γὰρ ἁλσώδης καὶ κάθυγρος. ἢ ἐπεὶ πονηροί εἰσιν οἱ Τρικορύσιοι.*

1033. *ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τὰ φρέατα ὀρυττόντων, εἰς βάθος ὡς φρέαρ ἀνώρυττεν, φησί.*

1037. *κολακευτικαί.*

1038. *ἐν παροιμίᾳ τοῦτο ἔλεγον*

„κακὸν γυναῖκες, ἀλλ' ὅμως, ὦ δημόται,
οὐκ ἔστιν οἰκεῖν οἰκίαν ἄνευ κακοῦ".

καὶ Ἡσίοδος (Erg. 58) *τὸ „ἐὸν κακὸν ἀμφαγαπάζων".*

τοὖπος: τὸ ἔπος. S.

1043. *λέγει ὅτι ὦ ἄνδρες οὐ παρασκευαζόμεθα εἰπεῖν κακῶς τινα, ἀλλὰ μᾶλλον καλῶς, ὡς ἀπὸ ⟨τοῦ⟩ ποιητοῦ δέ ἐστιν.*

1047. *τὸν πόλεμον λέγουσιν. ἱκανῶς γὰρ ἐκακοπράγουν ἤδη μετὰ τὰ ἐν Σικελίᾳ.*

1004 S *μύρτον* 1028 S *ἐκσάλευσον* 1032 S *ἐμπίς* Hes. EM 157, 25 E. Gud. 184, 56 Herod. 98, 1 sch. Av. 245 Nub. 157 1037 S *θωπικαί* Hes. 1038 S *οὔτε σύν*

---

1 *μορίου* L: *αἰδοίου* R(S) 2 lemm om R *ὁ Ἀθηναῖος* R *τὸν* om R 5 lemm om R 6 *τὸ ἔχειν* L 8 lemm om R *ὅτι* R: *ἀντὶ τοῦ* L 11 *τοῦ* om R 12 lemm om R 14 S addit: *ἦν δὲ ἐμπὶς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ* 15 lemm om R 16 *Τρικορίνθῳ* LR *Τρικορύσῳ* S corr Dind. 17 Desinit L 19 *ἀνώρυττέ με* Bl 22—23 Susarionis versus. cf prolegg. in Comoed. in edit. scholl. Duebn. pp. XVII et XXI, fr. 1 K 24 *ἀμφαγαπάζων* R: *ἀμφαγαπῶντες* K et codd. Hesiodi 27 *τοῦ* add B

1048. *τὴν τῶν γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν στάσιν λέγει τὰ παρακείμενα.*

παρακείμενα: τὰ νῦν. S.

1049. *λεγέτω τίνος δέεται.* 1053. *ἔσω ἡμῖν ἐστιν.*

1055. *δηλονότι οὐδὲν αὐτοῖς προήσονται.*

1056. *ἀντὶ τοῦ κερδάνῃ.*

1057. *ἀντὶ τοῦ ἀποδῷ παρ' ὑπόνοιαν.*

1058. *Κάρυστος πόλις Εὐβοίας. διαβάλλονται δὲ ὡς μοιχοὶ οἱ Καρύστιοι.*

1063. *ἐν ἄλλῳ γενέσθαι ἀντὶ τοῦ ἔξεστι.* 1066. *τὸ ἐλθεῖν.*

1071. *τοῦτο εἰς γέλωτα εἶπεν παρ' ὑπόνοιαν, δέον ἀνεωχθήσεται.*

1072. *ἔχοντες πώγωνας.*

1073. *διὰ τὴν τοῦ αἰδοίου ἐξοχήν. ⟨τοῦτο δέ φασιν, ἐπεὶ καθελκόμενα εἶχον τὰ ἱμάτια, ὥστε δόξαι ἀγγεῖά τινα ἔχειν αὐτούς. τὸ δὲ⟩ χοιροκομεῖον ἔοικε πλεκτὸν ἀγγεῖον εἶναι, ἐν ᾧ τοὺς νέους ἔτρεφον χοίρους πεδήσαντες. νῦν δὲ λέγει τὸν πάτταλον, ἐν ᾧ δεσμεύουσι τοὺς χοίρους καὶ τρέφουσι. ἐπεὶ οὖν ἐντεταμένοι ἦλθον, ἤκασεν αὐτοὺς παττάλοις.*

1078. *τὴν ἔντασιν τοῦ αἰδοίου λέγει. νεῦρον γὰρ ⟨τὸ αἰδοῖον⟩.*

1079. *ἀντὶ τοῦ, χεῖρον τῆς τάσεως τοῦ Ἑρμοῦ φαίνεται. τουτέστιν χεῖρον τέταται τοῦ Ἑρμοῦ. ἐπειδὴ ὁ Ἑρμῆς πριαπῶδες ἔχει αἰδοῖον καὶ ἐντέταται μεγάλως.*

1080. *ὅπα, ὅπου. σέλει, θέλει. ἑλσών, ἐλθών. ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ πάντα πράττων τις ἀγέτω ἡμῖν εἰρήνην.*

1083. *καὶ μὴν ὁρῶ: τοὺς Ἀθηναίους λέγει. ἐντεταμένους. φαίνονται δὲ οἱ ἀσκοῦντες παῖδες, ὡς μὴ παρατρίβοιντο τὰ αἰδοῖα εἰς ὑπόμνησιν ⟨τῆς⟩ συνουσίας ἀφιστάναι τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν. οἱ γὰρ ἀσκοῦντες παῖδες συστέλλουσι τὰ ἱμάτια, ὅπως μὴ προστρίβωνται ⟨τὰ αἰδοῖα⟩ καὶ μιανθῇ τὰ ἱμάτια.*

1085. *ἀσκητικόν: ἀντὶ τοῦ μέγα. διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς εἰρήνης εἶπεν τοῦ νοσήματος.*

1073 S *χοιροκομεῖον* cf. sch. Vesp. 844 Poll. X 159 Hes. Eust. 1752, 28 (533) 1085 S *ἀσκητικόν*

---

11 *τοῦτο — εἶπεν* R in marg. ext., reliqua in marg. int. corr Wil 13—15 *τοῦτο δὲ — τὸ δὲ* add e K(B) 16 *περιδήσαντες* R correxi e Suida 17—18 *ἐπεὶ ἦλθον ἐγκεκολπωμένα τὰ ἱμάτια ἔχοντες* S 19 *τὸ αἰδοῖον* add e K 23 *τοῦ* add e K 25 *λέγει τεταμένους* R corr Wil 27 *τῆς* add e K *ἀφίστανται* R 29 *τὰ αἰδοῖα* add e K

1087. *δείκνυσιν.* 1088. *ὁμοία.*

1089. *τέτανος. οἱ γὰρ σπασμὸν ἔχοντες περὶ τὸν ὄρθρον αἴσθονται σφόδρα.*

1090. *συγκόπτοντες, τὰ ἱμάτια συστέλλοντες.*

1092. *οὗτος Σιβυρτίου παῖς ἐπὶ θηλύτητι κωμῳδούμενος.*

1093. *τοῦτό φησιν· εἰ μὴ περιβαλεῖσθε, ἀλλὰ φανερὰ ἕξετε τὰ αἰδοῖα, ἀκρωτηριάσει τις ὑμᾶς τῶν Ἑρμοκοπιδῶν. ἐξ οὗ δῆλον ὅτι μετὰ τὸ εἰσελθεῖν ἀπεγυμνώθησαν φορτικῶς πάνυ.*

1094. *παρόσον οἱ Ἑρμοκοπίδαι ἠκρωτηρίασαν τοὺς Ἑρμᾶς, ὅτε ἐπὶ Σικελίας ἔμελλον πλεῖν ⟨πρὸ ἐτῶν τεσσάρων τῆς καθέσεως τούτου τοῦ δράματος. τὴν δὲ αἰτίαν ταύτην οἱ μὲν τοῖς περὶ Ἀλκιβιάδην προσέγραφον, ὡς Θουκυδίδης* (VI 61). *οἱ δὲ Κορινθίοις, ὡς Φιλόχορος* (FHG I 110). *μόνον δέ φησιν ⟨οὐ⟩ περικοπῆναι τὸν Ἀνδοκίδου Ἑρμῆν⟩.*

1099. *ἄνδρες: οἱ Ἑρμοκοπίδαι. ἐκδεδαρμένους, τὰ αἰδοῖα ἀνατεταμένους.*

1100. *οἱ Βοιωτοὶ πρὸς τοὺς Λάκωνας.*

1105. *παίζει, παρὰ τὸ λύειν τὸν στρατόν. μὴ μόνον Λυσιστράτην.*

κἂν λῆτε, κἂν βούλησθε. ⟨*ἢ*⟩ *διαβάλλει τινά.*

1110. *τῷ σῷ πόθῳ, τῇ σῇ θέλξει. ἴυγξ ὄρνεόν ἐστιν ἐπιτήδειον πρὸς τὰς τῶν φίλτρων κακίας, ⟨ἣν φασιν Ἠχοῦς εἶναι θυγατέρα, ἔνιοι δὲ Πειθοῦς⟩.*

1113. *μὴ συνόντας ἀλλήλοις μηδὲ πεῖραν ἑαυτῶν δεχομένους. ὀργῶντας, πρὸς εἰρήνην.*

1114. *ὡς πρός τινα ἐξυπηρετουμένην, ἣν καλεῖ Διαλλαγήν. καὶ ὅλως ἐκ τοῦ μέρους τούτου „Λυσιστράτη ἢ Διαλλαγαὶ“ κέκληται τὸ δρᾶμα.*

1117. *ὡς ὀχληρῶν ὄντων τῶν Ἀθηναίων ἐν μάχαις.*

1119. *σκώπτει αὐτοὺς ὡς μαινομένους ἐπὶ τῷ ἔρωτι.*

τῆς σάθης: τοῦ αἰδοίου.

1092 S *βινεῖν* 1093 S *θολμάτιον* 1094 S *Ἑρμοκοπίδαι* Phot. Hes. 1110 S *ἴυγξ* Hes. EM 479, 65

---

10 *πρὸ ἐτῶν* — fin. add e K(B) *καταθέσεως* K corr Hemsterhusius 13 *οὐ* add Duker. ad Thuc. II 61 18 *παίζει, μὴ μόνον Λυσίστρατον. παρὰ — στρατόν* R corr Wil 20 *ἢ* add P 21 *ἴυξ* R 22 *ἣν — Πειθοῦς* add S cf. schol. Theocr. II 17 23 *ἀλλήλους* R corr Dind. *μήτε* R 26 cf indicem Novatianum in Herma XIV 464 28 *μάχαις: διαλλαγαῖς* Wil 29—30 continuantur in R, distinxi

1121. *ἄν σοι δῷ ἢ τὴν χεῖρα, ἢ ἄλλο τι.*

1123. *ὦ Ἀθηναῖοι.*

1125. *ὁ στίχος ἐκ Σοφῆς Μελανίππης Εὐριπίδου* (483 N.).

1127. *οὐ πεπαίδευμαι κακῶς.*

ἀντὶ τοῦ πεπαίδευμαι, ἤσκημαι. S (*μεμούσωμαι* et *μουσωθῆναι*).

1129. *τοὺς αὐτοὺς θεοὺς τιμῶντες οὐχ ὁμονοοῦμεν ἀλλήλοις.*

1131. *τοὺς αὐτοὺς ἀγῶνας ἄγομεν, Ὀλύμπια καὶ Πύθια. Ἄλλως. ἐν Πύλαις ἀντὶ τοῦ ἐν Θερμοπύλαις. ἔπεμπον γὰρ εἰς τὴν Πυλαϊκὴν πανήγυριν τοὺς λεγομένους ἱερομνήμονας.*

1132. *εἰ δέον ἐστί μοι μακρολογεῖν.*

1133. *ὡς τῶν Λακώνων χρωμένων συμμάχοις βαρβάροις.*

1135. *ὅλος ὁ ἴαμβος λέλεκται ἐξ Ἐρεχθέως* (363 N.).

1137. *εἶτ' ὦ Λάκωνες: εἰς σύμβασιν αὐτοὺς καὶ φιλίαν προτρεπομένη ἄρχεται αὐτοὺς ὑπομιμνήσκειν, ὧν ἦσαν ἐξ ἀλλήλων εὖ πεπονθότες. οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι καταπονουμένους αὐτοὺς ὑπὸ Μεσσηνίων διέσωσαν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καθεῖλον τὴν τῶν Πεισιστρατιδῶν τυραννίδα βοηθοῦντες Ἀθηναίοις.*

1138. *ταῦτα καὶ οἱ συντεταχότες τὰς Ἀτθίδας ἱστοροῦσιν περὶ τῶν Λακεδαιμονίων· ὁ δὲ Φιλόχορός φησι καὶ τὴν ἡγεμονίαν τοὺς Ἀθηναίους λαβεῖν διὰ τὰς κατασχούσας τὴν Λακεδαίμονα συμφοράς. στρατηγὸς Λακεδαιμονίων.*

1141. *σημαίνει, ὅτε πόλεμος ἦν αὐτοῖς πρὸς Μεσσηνίους.*

1142. *σείων μέγα, ὁ Ποσειδῶν. σεισμοὶ γὰρ συχνοὶ ἐγένοντο, ὅτε ὁ πόλεμος συνειστήκει.*

1144. *Κίμων: μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ιβ' ἔτει ὕστερον. ταῦτα ἦν ἐπὶ Θεαγενίδου. καὶ γὰρ τοῦ Ταϋγέτου τι παρερράγη ὑπὸ τῶν σεισμῶν καὶ τὸ ᾠδεῖον καὶ ἱερὰ καὶ οἰκίαι πλεῖσται, καὶ Μεσσήνιοι ἀποστάντες ἐπολέμουν καὶ οἱ εἵλωτες ἐπέστησαν, ἕως Κίμων ἐλθὼν διὰ τὴν ἱκετηρίαν ἔσωσεν αὐτούς.*

1148. *ὡς πρὸς γυναῖκα. λέγει δὲ τὴν γῆν τῆς Ἀττικῆς λιπαρὰν εἶναι.*

1149. *ἀφήσειν τῆς μέμψεως οἴει.*

1131 Tim. 125 EM 468, 50 Bk 266 Harp., unde schol. Nub. 623, S Phot.

---

1 *ἄν σοι δῴη ἤ* R corr Wil 6 *ἀλλήλαις* R 1131 et 1135 continuantur in R corr Nauck. 10 *εἰς δέον ἐστὶ μὴ μ.* R corr Dind. 17 *Ἀθηναίους* R 22 *ὅτε* P (refer ad *τότε*): *ὅτι* R 25 *πλατεαῖς* R 26 *παρρεράγη* R 27 *ᾠδιον* R corr Dind. *ἕτερα* R corr Wil

1152. *καὶ γὰρ τῶν Θετταλῶν οἱ πλεῖστοι ἐβοήθουν Ἱππίᾳ.*

1153. *ἱππικούς: Ἀριστοτέλης* (395 R.) *φησὶ μετὰ τὸν Ἱππάρχου θάνατον χρησμὸν γενέσθαι τοῖς Λάκωσιν καταλύειν τὴν τυραννίδα, τῆς Πυθίας, ὡς οἱ Ἀλκμαιωνίδαι ἐμισθώσαντο τὸν ἐν Δελφοῖς νεὼν οἰκοδομεῖν, συνεχῶς τοῦτο χρώσης αὐτοῖς μαντευομένοις, ἕως πρότερον μὲν Ἀγχίμολον ἔπεμψαν κατὰ θάλασσαν, ἀποκρουσθέντος δὲ αὐτοῦ ὀργισθέντες οἱ Λάκωνες Κλεομένη τὸν βασιλέα σὺν μείζονι ἐξέπεμψαν στόλῳ, καὶ νικήσας τους Θετταλοὺς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ τὸν Ἱππίαν συνέκλεισεν εἰς τὸ Πελαργικὸν τεῖχος, ἕως οἱ παῖδες τῶν τυράννων ἐξιόντες ἐάλωσαν.*

1157. *ἀγαθωτέραν.*

1162. *ἡμεῖς θέλομεν, ἐάν τις ἡμῖν θελήσῃ ἀποδοῦναι τὸ ἔγκυκλον, τουτέστιν τὴν Πύλον, διὰ τὴν τῶν τειχῶν περιβολήν.*

ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν περιβολαίων. τουτέστιν, ἣν ἔχομεν καὶ περιβαλλόμεθα. S.

1164. *ἀντὶ τοῦ ψηλαφῶμεν καὶ ἐπιθυμοῦμεν.*

1166. *ἀντὶ τοῦ οἰκήσομεν.*

1169. *ταῦτα οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐδόκουν οὐκ ἐπιτηδείως ἔχειν. ἔστι δὲ ὁ Ἐχινοῦς κόλπος. λιμήν ἐστιν ὄπισθεν τοῦ Ἐχινοῦντος.*

1170. *σκέλη τόπος οὕτω καλούμενος τῆς Μεγαρίδος. σημαίνει δὲ καὶ τὸ κακέμφατον. οἱ δὲ τὰ Μεγαρικὰ τείχη.*

1171. *ὦ μαινόμενε.*

1173. *ἀπαλλαγεὶς τοῦ πολέμου γυμνὸς βούλομαι γεωργεῖν, ἀντὶ τοῦ θέλω τὴν εἰρήνην.*

1174. *ἀντὶ τοῦ κόπρον ἄγειν πρῶτον, ὡς μὴ εὐπορούντων αὐτῶν ἀροσίμης γῆς. ὡς „τέμενος μέγα κοπρήσοντες“ (ρ 299).*

1176. *δρᾶν ταῦτα: τὰ τῆς γεωργίας.*

1180. *κατ' ἐρώτησιν.* 1181. *τοῖς ἐμοῖς.*

τοὺς Καρυστίους ὡς μοιχοὺς κωμῳδοῦσιν. ἦσαν δὲ Ἀθηναίων σύμμαχοι.

1152 S *κατωνάκη* 1153 cf. Herodot. V 62—65 1162 S *τοὔγκυκλον* 1164 S *βλιμάζειν* schol. Av. 530, unde EM 200, 37 1171 S *λυσσάνιε* Phot. Hes. 1174 cf. etiam Poll. VII 134

---

1 *καὶ γὰρ καὶ τῶν Θ.* S 2 sic lemm in R, qui in textu *ἱππίους* 6 *Ἀγχίμολον*: hinc corrigendum Her. V 63 *Ἀγχιμόλιον* Wil 7—8 ‚repetitum subiectum *Λάκωνες* et verbum *ἐξέπεμψαν* docet Aristotelis verba concisa esse ab epitomatore' Wil 9 hinc corrigendum Her. V 65 *Πελασγικῷ τείχει* Dind. 26 *κοπρήσαντα* R corr Wil

1184. *ἀντὶ τοῦ ὧν εἴχομεν ἐδεσμάτων ἐν τῇ κίστῃ.*

1189. *πορφυρῶν περιβολαίων. ἀποκοπή ἐστιν τοῦ ἄλλου χοροῦ, ὡς παρ' Εὐπόλιδι ἐν Κόλαξι.*

1194. *χρυσοφοροῦσι γὰρ αἱ κανηφόροι.*

1200. *τὰς σφραγῖδας· ἐκ πηλοῦ γὰρ ὑπῆρχον.*

1201. *παίζουσα λέγει, μηδὲν εἶναι ἔνδον. περιβλεπόμενος δέ, φησίν, οὐδὲν εὑρήσει.*

1202. *εὖ ἐσφραγίσθαι, ὅσα εὑρίσκει ἔνδον.*

1203. *εἰ δέ τινι.* 1206. *ἀντὶ τοῦ πυροὺς ὑποκοριστικῶς.*

1208. *μέγας.* 1211. *Θυλάκους. πλέγμα δεκτικὸν ἄρτων.*

1212. *ὁ δοῦλος.* 1213. *γέλωτος χάριν.*

1216. *ἐπικωμάζει λαμπάδα ἔχων. δεῖ δὲ νοεῖν, ὅτι πρὸς τὴν Θυρωρὸν λέγει.*

1218. *τὸ πρᾶγμα, τὸ ὑμᾶς καῦσαι. ὑμῖν: τοῖς Θεαταῖς.*

τελειώσομεν τὸ δρᾶμα. φορτικὸν μέν ἐστι τὸ εἰσελθεῖν εἰς τὴν σκηνὴν μετὰ λαμπάδος καὶ καταφλέξαι τινά· εἰ δὲ βούλεσθε, ὦ Θεαταί, καὶ τοῦτο ποιήσομεν προσχαριζόμενοι ὑμῖν.

1222. *ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ τὸν ἐγκέφαλον ἢ τὰς τρίχας καιομένας.*

1225. *ἐξέρχεταί τις τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ συμποσίου.*

1227. *σκώπτει τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι νήφοντες μὲν κακῶς βουλεύονται, μεθύοντες δὲ καλῶς διαπράττονται.*

1237. *ἀρχή τινος σκολίου „παῖ Τελαμῶνος αἰχμητά", περὶ οὗ δεδήλωται ἤδη.* K(B). *ὁ ⟨δὲ⟩ νοῦς, ὅτι τὰ ἐναντία λέγομεν ἑαυτοῖς καὶ πράττομεν. ὅταν γάρ τις ᾄσῃ ἀπὸ τῶν σκολίων Πινδάρου, λέγομεν, ὅτι δεῖ μᾶλλον ᾄδειν ἀπὸ Κλειταγόρας τῆς ποιητρίας· ἡ γὰρ Κλειταγόρα ποιήτρια ἦν Λακωνική, ἧς μέμνηται καὶ ἐν Δαναΐσιν Ἀριστοφάνης* (261 K.).

1239. *τουτέστιν συνήχθησαν πάλιν. ἦν γὰρ ὁ Θεράπων διασκορπίσας αὐτοὺς τῇ λαμπάδι.*

1242. *πιθανώτερόν ἐστιν, Βοιωτὸν αὐτὸν εἶναι. ἀλλὰ γὰρ ἐν τοῖς πρέσβεσιν οὐδαμοῦ παρέδωκεν, ὅτι καὶ ἕτεροι παρῆσαν. γυναῖκες μὲν γὰρ ἐληλύθασι καὶ Κορίνθιαι καὶ Βοιώτιαι ἐπὶ τῆς πρεσβείας.*

1189 cf. Kock. I p. 296 1200 Phot. *ῥύπον* Poll. X 59 1211 S *σάκος* Bachm. I 268 Eust. 1446, 4; 1534, 47 1237 S *Κλειταγόρα*

1202 in R ante 1200 corr Wil 8 ‚fort. *εὑρήσει* vel *εὑρίσκεται' Enger.* 14 *ὑμῖν — δρᾶμα* continuantur in R, distinxi 18 *τοῦ* add e K 22 *Αἶαν αἰχμητά* Athen. XV p. 659 C 23 fort. in schol. Ach. 980 nunc mutilato *δὲ* add e K 25 *δέον* R corr Dind.

οὐ λέγει δὲ Λάκων, ἀλλὰ Λάκωνας. ἀπίθανον δέ ἐστιν, μὴ παρεῖναι τοὺς παραληψομένους τὴν Βοιωτίαν καὶ τὴν Κορινθίαν. ἡ μὲν ⟨γὰρ⟩ Λαμπιτὼ εἰς Λακεδαίμονα ᾤχετο.

1242. τοὺς αὐλοὺς, ἀπὸ τοῦ φυσᾶν.

1243. διποδιάξω: τοῖς δύο ποσὶν χορεύσω. εἶδος δὲ ὀρχήσεως ἡ διποδία, ἧς μέμνηται καὶ Κρατῖνος ἐν Πλούτοις (162 K.) „ἄρξει γὰρ αὐτοῖς ἡ διποδία καλῶς“.

1244. ἀντὶ τοῦ Ἀθηναίους. S (διποδία). 1245. τοὺς αὐλούς.

1247. ἄρχεται τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ [τοὺς αὐλοὺς φυσᾶν] ὁ Λάκων. ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ ὥρμησον, ὦ Μνημοσύνη, τῷ ἐφήβῳ τὴν σὴν μοῦσαν. κυρσανίους δὲ καλοῦσιν οἱ Λάκωνες τὰ μειράκια καὶ τοὺς εὐτελεῖς ἀνθρώπους παρ᾽ αὐτοῖς. ⟨λείπει δὲ ἡ εἰς πρόθεσις, εἰς τοὺς κυρσανίους⟩. ἀντὶ τοῦ μέλλοντας ὀρχεῖσθαι.

1249. μοῦσαν. 1250. τοὺς Ἀθηναίους.

1251. ἄκρα ἐστὶν Εὐβοίας τὸ Ἀρτεμίσιον, ἔνθα ἐπολέμησαν τῷ Ξέρξῃ ⟨οἱ⟩ Ἀθηναῖοι.

1252. τὸ πλῆρες θεοείκελοι ἐμάχοντο, θεοῖς ὅμοιοι προέκρουον καὶ ἐμάχοντο.

1253. ποττὰ καλά: πρὸς τὰ πλοῖα.

1254. Λεωνίδας στρατηγὸς Λακεδαιμονίων.

1255. ὥσπερ ⟨τοὺς⟩ κάπρους· συνεβοήθουν γὰρ κατὰ Περσῶν τοῖς Ἀθηναίοις οἱ Λακεδαιμόνιοι.

1257. πρὸς τὸ παρὰ τῷ Ἀρχιλόχῳ „πολλὸς δ᾽ ἀφρὸς ἦν περὶ στόμα“. καὶ Σοφοκλῆς (1016 N.). Αἰσχύλος (372 N.) δὲ „ἀφρὸς βορᾶς βροτείας ἐρρύη κατὰ στόμα“. ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ ἤνθει.

1259. ἔπαιξεν. ἐπὶ δειλίᾳ δὲ αὐτοὺς κωμῳδεῖ ὡς ἐναφιέντας.

1260. ἦσαν γὰρ οἱ Πέρσαι οὐκ ἐλάσσονες τῶν ψάμμων.

1262. θηροκτόνε. 1263. παρθένε θεά.

1269. τῶν πανούργων ῥητόρων.

1243 S διποδία Hes. 1245 Hes. φυσαλλίδες: φυσητήρια, αὐλοί 1247 S κυρσάνιε Phot.

---

1 Λάκωνας corrupt. ‚latet idem quod in πολυχαρίδας latet' Wil 3 γὰρ add P 7 ἡ delet Dind. 9 ἰαδί R corr Giese, de dialecto Aeolica p. 316 τοὺς αὐλοὺς φυσᾶν seclusit Duebn. (‚fortasse ex superiori glossa irrepserunt vel ex παρεπιγραφῇ, τοὺς αὐλοὺς φυσᾷ (πολυχαρίδας ille)') 12—13 λείπει — κυρσανίους add e K 13 R in initio scholii 16 οἱ add e K 20 στρατ. Λακ. in R etiam sch. interl. 21 τοὺς add P κάρπους R 23 πολὺς R corr Porson. 25 ἐρρυηκότα R corr Porson. 1259 et 1260 continuantur in R, distinxi 26 ἐνεφιέντας R

1274. *παραδίδωσι λοιπὸν μετὰ ταῦτα τοῖς μὲν Λάκωσι τὰς Λακαίνας, τοῖς δὲ Ἀθηναίοις τὰς ὁμοφύλους.*

1276. *ἐπ᾽ εὐτυχίαις.*

1281. *ἀπὸ Διδύμων τῆς Μιλήτου τόπου Διδυμαῖος Ἀπόλλων καλεῖται. ἢ ὅτι δύο εἰσὶ χοροί, ὁ τῶν Λακώνων καὶ ὁ τῶν Ἀθηναίων.*

1283. *μετὰ τῶν βακχῶν. βλέπει.*

1285. *ἀντὶ τοῦ φλέγοντα διὰ τῶν κεραυνῶν.*

1286. *ὑμνήσατε. Ἥραν. ⟨ἢ⟩ τὴν Ἀριάδνην.*

1287. *ἄλλους. καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς κάλεσον.*

1289. *τῆς εἰρήνης.*

1294. *ἀλαλαὶ ἰὴ παιήων: ἐπιφώνημα χοροῦ.* S.

1296. *ἐπὶ νεώτερα πράγματα νέαν μοῦσαν.*

1297. *ἐκλιποῦσα.* 1298. *μοῦσα.*

1299. *κλείουσα καὶ ὑμνοῦσα.*

1300. *ἔστι χαλκιοίκου Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἐν Λακεδαίμονι. ἢ Ἀθηνᾶς. διχῶς ἀνάσσαν. Ἀθήνην. χαλκίοικος δὲ ἡ Ἀθηνᾶ τιμᾶται ἐν Σπάρτῃ.*

1301. *ἀγαθούς.* 1302. *παίζουσιν.*

1303. *ἄγε. ἐπίφθεγμα παρακελευστικόν.*

1306. *ἥτινι οἱ χοροὶ τῶν θεῶν μέλουσιν.*

1308. *ἦ τε, ὅπου. ἢ ὡσεί τε, ὥσπερ.*

1310. *λείπει τὸ κτύπον.* 1311. *ἀνακονιοῦσαι.*

1313. *ὥσπερ αἱ τῶν βακχῶν. ἀντὶ τοῦ θυρσαζουσῶν καὶ παιζουσῶν, παρὰ τὸ δονεῖν τοὺς θύρσους.*

1316. *παραπλέκετε, ποικίλλετε. ⟨ἢ⟩ ἀντὶ τοῦ σκέπασον τῇ ἄμπυκι.*

1317. *οἷον πήδα.* 1318. *ὡς ἔλαφος.*

1319. *ποιεῖτε κρότον τὸν ὠφελοῦντα τὸν χορόν.*

1320. *καὶ τὴν θεὸν Ἀθηνᾶν.*

1300 schol. Eur. Troad. 1112 1316 S *παραμπυκίζεται, παραπλέκεται τὰς τρίχας* Phot. Hes. Eust. 1280, 51

4 *Διδύμου* R corr Bl *Μελίτου* R 9 ἢ add P 1297 et 98 continuantur in R distinxi 15 *κλείουσαι καὶ ὑμνοῦσαι* R corr P 16 *ἔστι* Wil e sch. Eur.: *οὕτω* R 22 *ἦ τε, ὅπου. ἢ ὡς εἴτε ὥσπερ* R corr Enger. 23 *ἀνακινοῦσαι* R corr Bl 24 *θυραζουσῶν* R 26 ἢ addidi e K 28 *πηδᾶν* R

ADDENDA.

cap. I: Opusculum meum dum publici iuris faciebam, in lucem prodiit dissertatio Guilelmi Meiners: ‚quaestiones ad scholia Aristophanea historica pertinentes'[1]). At nihil habeo, quod perlecto hoc libro in meis mutata velim; compluria autem, cum dis aequis nuper inventus sit Aristotelis liber, *πολιτεία Ἀθηναίων*. Atque corrigenda sunt haec:

cap. I p. VI: in fine cap. 19 Aristoteles dicit, Athenis tyrannos fuisse per undequinquaginta annos; scholiastes igitur (qui *μα'*) Aristotelem ipsum inspexisse non videtur; neque quae de *κατωνάκῃ* profert, ex *πολιτείᾳ* sumpta sunt.

cap. I p. VII: scholia 421 et 409 non ex Philochoro, sed ex Aristotele originem trahunt; cf. ejus cap. 29. In re autem tractata Aristoteles prorsus cum Philochoro congruit (cf. p. VIII adn. 1).

schol 665: haec de Pisistrati custodibus non leguntur apud Aristotelem. Ex alio igitur auctore hausta sunt, fortasse ex eodem, e quo illud de *κατωνάκῃ* frustulum (ex Theopompo?).

schol. 666: Aristoteles in fine cap. 19: *καὶ τειχίσαντες ἐν τῇ χώρᾳ Λιψύδριον τὸ ὑπὲρ Πάρνηθος, εἰς ὃ συνεξῆλθόν τινες τῶν ἐκ τοῦ ἄστεως* etc.

schol. 1153: recte Wilamowitzium de scholio iudicasse, docet totum cap. 19 Aristotelis, qui praeterea *Ἀγχίμολον*, ut R, exhibet.

Ad schol. 1110 dico: frustulum e Suida additum iidem Apollodoro deberi cui scholia 447, 645, 439, 388, 588, Wilamowitz me monuit.

---

[1]) cf. dissertatt. philol. Halenses XI p. 217 sqq., Halis Sax. 1890.

Altenburgi. Typis officinae aulicae Piererianae (St. Geibel et Soc.).

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

CANCELLED
JUN 26 '69 H

CANCELLED
NOV 13 '69 H

Ga 110.913
Scholia in Aristophanis Lysistratam
Widener Library 006666537
3 2044 085 094 811